

ይግባኝ ለክርስቶስ

የአቡነ ጴጥሮስ የመጨረሻ እስተንፋስ

ጸሐፊው ሰማዕቱ አቡነ ጴጥሮስ
አዘጋጅቶ ሊያቀርብ ይግባኝን ለክርስቶስ
ቁርጥ ቃሉን ጻፈ በመትረየስ እርሳስ

አዘጋጅ:- አባ ቀውስጦስ
የሰሜን ምዕራብ ሸዋ ሀገረ ስብከት ሊቀጳጳስ
1999 ዓ.ም.

ብፁዕ አቡነ ቀውስጦስ

1999 ዓ.ም

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው
ALL RIGHTS RESERVED

አድራሻ፡- ምዕራብ ሸዋ ሰላሌ ሀገረ ሰብከት
ስልክ 0111 35 07 13
መ.ሣ.ቁ 29
ፍቺ
ስልክ 0111 57 97 14
አዲስ አበባ

ምስጋና

ይህችን እነስተኛ መጽሐፍ ሳዘጋጅ፣ በኮምፒውተር ረቂቀን በመጻፍ፣ እርማት በማድረግ፣ ጽሑፉን በአጠቃላይ ለጎትመት ዝግጁ እስኪሆን ድረስ በማንኛውም መንገድ አስተዋጽኦ ሳደረጋችሁ ልጆቼ ሁሉ እግዚአብሔር አምላክ በበረከት ይጎብኛችሁ፤ በረድኤት ይጠብቃችሁ፤ በረከተ ቅዱሳንን ያድላችሁ። ከዚህም ሁሉ ጋር ልባዊ ምስጋናዬ ይድረሳችሁ።

እባ ቀውስጦስ ሊቀ ጳጳስ

መታሰቢያነቱ

ሐምሌ 1928 ዓ.ም. በኢትዮጵያና በኢትዮጵያውያን ፍቅር ተደዘው በሕረመኔውና በጨካኝ የኢጣልያ ጦር በጥይት ተደብደበው ይገባኛቸውን ሰነድሶችን ሳቀረቡት ሰላማዊ ሲቀ ጳጳስ ሰብጦሪ እቡነ ጲግሮስ ይዙንዳች።

አባ ቀውስጦስ ሊቀ ጳጳስ

ብፁዕ አቡነ ቀውስጦስ
የሰሜን ምዕራብ ሸዋ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ

ማውጫ

አርእስት	78
ምክንያት ስያሜ	7
መቅድም	8
መግቢያ	12
ምዕራፍ አንድ የደር ሠልጣን ጉዳይ	16
ምዕራፍ ሁለት ግብዓውያን በአባቶቻችን ላይ	25
ምዕራፍ ሦስት ግብዓውያን ኢትዮጵያውያንን አጠቁ ሲባል	33
ምዕራፍ አራት የዛሬይቱ ኢትዮጵያ	41
ምዕራፍ አምስት ምስራባውያን በክህደት መርዝ ያደነዘዘቸው	52
አንቀጽ አንድ ከብርሃን ወደ ጨለማ አሳዛኝ ጉዞ	53
አንቀጽ ሁለት የማይገባ ትምክህት	55
ምዕራፍ ስድስት ሰደተኞቹ አነማን ናቸው	56
አስረጅ አንድ ኤልያስ ስለ ናቡቴ	59
አስረጅ ሁለት ዮሐንስ አፈወርቅ ስለደሀይቱ መበለት	61
አንቀጽ ሦስት በአሁኑ ጊዜ የአካላቸውን ያህል እንኳ	
የሚጻጹት አልተገኘም።	65
ምዕራፍ ሰባት ክህደትን በዲሞክራሲ ያወጀ ትውልድ	68
ምዕራፍ ስምንት እናቶች በሕፃናት ላይ	75
አንቀጽ አራት ይህ ወቅት እጅግ አስቸጋሪና ፈታኝ ወቅት ነው	85
አንቀጽ አምስት ብሔራዊ ፈጽላን መናቅ ቅኝ ተገኝነትን መናፈቅ ነው	87
አንቀጽ ስድስት ዘመናችን ያፈራው ትውልድ አታላይ ብቻ	
ሳይሆን ሾተላይም ነው።	90
የፕሮፌሰር ሰባን ሩቢንሰን ምስክርነት	94

ምክንያት ስያሜ

የዚህን መጽሐፍ ርእስ «ይግባኝ ለክርስቶስ» ስማለት የሰየምኩበት እና ምክንያት ስያሜውንም የጻፍኩበት ምክንያት ከዚህ የሚከተለው ነው።

ይህን ለመጻፍ ያነሳሱኝ ሁኔታዎች በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ስመለከታቸውና እያየሁ ሳዝንባቸው የነበሩት በዚህ መጽሐፍ የተካተቱት ነገሮች ናቸው። እነዚህን ነገሮች ተመልክቼም በመጽሐፌ እንደገለጽኩት ለክርስቶስ ይግባኝ ያሰኛል በምልበት ጊዜ በማዕቱ ኢትዮጵያዊ ሊቀ ጳጳስ እቡነ ጴጥሮስ በምዕራባውያኑ ዘንድ ያሳለፍነው ምዕተ ዓመት ስማዕት ተብለው ተመረጡ። የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ኅብረት እና ዩኒለክ በጋራ ባቋቋሙት ኮሜቴ ከተመረጡ በኋላ ሐምሌ 22 ቀን 1993 ዓ.ም (29 July, 2001) በስዊድን ሀገር በስዊድናውያን ዘንድ በስማቸው የጸሎት ቤት ተሠርቶ ተመረቀ። ከዚህም በኋላ ጥቅምት 12 ቀን 1998 ዓ.ም. በተካሄደው ቅዱስ ሲኖዶስ «እቡነ ጴጥሮስ በማዕተ ጽድቅ ዘኢትዮጵያ» ተብለው የሰማዕትነት ስማቸው ጸድቆ ቅድስና ተሰጣቸው። ይህንንም ተከትሎ በተወለዱበት ከተማ በፍቼ የመታሰቢያ ቤተ ክርስቲያን እየታነጻላቸው ይገኛል። ከዚህም በመነሣት 70ኛ ዓመት በዓለ ዕረፍታቸውን ሐምሌ 22 ቀን 1998 ዓ.ም በፍቼ ከተማ ለማክበር የምዘጋጅበት ጊዜ ይህን መጽሐፍ ለማሳተም ከተነሣሁበት ጊዜ ጋር ተገባጠመ። ይህም ብቻ ሳይሆን በመጽሐፌ ቀደም ብዬ እቡነ ጴጥሮስን ከማክሰሪያም በላይ ይግባኝቸውን «ይግባኝ ለክርስቶስ» እንደ እዝማች በየ እናቅጹ ተጠቅሟቸው ነበር። የሁኔታዎቹን መገጣጠም ከተመለከትኩኝ በኋላ የመጽሐፌን ርእስ ለመቀየር አሰብኩ። እቡነ ጴጥሮስ ያለፈው ምዕተ ዓመት እውነተኛ ሰማዕት ተብለው ከኢትዮጵያውያኑ አልፎ በምዕራባውያኑ እንኳ ሳይቀር ከተመረጡ እኔም መጽሐፌን በእርሳቸው የመጨረሻ እስትንፋስ «ይግባኝ ለክርስቶስ» ብዬ ለመስየም ወሰንኩ። በዚህ ምክንያት ርእሱ ይሰየም እንጂ ጽሑፉ ግን ቀደም ብሎም በዚህ ርእስ የተዘጋጀ እስከሚመስል ድረስ ከርእሱ ጋር ተዋሕዶ አገኘሁት። እኔም ፈቃደ እግዚአብሔር መሆኑን ተመልክቼ በዚህ አጽናሁት። ለእዚህ የተወደዳችሁ አንባብያን የርእሱ ምክንያት ከላይ የተገለጸው መሆኑን ተረድታችሁ የመጽሐፉን መልእክት ደግሞ በርጋታ በማንበብ እንድትገነዘቡልኝ እጋብዛለሁ። ብዕሩ እቡነ ጴጥሮስ የምዕተ ዓመቱ ሰማዕት ሆነው እንዲመረጡ ያስቻለው የፕሮፌሰር ሰባን ሩባንሰንን የእንጌሊዝኛ ጽሑፍም አስተርጉሜ በመጽሐፉ መጨረሻ ላይ አያይገፎ አቅርቤላችኋለሁ።

አባ ቀውስጠስ ሊቀ ጳጳስ

መቅድም

በማንኛውም ጊዜና በታ ለሚሠራም ሆነ ለሚነገር ቁም ነገር ርእሰ ወይም መግቢያ መቅድም ያስፈልገዋል። ምክንያቱም አንድ ቁም ነገር መነሻ ከሌለው መድረሻው ስለማይታወቅ ነው።

በመሆኑም በዚህ ጽሑፍ ውስጥ ላለው ቁም ነገር መነሻው ኢትዮጵያ ብሉይ ኪዳንንና ሐዲስ ኪዳንን የተቀበለችበት ታሪክ ነው። የታሪኩም ጥንታዊ ስፍራ በኢየሱሳም ያለው የኢትዮጵያ ገዳም ዴር ሠልጣን ነው። ማንም አንደሚያውቀው ኢየሱሳምና ኢትዮጵያ አንዲሁም ኢትዮጵያና አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን የታሪካቸው ጽምረት ወይም ተዋሕዶ ጸንቶ አንዲኖር የተመሠረተው በእግዚአብሔር ቅዱስ ፈቃድ ነው።

በስም አጠራርም ሀገሩ እግዚአብሔር በመባል ኢትዮጵያና ኢየሱሳም አንድ ናቸው።

ይሁን እንጂ ኢየሱሳም ከአቤል ጀምሮ አስከ ዘካርያስ ከዘካርያስም ጀምሮ አስከ ዛሬ ድረስ ንጹሕ ደም የሚፈስባት መከራ የማይለያት ሁኔታ በመገኘቷ ሊታዘንላት የሚገባ ነው። እንዲያውም የአማኞች ሁሉ የሕይወት ምንጭ መፍለቂያ በመሆኗ ህልውናዋ ተጠብቆ እንዲኖር የማይመኝ የለም።

ምኞትም ብቻ ሳይሆን አንደኑ አቤሜሌክ አድገቷን እንጂ ጥፋቷን እንዳያሳየን የምንጸልይላት ብዙዎች ነን። በሌላ መልኩ ደግሞ እግዚአብሔር በማይወሰን ቸርነቱ ሳይሆን ሰላምና ሕይወት ጸጋና በረከት ባለቤት አንድትሆን መርጧታል። ሆኖም የተነገረላትን ተስፋና ትንቢት አልቀበልም ማለቷ የተስፋዋ ባለቤት የሆነ እግዚአብሔርን አስቆጥቶታል። ከቁጣውም የተነሣ በዓለም ዙሪያ የምትታወቅበትን መመኪያዋ የነበረች ታቦተ ሕጉን ጽላተ ኪዳኑን ከጂ ነሥቶ /ወስዶ/ በአምነት አጀጅን ዘርግታ ለምትለምነው የተስፋዋ ወራሽ ለሆነችው ቅድስት ሀገር ኢትዮጵያ አሳልፎ ሰጥቶባታል።

በጊዜውም ጊዜ የተነገረው ተስፋና ትንቢት የተቆጠረው ሰባጼ ቢፈጸም ኢሳይያስ በትንቢቱ «ስሙ ድንቅ መካር ኃያል አምላክ የዘለዓለም አባት የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል።» ብሎ ኢሳይያስ 9+6፣ ሉቃስ 1+47። ሳይ የመሠከረለት ዘለዓለማዊ አምላክ፤ የሰውን ባሕርይ ተዋሕዶ ለው ከሆነ በኋላ ሕገ መንግሥቱ ወንጌልን በሚያስተምርበት ጊዜ በሉቃ 19+42 ሳይ አንደተጻፈው «ሰበሰተ አምራ የም ሰላምኪ፤ ኢየሱሳም ሆይ አላወቅሽም እንጂ ብታውቁስ ሰላምሽ ዛሬ ነው ያይቅርታሽም ዘመን አሁን ነው፤» በማለት የሚደርስባትን ችግር ሳይሸሽግ ገልጦ አያለቀስ በአንባጭምር አስጠንቅቋት ነበር።

አርሷ ግን አሁንም አለመታደል ሆነና ምክሩን ለመለማት ዠርዋን አልሰጠችም። በአርሱም ለማመን ልቧን አላስገዛችም። እንዲያውም ይባስ ብላ «አእትቶ ወለቅሎ ክፈቴ አስወግደው፤ ከፍ አድርገህም በአንጨት ሳይ ስቀለው አያለች፤» በኢሳጦስ ፈት ከጧት አስከ ማታ ይሙት በቃ ለማስፈረድ ለትጮህ ውላለች። ኢትዮጵያ ግን እንዲህ አይደለችም። ኢሳይያስ «እንደ በግ ሊታረድ መጣ።» ብሎ የተናገረውን ትንቢት እንዲተረጉምላት ሐዋርያው ፈልጾትን ተማፅናለች። ከተረጉመላት በኋላ በሐዋርያት ሥራ ፳+26 አስከ መጨረሻው ባለው መሥመር ውስጥ አንደተጻፈው «እኔ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ መሆኑን አምናለሁ፤ እነሆ ውኃ ከዚህ አለ፤ በሰሙ አምኜ እንዳልጠመቅ የሚከለክለኝ ማነው?» በማለት ልዋል ልደር፤ ልጠራጠር ሳትል ከመቶ ሃያው ቤተሰብ ቀጥላ ከዓለም በፊት በመጀመሪያው መቶ ዓመት በ34 ዓ.ም አምና ተቀብላለች። አርሱም ለአመኑበት ቅርብ ነውና «ዛቲ ይእቲ ምዕራፍዮ ለዓለም ዝዩ አንድር አስመ ጎረይክዋ፤ መርጫታለሁና ለዘለዓለሙ ማደሪያዬ ናት፤» ብሎ አማናዊት ጽዮን ቅድስት ድንግል አመቤታችን ማርያምን ለአናትነት በመረጠበት መለኮታዊ ጥበብ ቅድስት ሀገር ኢትዮጵያንም ለአምልኮቱ መገለጫ አንድትሆን አድርጎ ከሌሎች ዓለማት ለይቶ መርጧታል።

በዚህም መሠረት ለሦስት ሺህ ዘጠኝ መቶ በድሃ ዓመታት ሥርዓተ አምልኮትን ከምትፈጽምበት ቤተ እግዚአብሔር ላትለይ ኖራለች። ይሁን እንጂ ከላይ በተጠቀሱት ሰፊ ዘመናት ውስጥ አቀራረቡና ሰልቱ በየዓይነቱ የሆነ ፈተና በየጊዜው ሳይገጥማት አልኖረችም። ሆኖም በእምነቷም ሆነ በህልውናዋ ላይ በተለያዩ ጊዜያት የቀረበባትን ፈተናና የተቃጠባትን ጥቃት በድል አድራጊነት እየተወጣች ከብር ምስጋና ለኃይሉ እግዚአብሔር በማለት የድህ ባለቤት እግዚአብሔር መሆኑን ስትመሰክር ኖራለች። በዚህም የዓለም ሕዝብ እያደነቃት ከዚህ ደርሳለች፤ አሁን ግን ለዘመናት ጸንቶ በነበረው ሥርዓቷ ለመኖር አልቻለችም። በተለይ ከ1966 ዓ.ም ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ የተነሣው ኢሉማኒ ትውልድ፡-

1ኛ/ በዕድሜ ልኳ ከኖረችበት ቤተ እግዚአብሔር እንድትለይ፤ ተለይታም እንድትወጣ እያበገደዳት በመሆኑ፤

2ኛ/ ልጆቿ ሃይማኖታቸው የማይፈቅድላቸውን ዓላማ ከመከተላቸው የተነሣ በተለያዩ ሃይማኖት መበል ከህደት ተከፋፋለው ለረሀብ፤ ለበደት፤ ለመከራ በመዳረጋቸው፤

3ኛ/ በኢትዮጵያነቷ ውስጥ እስከ አሁን የነበረ ዛሬም ወደፊትም ሊኖር የሚገባውን ሥጋዊና መንፈሳዊ ሥርዓቷን ሊለውጥ ጨርሶም ሊያጠፋ በሚታገሉ ኃይሎች ላይ የሚፈርድባቸው ዳኛ ባለመገኘቱ የዚህ ጽሑፍ ርእስ እንደ አቡነ ጴጥሮስ የመጨረሻ አባትንፋብ «ይግባኝ ለክርስቶስ» ሊያሰኝ ችሏል።

ይህም ለጽሑፉ መግቢያ በር ሲሆን በውስጡ ላለው ኃይለ ቃል አልፎ አልፎ እንደ አዝማች ሁኖ ተቀርጿል። ይህንንም ለመረዳት እስከ ጽሑፉ መጨረሻ መመልከት ያስፈልጋል።

ይህም በበምንት ምዕራፍ፤ በሁለት አባረጅና በሰድስት አንቀጽ በጭር በጭሩ ለሰተገለጸ ፍሬ ነገሩን ማንም ሰው በቀና መንፈስ እንዲመለከተው በትሕትና አሳባለሁ።

ከዚህም ጋራ ችግርን ለመግለጽ ቃላትን አላከቶ የመጻፍ ችሎታ የሌለኝ መሆኔን ሳልሸገግ አገልጻለሁ። ነገር ግን አቀናብሮ የመጻፍ ችሎታ ባይኖረኝም በመንፈሳዊ ቁጭትና በሜት ተነሣሥቼ ይህን ጽሑፍ ለማቅረብ ተገድጻለሁ። የተገደድኩበትም ምክንያት ፡-

1ኛ. ኢትዮጵያ ሀገረ እግዚአብሔር በመባል እውቅና ያገኘችበት አምልኮተ እግዚአብሔር አንዳይጣለና በአምልኮተ ባዕድ የምእመናን ሕይወት እንዳይበላሽ

2ኛ. ሕገ ቤተ ክርስቲያንና ሥርዓተ ሃይማኖት እንዳይፈርስ ለመከላከል ያህል ነው።

ይህም ጥረቱ ከቤተ ክርስቲያን ጠላቶች በቀር ማንንም የሚያስከፋ እንደማይሆን አምናለሁ። ስለማምንም የኢትዮጵያና የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ህልውና ተጠብቆ እንዲኖር የሚመኙ ሁሉ ያዝኑብኛል ብዬ አልበጋም።

እንዲያውም የጸሎት ተባባሪ ሁነው ባሁኑ ሰዓት መላልበው ሊጸልዩት የሚገባቸው ጸሎት «አቤቱ አምላካችን ካሉተኛና ከዐመፀኛ ትውልድ አድነን፤ ነፍሳችንንና ሥጋችንን በቸርነትህ ጠብቅ፤ ቤተክርስቲያናችንን በምስጋናና በጸሎት በቀናች ሃይማኖትም ጠብቅ፤ አምላካችን ሆይ ይቅር በለን። አባታችን ሆይ፤ በሰማይ የምትኖር፤ ወደፊትና አታግብን፤ ከክፉ ሁሉ አድነን እንጂ፤ ለባይጣን ከመሸነፍ ከመዋረድና ከመውደቅ አድነን፤ በየጊዜው በየለዓቱ ሁሉ ያለድካምና የለሃኬት እናገለግልህ ዘንድ እርዳን፤ ዛሬም ዘወትርም ለዘለዓለሙ አሜን።» የሚል መሆን እንዳለበት አስገንዝባለሁ። «ሊጦን ዘሐሙስ»

መግቢያ

ይግባኝ ለክርስቶስ የሚለው ቃል ተበዳይነቱ እየታወቀ በባለሥልጣኖች ዘንድ ትክክለኛ ፍትሕ አጥቶ በግፍ የተፈረደበት ለው የነበረው ተስፋ ሲሟጠጥ የሚያሰማው የመጨረሻ ቃል ነው። በመሠረቱ ኃይለኛው ደካማውን አንዳያጠቃው ባለ ጸጋውም ድሀውን አንዳ ይበድለው የሚከላከልለት ወይም የሚጠብቀው ከእግዚአብሔር የተሰጠ ሕግ አለ። ከእግዚአብሔር የተሰጠውም ሕግ ለውን ሲጠብቀው የሚችለው በመጀመሪያ ለው ሕጉን ሲጠብቀው ነው። ነገር ግን ሕጉን በመጠበቅ ፋንታ ሕግ እፍራሽ በመሆን አንዱ ሌላውን ሲበድለው ሕጉን ለማሰከበር የሚፈርድ ባለስልጣን አንዲኖር እግዚአብሔር ፈቅዷል። ችግሩ በእግዚአብሔር ፈቃድ ሥልጣን አግኝተው ሕዝብን አንዲመሩ አንዲያስተዳድሩ የተመረጡ ሰዎች ለተመረጡበት ዓላማ ብቁ ሆነው አለመገኘታቸው ነው። ብቁ ሆነው ካለመገኘታቸውም የተነሳ ከተገፋው ይልቅ አንድ በርባን ሳለው የግፍ ግፍ ለፈጸመው በማድላት እውነትን በሐሰት ሸፍነው በተገፋው ላይ ይፈርዱበታል። ይግባኝ ብሎ ሲሔድ የሰላዩ ባለሥልጣን ይግባኝን ተቀብሎ እውነቱንና ሐሰቱን ለመለየት አንዳይችል የግፍ አድራጊው ማደንዘገፍ /ገብ/ እእምሮውን አየሰተነበት ዓይኑን እያጨለመበት ግራ ተጋብቶ ልቡ እያወቀ ያንኑ በሐሰት የተፈረደበትን ከሚያጸድቅበት በቀር እውነተኛ ፍርድ አይፈርድለትም።

ከዚህም በኋላ በሰው ዳኝነት በኩል የነበረው ተስፋ ሲሟጠጥ ይግባኝ ለክርስቶስ ይላል። በርግጥም በፍጹም እምነት ይግባኝ ለክርስቶስ የሚል ተበዳይ አይኖርም እንጂ ካለ ላይውል ሳያድር ይግባኝን ተቀብሎ ክርስቶስ ትክክለኛውን ፍትሕ እንደሚሰጠው አይጠረጠርም።

ለምሳሌ ፋሽስት ኢጣሊያ ድንግሲቱን ኢትዮጵያን በወራሪነት በደፈራት ጊዜ ነፍሳቸውን ለእግዚአብሔር በማሰረክብ ይግባኝቸውን ማሰማት የፈለጉት ኢትዮጵያዊው ለማዕት ብፁዕ አቡነ ጴጥሮስ ፋሽስቱ ገና ሲያዛቸው «በእኔ ላይ የፈለጋችሁትን አድርጉ፤ ተከታዮቼን ግን እትንኩ።» ነበር ያሉት። ብፁዕነታቸውን በዚህም በዕለተ ሐሙስ በአይሁድ ሲያዝ ለሮማውያን ጭፍሮች «ማንን ትፈልጋላችሁ? እኔ አንደሆንኩ አለሁላችሁ! እነርሱን ግን ተወዋቸው ይሒዱ» ያለውን ጌታችንን መሰለውታል። ዮሐ.18+8።

ብፁዕነታቸው በፋሺስት አጅ ተይዘው ወደ ግራዚያኒ የቀረቡት ሐምሌ 22 ቀን 1928 ዓ.ም. ነበር። በወቅቱ ሲቀ ጳጳስ የነበሩት ብፁዕ አቡነ ቄርሎስ ግብፃዊ፣ አቡነ ጴጥሮስን በዲፕሎማሲ ለማስፈታትና ዓለምአቀፉን ኅብረተሰብ ለማሰማት ፈልገው ግራዚያኒን «ለእስክንድርያው መንበረ ፓትርያርክ ምክር ቤት ላታሰማ በአቡነ ጴጥሮስ ላይ አንዳች ነገር ማድረግ አይገባ ሀም» እሉት። እርሱ ግን ደም እንደተጠማ ውሻ ተቻክሎ። በእነርሱ አገዛዝ እምነውና ሃይማኖታቸውን ንቀው ሀገራቸውንና ሕዝባቸውን ክደው እነርሱን መሰለው ለመኖር ሲለማሙ ብቻ ለሕይወት ተስፋ፤ የመኖር ዕድል እንዳላቸው ገለጸላቸው። እርሳቸው ግን እውነትን ይዘው ቀጠሉ። በዐመፅ ተመልተው በደም ተጨማልቀው በግፍ ለመግደል አሁንም አሁንም ከሚላለቱ ባልደረቦቹ ሦስቱን በዳኝነት ሰየሙ። እርሳቸውም «ሕዝብ ቀስቅሰዋል፤ ራሳቸውም ዐምፀዋል፤ ሌሎችንም እንዲያምፁ አድርገዋል» በሚል ተከለለው ቀረቡ። ከዳኞቹ አንዱም «ካህናቱም ሆኑ የቤተ ክህነት ባለሥልጣኖች፤ ሲቀ ጳጳሱ አቡነ ቄርሎስም የኢጣሊያንን መንግሥት ገዥነት እምነው፤ እሚን ብለው ሲቀበሉ እርሳም ለምን ሀመፁ? ለምን ብቻዎን አፈንጋጭ ሆኑ?» ሲል ራሱ በከላሽ አንበደት ተናገራቸው። እርሳቸውም ፍትሕ እንደሌለች ግፍም ጽድቅ መሰላ እንደታዩች አስተውለዋልና «አቡነ ቄርሎስ ግብፃዊ

ናቸው፤ ስለ ኢትዮጵያና ኢትዮጵያውያን የሚገዳቸው ነገር የለም። እኔ ግን ኢትዮጵያዊ ነኝ። ሐላፊነት ያለብኝ ክርስቲያን አባት ነኝ። በሰዚህ ስለ አገሬና ስለ ቤተ ክርስቲያኔ እቆረቆራለሁ። ከዚህ በቀር ለአናንተ ችሎት የማቀርበው ነገር የለኝም። ለፈጣሪ ብቻ የምናገረውን እናገራለሁ። እኔን በመግደል እንደወሰናችሁ ሀውቃለሁ። በሰዚህ በእኔ ላይ የፈለጋችሁትን አድርጎ ተከታዮቼን ግን አትጎኑ። በማለት አቤቱታቸውን ለእግዚአብሔር አቀረቡ፤ ይግባኝ ለክርስቶስ አለ። ግራዚያንም በስምንት ጥይት አስደብድቧቸው አልሞት ባሉ ጊዜ ከእዛዮቹ አንዱ በሦስት የሽጉጥ ጥይት ራሳቸውን በመምታት ገደላቸው። ሕዝቡ በአንድነት አለቀብሰ ዋይታውን አስማ። አርሳቸው ነፍሳቸውን በውተው ለሀገራቸውና በሕዝባቸው ፍትሕ እንዲስጥላቸው ይግባኝ ለክርስቶስ አለ። እግዚአብሔርም የእርሳቸውንና የመሰሉቻቸውን ቆራጥ በማዕታት አባቶች ይግባኝ ተቀበለ። የሕዝቡንም ዋይታና ለቅሶ ሰማ። በሰዚህም ገጸ መዓቱንም ወደ እነርሱ /ግራዚያ/ አዞረ። «ገጹ ለእግዚአብሔር ገብ እበ ይገብሩ እኩዩ። የእግዚአብሔር ፊቱ ከፉ ወደሚያደርጉት ነውና» መዝ.33+16 ሠራዊቱ አንደ ተበተነ፤ መሪው እንደተዋረደ እንዲቀር አደረገ። በሀገራቸውም ላይ ሂትለርን አስነሥቶ ፈታቸውን ወደዚያ እንዲያዞሩ ሀገራችንም ለቅቀው እንዲወጡ አስገደዳቸው። በዚህ ጊዜ በጀኔቫ ጉባኤ ላይ ተሰብስበው ለነበሩት ግፈኞች ዓለምን በወራሪነት ለመቀራመት ለተነሡ ነገሥታት ግርማዊ ቀዳማዊ ዐፄ ኃይለሥላሴ የኢትዮጵያን ባንዲራ ይዘው አቤቱታ በሚያቀርቡበት በዓት ከማፅጨትና ከማሸሟጠጥ በቀር አቤቱታቸውን የለማቸው አልነበረም።

እርሳቸው ግን ይህንን ግፍ ታሪክና እግዚአብሔር ይፍረደው በማለት በክረረ ኃዘን ይግባኝቸውን ለክርስቶስ አቅርበዋል። ክርስቶስም ይግባኝን ተቀብሎ ትክክለኛ ፍርድ በመፍረድ ፋሽስት ኢጣሊያን እንደ ሠናከሬም ሰራዊት በዋለበት አስቀርቶታል።

የኢትዮጵያ ባንዲራ በኢትዮጵያና በዓለም ዙሪያ እንድትወለድበትና ንጉሠ ነገሥት ግርማዊ ቀዳማዊ ዐፄ ኃይለሥላሴም ዙፋናቸውን እንዲረከቡ አድርጓል።

የኢትዮጵያ ጀግና ሕዝብም የአምስቱን ዓመት የመከራ ጉዞና ተጋድሎ አያስታወስ ይግባኝ ሰሚ እውነተኛ ፈራጅ የሆነ ክርስቶስን ለማመስገን በቅቷል።

ይግባኝ ለክርስቶስ የሚባለው እንዲህ ስለሚጠቅም ነው። ምንም እንኳን ቃሉ ከባድ ቢሆንም በዚህ አጭር ጽሑፌ ውስጥ ሳስባለብኩት ከባድ ነው ብዬም ሳመንኩት ነገር ርዕስ አድርጌ መርጨዋለሁ። ርዕስ አድርጌም በመረጥኩት ቃል ለማስባለብ የሞከርኩት።

1ኛ. በደር ሠልጣን ይዞታችን ላይ ሲፈጸም የነበረውና አሁንም አየተፈጸመ ያለው ችግር፤

2ኛ. በዛሬይቱ ኢትዮጵያና በኢትዮጵያዊት እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ላይ በተፃራሪዎች እየተፈጸመ ያለው ነገር ነው።

ይሁን እንጂ በኢትዮጵያና በኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ላይ አየተፈጸመ ያለው ነገር ከቀድሞ ጀምሮ አንድ መንግሥት አልፎ ሌላው መንግሥት በተተካ ቁጥር ሲነድ ሲበርድ የኖረ ነው። ጊዜ ሲያልፍ የሚያልፍ በመሆኑ ተስፋ የሚያስቆርጥ አይሆንም።

ምዕራፍ አንድ

የዴር ሡልጣን ጉዳይ

የዴር ሡልጣን ጉዳይ ከማንኛውም የተለየ ክብደት ያለው ነው። እንደሚታወቀው እስካሁን በተደረገው የመከራ ጉዞ እንደተረዳነው የዴር ሡልጣን ጉዳይ ፈራጅ ጻፍ ያጣ፤ ሥጋዊ ደማቂ የሆነ ምድራዊ ባለ ሥልጣን በይግባኝ ስሜንት ሊፈታው ያልቻለ ነው። ወደፊትም እንደ አቡነ ጴጥሮስ ይግባኝ ለክርስቶስ ከማለት በቀር በሰው በኩል ጻፍነት ይገኛል የሚል አምነት በሌለን በጽሑፈ ውስጥ ለተመልካች የነገሩን ክብደት ለመግለጽ ሞክራለሁ። ወደ ፍሬ ነገሩም ለመግባት በቅድሚያ የኢትዮጵያውያን ይዞታ በጎልጎታ እንዴት እንደነበረ በመጠኑ እገልጻለሁ። ዝርዝር ሁኔታውም የሚከተለው ነው።

እንደሚታወቀው የኢትዮጵያውያን ይዞታ በጎልጎታ መነሻው ከክርስቶስ ልደት በፊት በእራት ሺህ እምስት መቶ ዓመተ ዓለም ነው። ኢትዮጵያውያን አባቶቻችንና እናቶቻችን ለክርስቶስ ፍቅር መስቀሉን ተሸክመው ከኢትዮጵያ እስከ ቀራንዮ በፍጥተ መስቀል ሲጓዙ በሰዳንና በግብፅ በረሀ የደረሰባቸው ጸዋት መከራ በእጅጉ የሚዘገን እንደነበረ ተመሳሳሪ ተነግሯል።

እሸዋ ሳይውጣቸው አውሬ ሳይበላቸው ከጎልጎታ የደረሱትም በዐፅመ ርስታቸው በዴር ሡልጣን ምክንያት በግብፃውያን ኮፕቶችና በአርመኖች በሌሎችም ቃዲዎች ሲፈጸምባቸው የነበረው ግፍ በክርስቶስ ላይ በዕለተ ዓርብ ተፈጽሞ የነበረውን መከራ መስቀል ሲያስታውስ የሚኖር ነው።

ዛሬም ችግሩ ሳይገታ በአባቶቻችንና በእናቶቻችን ላይ የነበረውን መከራ ለዘር ተላልፎ በኛ በልጆቻቸው ላይ እየተፈጸመ ነው። ለዚህም ምክንያት የሆነው ከሳይ የተጠቀሰው ዐፅመ ርስታችን ዴር ሡልጣን ነው።

ይህ ዴር ሡልጣን የኢትዮጵያውያን ነው አይደለም ተብሎ አሻሚ ወይም አጠራጣሪ ነገር የሚገባበት አይደለም። የዓለም ታሪክ ጸሐፊዎች ያረጋገጡት በመጽሐፍ ቅዱስ የተመዘገበ በትክክል የኢትዮጵያውያን ዐፅመ ርስት ነው። በመሆኑም ኢትዮጵያውያን እናቶቻችን እና አባቶቻችን በቅድስት እሴት አማካኝነት የተረከቡት ይህን ጥንታዊ ይዞታቸውን እያጠናከሩ በቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም ላይ በየጊዜው የሚደርሰውን መከራ ሳይስቀቁ ገዳማቸውን ሲያስፋፉ ኖረዋል። በአካባቢው ካሉት ታላላቅ ገዳማት አንጻርም በዴር ሡልጣን ገዳማችን የተሾሙትን ኢትዮጵያውያን አበምኔቶች እናስታውስ ከ1320 ዓ.ም. እስከ 1943 ዓ.ም. ድረስ ለዚሁ ገዳም በአስተዳዳሪነት 18 ኢትዮጵያውያን መምህራን ተሾመዋል። መዓርጉን ከፍ በማድረግ ደግሞ ከ1944 ዓ.ም. እስከ 1998 ዓ.ም. ድረስ ዐሥራ ሁለት ሲቃነ ጳጳሳት ተሾመውበታል። እነዚህም መምህራኑ

- 1ኛ/ አባ ገብረክርስቶስ ፤
- 2ኛ/ አባ ቶማስ
- 3ኛ/ አባ ኒቆላዎስ
- 4ኛ/ አባ ተጠምቀመድኅን
- 5ኛ/ አባ ፍሬክርስቶስ
- 6ኛ/ አባ ጊዮርጊስ
- 7ኛ/ አባ ብርሃነመስቀል
- 8ኛ/ አባ አንኪቶስ
- 9ኛ/ አባ ተስጋ
- 10ኛ/ አባ ወልደ ሰማዕት
- 11ኛ/ መመሀር ፈቃደእግዚእ
- 12ኛ/ መምሀር ማኅፀንተሥላሴ
- 13ኛ/ መምሀር ይርዳው /አባ ተስፋመስቀል/
- 14ኛ/ መምሀር ወልደ ሚካኤል
- 15ኛ/ መምሀር ገብረ ጊዮርጊስ
- 16ኛ/ መምሀር ክፍለ ገሪማ
- 17ኛ/ መምሀር ገብረ ኢየሱስ
- 18ኛ/ መምሀር ሐረገወይን ናቸው።

ከሊቃኑ ጳጳሳቱ፡-

- 1ኛ/ ብፁዕ አቡነ ፈሊጸስ ከ1944 ዓ.ም ጀምሮ የመጀመሪያው
- 2ኛ/ ብፁዕ አቡነ ዮሴፍ
- 3ኛ/ ብፁዕ አቡነ ማቴዎስ
- 4ኛ/ ብፁዕ አቡነ ማጥያስ
- 5ኛ/ ብፁዕ አቡነ በርሃኅ
- 6ኛ/ ብፁዕ አቡነ ሰላማ
- 7ኛ/ ብፁዕ አቡነ አትናቴዎስ
- 8ኛ/ በድጋሚ ብፁዕ አቡነ ማቴዎስ
- 9ኛ/ ብፁዕ አቡነ ገብርኤል
- 10ኛ/ ብፁዕ አቡነ ቀውስጦስ
- 11ኛ ብፁዕ አቡነ ገሪማ
- 12ኛ ለሁለተኛ ጊዜ ብፁዕ አቡነ ማቴዎስ ናቸው፡፡

ይህም እስከ ስምንተኛው ተራ ቁጥራ ድረስ ብፁዕ አቡነ ማቴዎስ ሊቀ ጳጳስ ታሪከህን አሰታውሰ አትርሳ ብለው በጻፉት መጽሐፍ ውስጥ ከገጽ 88 እስከ ገጽ 118 የሠፈረ ነው፡፡ ወደፊትም እስከአሁን ከነበረው በተሻለ ሁኔታ የገዳሙ መንፈሳዊ አስተዳደር ሳይቋረጥ እንደሚቀጥልና ጸንቶም እንደሚኖር እምነታችን ፍፁም ነው፡፡ ወደ ጥንተ ነገሩም ስንመለስ ኢትዮጵያውያን አናቶቻችንና አባቶቻችን ለአሥራኤል የተነገረውን ተስፋና ትንቢት ተካፋዮች ሆነው በአራት ሺህ አምስት መቶ ዓመተ ዓለም ብሉይ ኪዳንን የተቀበሉበት ታሪክ ነው፡፡

የዚህም ምክንያት ንግሥተ ሳባ ናት፡፡ ንግሥተ ሳባ የሰሎሞንን ጥበብ ለመረዳት ከብዙ ገጸ በረከት ጋራ ብዙ ሠራዊት አስከትላ ወደ ኢየሩሳሌም መጥታለች፡፡

በመጣችም ጊዜ ንጉሥ ሰሎሞን፡-

1ኛ. ተከትለዋት ለመጡት ሠራዊቶቿ፤

2ኛ. ገጸ በረከት ጭናባቸው ላመጣቸው ግመሉቷና ፈረሶቿ እንዲሁም በቅሎዎቿ ባጠቃላይ የጓዟ ማሳረፊያ የሚሆን

የጋዛን አካባቢ ሰጣት፡፡ ለአርሲም ሉዓላዊ ክብሯን የሚጠብቅ ከቡር ሥፍራ መርጦ ከኢየሩሳሌም ቤተመቅደስ አቅራቢያ የሚሆን ዴር ሠልጣንን ሰጥቷታል፡፡ ንጉሡ በፈቃዱ ከለጣት ሌላ አርሲ የወደደችውንና የለመነችውን ሁሉ እንደሰጣት ነገሥት ቀዳማዊ ም.10 ክብር 1- 14 የሰፈረው ቃል ያስረዳል፡፡

አርሲም የኢትዮጵያን ስም የሚያስጠራ ቤተመንግሥት ሠርታበት ማረፊያ አድርጋዋለች፤ ልጇ ቀዳማዊ ምኒልክም ተረክበታል፡፡ ምኒልክ በ22 ዓመት ዕድሜው ወደ አባቱ ወደ ንጉሥ ሰሎሞን ሔጃል፡፡ በአባቱም ቤተ መንግሥት ሰዎች ዓመታት ያህል በዕብራይስጥ ቋንቋ ሕገ መንግሥቱንና ሕገ አሪቱን ቢማር ከቆየ በኋላ አባቱ ሰሎሞን ከአሥራ ሁለቱ ነገደ እሥራኤል 12ሺህ የሚሆኑ እዋቂዎች መርጦ ከተማሩትም ካህናትና ከመላኩት ልጆች 22 ታላላቅ ሹማምንት ሰጥቶ በአራት ሺህ አምስት መቶ አሥራ ስምንት ዓመተ ዓለም ወደ ኢትዮጵያ እንዲመለስ አድርጎ በክብር እንደሸኘው አክሊለ ብርሃን ወ/ቂርቆስ የተባሉት የቤተክርስቲያናችን ምሁር በጻፉት መጽሐፍ ገልጸውታል፡፡ /መጽሐፍ አሜን ገጽ 74/

ትውልድ አልፎ ትውልድ ቢተካ እንዳንድ ጊዜ ነገሥታቱ እንዳንድ ጊዜም ወኪሎቻቸው በአሪቱ ሥርዓት መሠረት በዓመት በዓመት የእግዚአብሔርን በዓል ለማክበር ወደ ኢየሩሳሌም በሚመጡበት ጊዜ የሚያርፉበት ቤተ መንግሥታቸው ዴር ሠልጣን ነው፡፡ ነገሥታቱም ከቀዳማዊ ምኒልክ እስከ ልደተ ክርስቶስ ሰድሣ ሰባት ናቸው፡፡ ዘመኑም ዘጠኝ መቶ ሰማንያ ሁለት ዘመን ነው፡፡ ይህም ቃል ከላይ በተጠቀሰው መጽሐፍ ላይ የሰፈረ ነው፡፡

ከልደተ ክርስቶስ በኋላ

ከልደተ ክርስቶስም በኋላ ዐራት ነገሥታት በአረቱ ሥርዓት መሠረት በኢየሩሳሌም በዓል ለማክበር እየመጡ በዚሁ ቦታ ሲ ያርፉበት ኖረዋል። ዐራተኛይቱም ንግሥት ሕንደኪ ናት። የንግሥት ሕንደኪ ዘመነ መንግሥት ኢትዮጵያውያን ሐዲስ ልደትን የተቀበሉበት ብሉይ ኪዳንን በሐዲስ ኪዳን የተረጉሙበት ዘመን ነው።

አባቶቻችን ከመቶ ሃያው ቤተሰብ ቀጥሎ ከዓለም ክርስቲያኖች በፊት ክርስትናውን ተቀብለዋል በንል አብነት አድርገን ለምስክርነት የምንጠቅሰው የንግሥት ሕንደኪን ጃንደረባ ነው። የንግሥት ሕንደኪ ጃንደረባ እንደተለመደው የአራቱን በዓል ለማክበር ሊሰግድ ወደ ኢየሩሳሌም ከመጣ በኋላ በጋዛ የነበረውን የኢትዮጵያውያንን ይዞታ ጎብኝቶ በበረገሳ ሆኖ ሲመለስ የኢ ሳይያስን መጽሐፍ ያነብ ነበር። መንፈስ ቅዱስም ፊልጶስን «ሐድ፤ ይህን በረገሳ ተከተለው፤» አለው። ፊልጶስም ፊጥኖ ደርሶ የነቢዩን የኢሳይያስን መጽሐፍ ሲያነብ ሰማው። ፊልጶስም «በውኑ የምታነበውን ታውቃለህ?» አለው። ጃንደረባውም «ያስተማረኝ ሳይኖር በምን አውቃለሁ» አለው። ወደ በረገሳውም ወጥቶ አብሮት ይቀመጥ ዘንድ ፊልጶስን ለመነው፤ ጃንደረባውም ወደፊልጶስ ተመልሶ «ነቢዩ ስለማን እንዲህ ይላል? ስበራሱ ነውን? ወይስ ስበሌሳ አባክህ ንገረኝ?» አለው። ፊልጶስም እንደበቱን ክፈተ። ስለ ኢየሱስ ክርስቶስም በዚያው ባለው መጽሐፍ ያስተምረው ጀመረ። ሲሔዱም ከውኃ ደረሱ፤ ጃንደረባውም «ውኃ ይኸው መጠመቅን ማን ይከለክለኛል?» አለው። ፊልጶስም «በፍጹም ልብህ ልታምን ይገባሃል» አለው። ጃንደረባውም መልሶ «ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚ አብሔር ልጅ እንደሆነ አኔ አምናለሁ፤» አለው። በረገሳውንም እንዲያቆሙ አዘዘ፤ በረገሳውንም አቆሙ። ፊልጶስና ጃንደረባው

ባንድነት ወደ ውኃው ወረዱ፤ አጠመቀውም። ከውኃውም ከወጡ በኋላ የእግዚአብሔር መንፈስ ፊልጶስን ነጥቆ ወሰደው፤ ዣንደ ረባውም ከዚያ ወዲያ አላየውም። ደስ አያለው ወደ ሀገሩ ገባ በማለት ወንጌላዊ ሉቃስ በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 8 ከቁጥር 26 አለክ 40 በሰፊው ዘርዘሮ ጽፏል። እንግዲህ ከዚህ በላይ ባጭሩ የተጠቀሰው ታሪክ የሚያስገነዝብን ለአባቶቻችን ደር ሡልጣን ዐፅ መ ርስታቸው ጋዛም በይዞታቸው የቆየና በሐዋርያትም ዘመን ክርስትናን የተቀበሉበት ቦታቸው መሆኑን ነው።

ይሁን እንጂ ምንም እንኳ ታሪኩ በመጽሐፍ ቅዱስ የተመዘገበ በመሆኑ ማንም ሊፍቀው ባይችልም አባቶቻችን በተጠ መቀበት ፈባሽ ውኃ አጠገብ ታሪካቸውን የሚያስታውስ አንድ ቤተክርስቲያን አለመሠራቱ፤ ያም ባይቻል አንድ የታሪኩ ማስታወሻ መንፈሳዊ ሐውልት አለመኖሩ በጅጉ የሚያሳዝን ነው። እንደሚታወቀው ጥጠስና አስባስያኖስ ኢየሩሳሌምን አስኪያጠፏት ድረስ በጋዛም ሆነ በጎልጎታና በደር ሡልጣን የነበረን ይዞታ ባይሸራረፍ ወይም የኔነው ይገባኛል የሚል ተከራካሪና ተፎካካሪ ባይኖርብን ሙሉ በሙሉ በአባቶቻችንና በእናቶቻችን እጅ እንደነበረ ታሪክ የሚመሰክረው ነው። ወረራው በነጥጠስ ከተጀመረ በኋላ ግን የተለያዩ ዐላውያን ነገሥታት እየተፈራረቁ ኢየሩሳሌምን አፈራርለዋታል። ያ ዘመን ቅዱሳን ሐዋርያት በየሐ ዱበት እንደበግ የሚታረዱበት፤ ኢየሩሳሌም በደም የተጠለቀለቀችበት ከፋ ዘመን በመሆኑ፤ በክርስቶስ ደም የከበረ ድውይ ፈዋሽ፥ ሙት አስነሽ የሆነ የክርስቲያኖች መመኪያቸውና የሕይወት አርማቸው ቅዱስ መስቀልም በጠላቶች በአይሁድ እጅ የተቀበረበት የጨለማ ዘመን ነበር።

በተከታታይም የነገሡት ነገሥታት እግዚአብሔርን የማይፈሩ ለሰው የማያዝኑና የማይራሩ፤ ጨካኞች ስለነበሩ። የክርስቲያኖች ነጻነታቸው ተገፎ እንደ ሽንኩርት የሚሳጡበት፤ እንደ ሽማ የሚቀልጡበት፤ ከእንበባ ጋር የሚታገሉበት የመከራ

ዘመን ነበር። ዘመኑም ዘመነ ስማዕታት ተብሏል። ለሁሉ እግዚአብሔር በጸድቁ ንጉሥ በቆስጠንጢኖስ አማካይነት መከራውን እስኪገታው ድረስ በዚያ ክፉ ዘመን በኢየሱሳም ርስት አለኝ፤ ይህ የኔ ይዞታ ነው ብሎ ሲጠይቅ የቻለ አንድም ክርስቲያን አልነበረም። ነገር ግን ጨለማን በብርሃን፣ ሐዘንን በደስታ የመለወጥ ሥልጣን ያለው ልዑል እግዚአብሔር ያን መከራ አሳልፎ ራትዕ ንጉሥ መፍቀሬ ሃይማኖት /ትን ሃይማኖትን የሚወድ/ ቆስጠንጢኖስን አነገሠ። ጸድቁ ቆስጠንጢኖስ በእግዚአብሔር ቅዱስ ፈቃድ ከነገሠ በኋላ መከራው ሲገታ እናቱ ቅድስት እሌኒ የተቀበረ የክርስቶስን መስቀል ለማውጣት ከእግዚአብሔር ስለተፈቀደላት በ327 ዓመተ ምሕረት ወደ ኢየሱሳም ተጉዛለች። ጎልጎታም በደረሰች ጊዜ መስቀሉ የተቀበረበትን ቦታ አጥታው ብዙ ብትቸገርም አመጣጧ በእግዚአብሔር ፈቃድ ስለነበረ ተስውሯት አልቀረም። በተለያዩ ምልክት የተቀበረበትን ቦታ እግንታ፤ ለመንፈቅ ያህል ተራራውን አስቆፍራ ከተቀበረበት መስቀሉን አውጥታ በኢየሱሳም ብዙ አብያተ ክርስቲያናትን አሠርታለች። እሠርታም ስትፈጽም ለክርስቲያኖች በጎልጎታ ርስት ማካፈል ጀምራለች።

ርስት በምታካፍልበት ጊዜ በኢትዮጵያ የነገሡት ነገሥታት አብርሃ አጽብሐ ነበሩ። እነዚህም ቅዱሳን ነገሥታት መምህራቸው ቅዱስ ፍሬምናጦስን ወደ እስክንድርያ ልከው በእግዚአብሔር ፈቃድ በእስክንድርያው ፓትርያርክ በቅዱስ እትናቴዎስ አንብሮተ ለድ ጳጳስ ሆኖ በሳማ ክላቴ ብርሃን ተብሎ ተሾሞላቸዋል። በቅዱስ ፍሬምናጦስም የወንጌል ትምህርት በመላ ኢትዮጵያ ተሰብስባቸው የሃይማኖታቸውን ምስጢር ጠንቅቀው ከተረዱ በኋላ በአራተኛው መቶ ዓመተ ምሕረት እጋማሽ ላይ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖታቸው የኢትዮጵያ ብሔ ራዊ ሃይማኖት ሆኖ ታወጀል።

በዚህም ጽኑ ሃይማኖታቸው እግዚአብሔርን እያገለገሉ ሲ

ኖሩ በቅድስት ሀገር ኢየሱሳም የምእመናን ነጻነት ተረጋገጠ። የቅድስት አሌኒም በጎ ሥራ ጎልቶ ሲነገር በመስማታቸው «እስክዛሬ ድረስ ዝም ያልነው የመከራ ዘመን በመሆኑ ነው። እሁን ልዑል እግዚአብሔር በንጉሥ ቆስጠንጢኖስ አማካይነት በክርስቲያኖች ላይ የነበረው መከራ እንዲገታ ካደረገ ክርስቲያኖችም በጎልጎታ ርስት የሚካፈሉ ከሆኑ አኛም ክርስቲያኖች በመሆናችን በጎልጎታ ይዞታ ሲኖረን ይገባል። በተለይም ከንግሥተ ሳባ ተያይዞ የመጣ ዴርሡልጣን የተባለው ዐፅጽመ ርስታችን ነው። ይህም በታሪክ የተረጋገጠ እውነተኛ ርስታችን ነው። በመሆኑም ሊስጠን ይገባል» ሲሉ ለንጉሥ ቆስጠንጢኖስና ለንግሥት እሌኒ የይገባናል ጥያቄ አቀረቡ። ንጉሥ ቆስጠንጢኖስና ንግሥት አሌኒም ጥያቄያቸውን ተቀብለው በጎልጎታ ይዞታ አንዲኖራቸው አድርገዋል። ዴርሡልጣንንም በዐፅመ ርስትነት አረጋግጠው ስጥተዋቸዋል። ከስጧቸውም በኋላ ለ300 ዘመናት ያህል እስላሞች እስክ ነገሡበት ዘመን ድረስ አትዮጵያውያን በሰላም ይኖሩበት ነበር በማለት ብፁዕ አቡነ ማቴዎስ «ታሪክህን አስታውስ አትርሳ» በሚል ርእስ ስለ ዴርሡልጣን በጻፉት መጽሐፍ በምሥራቁ 1 በገ ጽ 7 ላይ ገልጸውታል። ከዚያም በኋላ ኢትዮጵያውያን መነኮሳት በተለያዩ ጊዜ መከራ ባይሊያቸውም ከነ ዓጼ ካሌብ ጀምሮ የነበሩ ኢትዮጵያውያን ነገሥታት ደጋግ ስለነበሩ ዘውዳቸውን ሳይቀር ለዴርሡልጣን ገዳማቸው እየሳኩ መነኮሳቱን ይደግፏቸው ስለነበር መብት የሚያሳጣ የክፉ ችግር አልገጠማቸውም። ከጎልጎታ ሳይወጡ የዴርሡልጣን ይዞታቸውን እያጠናከሩ በየዓመቱ የትንሣኤን መብራት መጀመሪያ የሚያበራው የኢትዮጵያ ገዳማት አበምኔት ነበር። ይህም ኢትዮጵያውያን በጎልጎታ የነበራቸው መብት ከፍተኛ አንደኛው የሚያስረዳ ነው።

ገዳማቸውን በዙሪያው አስፋፍተው እስከ 16ኛውና እስከ 17ኛው መቶ ክፍለ መዘን ድረስ በጎልጎታ ይኖሩ ነበረ። በ15ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ላይ ከኢትዮጵያ መንግሥትና ከሕዝብ

ክርስቲያኑም ለእድሳት ገንዘብ ተልከላቸው በቅዱሳት መካከት በጎልጎታ የነበሯቸውን መቅደሶችና ገዳሞቻቸውን አንዲታደሱ አድርገዋል። ይህንንም የኢየሱሳም ሊቀ ጳጳስ የነበሩት ብፁዕ አቡነ ፊልጶስ የሰነድ ማሰራጫ ብለው በጻፉት መጽሐፋቸው ገልጸውታል። አንደኛ ማሰራጫ ገጽ 15፤ ሁለተኛ ማሰራጫ ገጽ 17 ብለው በጻፉት ላይ «በኢትዮጵያዊው አባ ሒኒስ ትጋት በ1500 ዓ.ም መታደስ ጀመረ። የማደሻውም ገንዘብ ከግርማዊ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት እና ከኢትዮጵያውያን ምእመናን ዘንድ የተላከ ነው፤» ይላል።

ኢትዮጵያውያን ከግራኝ ጦርነት ወዲህ የቱርክ መንግሥት እንደጠላት አይቶ ቸል አላቸው። ከኢትዮጵያም ርዳታ ተቋረጠባቸው። በዚህ ምክንያት እጅግ በመቸገራቸው በጎልጎታ ውስጥ የነበራቸውን የርስት መብት ለአርመኖች ለቀው ዴር ሠልጣን ከሚባለው ከጎልጎታ ቤተክርስቲያን ጋር በምሥራቃዊ ክፍል በኩል ገጥሞ በሚገኘው ገዳማቸው ብቻ ተወሰነው ሰፈሩ። ከዚህ በኋላ በጎልጎታ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚገኘው የኢትዮጵያ ንብረት ሁሉ ለአርመኖች ተለቆ ነበር። የግሪክ ፓትርያርክ የኢትዮጵያ ንብረት በአርመን እጅ መውደቅ አይጠገባውም ሲል ተቃውሞ በሁለቱ ማኅበሮች በግሪክና በአርመን መካከል በኢትዮጵያ ንብረት ምክንያት በየጊዜው ይፈጠር የነበረው ትግል ልክ እንዳልነበረው ከላይ በተጠቀሰው መጽሐፋቸው ብፁዕ አቡነ ፊልጶስ አስረድተዋል።

አንግዲህ ታሪኩን ስንመረምር ከዚያ ጊዜ ጀምሮ አስከባሪ ድረስ ባለነው ኢትዮጵያውያን መነኮሳት ላይ ተከታታይ ጥቃት ሲፈጸም የኖረ ለመሆኑ ማንም ሰው ሊረዳው ይገባል።

ግብፃውያን በአባቶቻችን ላይ በየጊዜው ያደረሱትን ጥቃት እናስታውስ ካልን ከ11ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ጀምሮ የፈጸሙባቸው ሰውር ደባ ለሰሜው የሚያስደንቅ ነው። አንኳን ከክርስቲያን ምንም ከማያውቅ አረመኔ የማይጠበቅ አባዛኝ ድርጊት ሆኖ እናገኘዋለን። በመሠረቱ አግዚአብሔር አድልዎ የሌለበት አምላክ ነው።

ምዕራፍ ሁለት

ግብፃውያን በአባቶቻችን ላይ

ሰው ሆኖ በሞቱ ሞትን አሸንፎ በትንሣኤው መቃብርን ድል ነሥቶ ከተነሣ በኋላ ሥርዓተ ቤተክርስቲያንን ለሐዋርያትና ለሰብአ አርድዕት አስተምሮ ከቁልፍ ያዥ በረኛነት እስከ ፓትርያርክነት ያለውን መዓርገ ከህነት ሰጥቷቸዋል። ካረገ በኋላም ሐዋርያትና ሰብአ አርድዕት እስከ ጽንፈ ምድር ዞረው ወንጌልን በማስተማር ጳጳሳትን ሊቃነ ጳጳሳትን ሾመዋል። ሊቃነ ጳጳሳትም፤ ጳጳሳትን፤ ኤጲስ ቆጶሳትን አየሾሙ ወንጌል አየሰፋች ምእመናን እየሰዙ እስከ ዓለም ዳርቻ አብያተ ክርስቲያናት ተሠርተዋል። ግብፃውያን ግን መዓርገ ጽጵስና ከግብፅ ወደ ኢትዮጵያ እንዳይተላለፍ እግዚአብሔር የከለከለ አስመስለው «ወስብኦ ኢትዮጵያስ ኢይሲሙ ሊቀ እማኦምራኒሆሙ፤ የኢትዮጵያ ለዎች ከሊቃውንቶቻቸው ጽጵስና እንዳይሾሙ የተከለከለ ነው» በማለት ሥርዓቱን አስገብተው፤ ክልከለው ኑረዋል።

አንደ እውነቱ ከሆነ ማንኛውም ሐዋርያ ባስተማረበት ሀገር ውስጥ ካስተማራቸው የሀገር ተወላጆች ምሁራን መካከል በአግሩ የሚተካ ኤጲስ ቆጶስ መርጦ ላስተማራቸው ምእመናን ሾሞላቸው ይሔዳል እንጂ የራሴ ተወላጅ ካልሆነ አልሾምላችሁም ብሎ ምእመናንን ያባዛነ አንድም ሐዋርያ የለም።

ለዚህም ሌላ ምስክር አያሻም። ምክንያቱም ቅዱስ ማርቆስ እስክንድርያ ገብቶ ግብፃውያንን አስተምሯል። በሰኔል ገመድ አስረውም፤ በከብት እያስጎተቱ ግፊኞች ግብፃውያን እስኪገድሉት ድረስ ላስተማራቸው ክርስቲያኖች የራሳቸው ተወላጅ የሆነ አንድኑን መርጦ ኤጲስ ቆጶስ አድርጎ ሾመላቸው እንጂ በኢ

የሩባሌም ካሉ ዘመዶች ካልሾምታችሁ ለናንተ ወገን ጽጽብና አይገባም አላለም።

አባቶቻችንም ይህንን ተረድተው ከተወላጆቻቸው ከኢትዮጵያውያን ጻጻባት እንዲሾሙላቸው ባይጠይቁ ያለፉበት ጊዜ የለም። ግብፃውያን ግን ገጸ በረከት ከመቀበል በቀር ሌላ ገሊና አልነበራቸውም። ያሳስተማሩትን ብሉይ ኪዳንንና ሐዲስ ኪዳንን በመቀበል የሚቀድሟቸውን ከነሱ በፊት ክርስቲያን የሆነውን ምሁር ሕዝብ እንዳላዋቂ አድርገው «ኢትዮጵያውያን እንኳን ጽጽብና ተሾመው እንሾም ብለው በመመኘታቸው እንኳን እግዚአብሔር መፃት አመጣባቸው።» በማለት የድፍረት ድፍረት በእግዚአብሔር ስም አሳበው ለጐሮ የክብደት የውሸት ታሪክ ጽፈዋል።

ይህንንም የውሸት ታሪክ እውነተኛ ታሪክ አስመስለን በመጽሐፋችን ውስጥ ጠርዘን እያነበብነው እንገኛለን። ለማስገንዘብም ያህል ይህንን እባፋሪ ታሪክ እንደሚከተለው ጽፈዋለሁ። ዘመኑ እንደ ኢትዮጵያውያን አቆጣጠር 1123 ዓ.ም እንደ እውሮፓ አቆጣጠር ደግሞ በ1131 ዓ.ም ነው። በዚያ ዘመን በኢትዮጵያ የነገሠው ጳድቁ ንጉሥ ሐርቤ ነበር። በእስክንድርያ የተሾመው ፓትርያርክ አባ ገብርኤል የሚባል ሲሆን በኢትዮጵያ የተሾመው ጳጳስ ደግሞ አባ ሚካኤል ይባል ነበር። የኢትዮጵያው ንጉሥ ሐርቤ ለኢትዮጵያ አገሮች ኤጲስ ቆጶሳትን ይሾም ዘንድ አባ ሚካኤልን አዘዘው። አባ ሚካኤልም ያለ ሊቀ ጳጳሳቱ ትእዛዝ ሌሎች ኤጲስ ቆጶሳትን መሾም አልችልም ብሎ ለንጉሡ መለሰለት።

በእዚህ የኢትዮጵያ ንጉሥ ወደ አባ ገብርኤልና ወደ ግብፅ ንጉሥ እየለመነ እና እየማለደ ንጉሡ አባ ገብርኤልን

እንዲያዝለት አባ ገብርኤልም ለአባ ሚካኤል እንዲፈቅድለትና በተጨማሪ ሌሎች ኤጲስ ቆጶሳትን አስቀድሞ በሾሟቸው ላይ እንዲሾም መልእክት ላከ። የግብፅ ንጉሥም የኢትዮጵያን ንጉሥ ፈቃዱን ሁሉ ይፈጽምለት ዘንድ አባ ሚካኤልን እንዲፈቅድለት አባ ገብርኤልን አዘዘው። ከዚህ በኋላ መኳንንቱ ወደ ንጉሥ ዘንድ ገብተው እንዲህ አሉት። በኢትዮጵያ ሀገር ኤጲስ ቆጶሳት ቢበዙ ደፍረው ጻጻባትን ይሾማሉ። ከዚህ በኋላ ከቶ ወደኛ አይመጡም። ንጉሡም ይህንን በሰማ ጊዜ ይህን አባት አባ ገብርኤልን እንዲህ ብሎ አዘዘው። ከእንግዲህ በኢትዮጵያ ሀገር ኤጲስ ቆጶሳትን እንዳይሾም በኢትዮጵያ ንጉሥ የውግዘት ደብዳቤ ላከ አለው።

ሊቀ ጳጳሳቱም የግብፅ ንጉሥ እንዳዘዘው ላከ፤ የውግዘት ደብዳቤውም ወደ ኢትዮጵያ ንጉሥ ደርሶ በተነበበች ጊዜ የንጉሥ እዳራሽ ተቃጠለ። በኢትዮጵያ አገርም ረሀብና ቸነፈር ሆነ፤ ዝናብም ተከለከለ፤ ችግርም ሆነ፤ የኢትዮጵያ ንጉሥ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተላልፏል። ከዚህ በኋላ የኢትዮጵያ ንጉሥ ተመልሶ ተጸጸተ። ወደ ግብፅ ንጉሥም ይህንን አባት አባ ገብርኤልን እንዲያዝለትና ከውግዘቱ ይፈታው ዘንድ እየለመነ መልእክት ላከ። የግብፅ ንጉሥም እዘዘለት፤ አባ ገብርኤልም የመፍቻና የቡራኬ ደብዳቤ ኢትዮጵያውያንን ሁሉ እየባረከ ወደ ኢትዮጵያ ንጉሥ ላከ። ይቺ የበረከት ደብዳቤ ወደ ኢትዮጵያ አገር ደርሶ በተነበበች ጊዜ እግዚአብሔር መፃቱን ክላያቸው እርቆ ይቅርታውን ሰጣቸው። ዝናብም ወረደላቸው፤ ቸነፈሩም ተወግዶ ታላቅ ደስታ ሆነ ይላል።

ይህም ሚያዝያ 10 ቀን በሚነበበው ለንክሳር ውስጥ ይገኛል። በጣፋጭ ምግብ ላይ አጸያፈ ነገር ሲወድቅበት ጣፋጩን ምግብ እንደሚያስጠላው ሁሉ ይህም የፈጠራ ታሪክ በቅዱሳን ታሪክ ውስጥ ተለጥፎ ሲነበብ የቅዱሳንን እውነተኛ ታሪክ የሚያጠራጥር እንዳይሆን ያስጋል። እንግዲህ ከዚህ በላይ የተገለጸውን ታሪክ አስተዋይ ልቡና ያለው ሰው ሊመዝነው ይገባል።

ንጉሥ ሐርቤ ለኢትዮጵያውያን ጽሕፈት በመመኘቱ እግዚአብሔር ተቆጥቶ አዳራሹን አቃጠለበት፤ ዝናብም እንዳይዘንብ ከለከለበት፤ ሕዝቡንም በርሀብ በቸነፈር ቀጣበት፤ አባ ገብርኤል በእስላሙ ንጉሥ አማላጅነት ንጉሥ ሐርቤን ከውግዘቱ ቢፈታው የቡራኬ ደብዳቤውንም ልኮ በኢትዮጵያ ቢነበብ ዝናም ዘነበለት፤ ቸነፈሩም ተወገደለት፤ ሕዝቡንም ደብ አለው፤ በማለት በእግዚአብሔር በም አበታኮ የተቀደሰውን ሕዝብ እግዚአብሔር እንደጠላው አስመሰሎ የሐሰት ታሪክ በተቀደሰው ሕዝብ ላይ በድፍረት መጻፍ ሥርየት የሌለው ኃጢአት ነው። እንግዲህ ይህ ታሪክ ግብፃውያንም ይጻፉት፤ ደብተሮችም ይለጥፉት፤ በታሪኩ መግቢያ ላይ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ማን እንደጻፈው ያልታወቀ ጽሑፍ እናገኛለን የሚል በላለ በተንኮል የተጻፈ ታሪክ ለመሆኑ የሚያጠራጥር አይደለም።

ይህንንም ታሪክ እውነተኛ ነው የሚል ካለ፤ ንጉሥ ሐርቤ ለኢትዮጵያውያን ጽሕፈት በመመኘቱ ብቻ በመቅበፍት የተቀጣ ከሆነ፤ ግርማዊ ቀዳማዊ አፄ ኃይለሥላሴ ከብዙ ጥረት በኋላ የንጉሥ ሐርቤን ሐሳብ ወደ ተግባር ለውጠው።

1ኛ/ ግንቦት 25 ቀን 1921 ዓ.ም አራት ኢትዮጵያውያን መነኮሳትን ጽሕፈት አሹመዋል።

2ኛ/ የግብፅን ፓትርያርክ እባክ ኢትዮጵያ ድረስ አስመጥተው እጩን ገብረመንፈስ ቅዱስን ላዊሮስ አስኝተው ጥር 1 ቀን 1922 ዓ.ም አሹመዋል።

3ኛ/ ሐምሌ 18 ቀን 1940 ዓ.ም አምስት ኢትዮጵያውያን መነኮሳትን ጽሕፈት አሹመዋል።

4ኛ/ ጽሕፈትውን ወደ ሊቀ ጽሕፈት ክፍ አድርገው ጥር 6 ቀን 1943 ዓ.ም ብፁዕ አቡነ ባስልዮስን የኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ አስኝተው አሹመዋቸዋል።

5ኛ/ የመጨረሻውን መዓርገ ከህነት በማበገኘት በኤ 21

ቀን 1951 ዓ.ም ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ባስልዮስን ፓትርያርክ ዘኢትዮጵያ አስኝተው አሹመዋል። ይህ ሁሉ ሊሆን ግን የግርማዊ ቀዳማዊ አፄ ኃይለሥላሴ ቤተ መንግሥት አልተቃጠለም፤ ዝናም ሕረትም ከኢትዮጵያ አልተቋረጠም፤ የኢትዮጵያ ሕዝብም በርሀብ በቸነፈር አልተቀጣም። ለእግዚአብሔር ክብር ምስጋና ይግባውና ከደቦታ በበተቀር በዚህ ሰበብ ክፉ ነገር አላየንም። እንዲህም ከሆነ በንጉሥ ሐርቤ ዘመን መንግሥት በጽሕፈት ጥያቄ ምክንያት መቅበፍት ታዞ ነበር የተባለውን ታሪክ ማንም ሊቀበለው የማይገባ የመጨረሻ ውሸት ነው። የአባቶቻችንን ውጤታማ ድካም ከንቱ አድርጎ ለማበቀረት የተጠነሰሰ የጠላት ሴራ ነው። በቤተ ክርስቲያናችን ላይ የተፈጸመ ሥውር ደባ ነው። ይህም ታሪክ እስከ ቅርብ ጊዜ በግእዝ ተጽፎ በብራና ተሸፍኖ በሰሚኖር ተመልካች አልነበረውም። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ግን ምሁሩ ሊቀ መዝምራን ላዕክ ማርያም ወልደ ኢየሱስ ግእዙን ወደ አማርኛ ተርጉመው አቅርበውታል። በዚህ መጽሐፍ ማን እንደ ጻፈው ያልታወቀ ጽሑፍ እናገኛለን በማለት ይህን ቤተ ክርስቲያኒቱን የሚጎዳ ጠላት የጻፈውን ታሪክ መታረም እንደሚገባው አመልክተው ባለ ለምን ላይታረም ታተሞ ለምእመናን እንደተሰራጨ አልገባንም። ወይም የሊቃውንቱ ገባፄ አይቶ መርምሮና አርሞ ያሳለፈው የታመነ ታሪክ ነው ከተባለም ዛሬም እንደቀድሞው በኢትዮጵያ ላይ መቅበፍት ያስጋል። በአባቶቻችን ጸሎት፣ በእግዚአብሔር ቸርነት፣ በቀዳማዊ ዐፄ ኃይለሥላሴ ያሳለለ ጥረት ተገኝቶ የነበረውን የጽሕፈት መዓርገና ፕትርክናም ያለውድ በግድ ለግብፃውያን ማበረከብ ሊኖርብን ነው። እንደኔ አመልካክት ግን ይህ ጠላት በመጽሐፍት ውስጥ የቀበረው የቤተክርስቲያናችንን ሕይወት የሚጎዳ ፈንጅ ነው። በለዚህ ቅዱስ ሊኖዶስ ሊመረምረውና ልጆቻችንንም ከማጠራጠሩ በፊት ሊያመክነው የሚገባ ነው። እንደሚታወቀው ግብፃውያን ኮፕቶች ቀድሞም ሆነ ዛሬ ምኞታቸው ኢትዮጵያዊት እናት ቤተክርስቲያናችንን አካለ ጎደሎ አድርገው እስክንድርያ እናታችን እያለች በመማጸን የእስክንድርያ ለማኝ ጥገኛ ሆና

እንድትኖር ነው። ይህም ከንቱ ሐሳባቸው ወይም ሕልማቸው በእግዚአብሔር ቸርነት በአባቶቻችን ጸሎት በግርማዊ ቀዳማዊ ዐፄ ኃይለሥላሴ ጥረት ቅዠት ሆኖ ቀርቷል። ይሁን እንጂ የጦር ሚዳቸው ዴር ሠልጣን ገዳማችን እስከ አልተከለከለባቸው ድረስ እኛን ለማጥቃት ዕረፍት እንደማይኖራቸው በሚገባ እናውቃለን። እስላሞች በመንግሥት ከተጠናከሩበት ጊዜ ጀምሮ በዴር ሠልጣን ገዳማችን ላይ ከግብፃውያን ሲቃጣ የኖረው ጥቃት በየጊዜው በኢትዮጵያ የነገሡትን ነገሥታትና ሕዝቡን ያበሰቱ እስካሁን ምድራዊ ዳኛ ያልተገኘበት ወደፊትም እንደ አቡነ ጴጥሮስ ይግባኝ ለክርስቶስ ከሚያስኝ በቀር የፍርዱ ፍጻሜ በዚህ ጊዜ ይሆናል የማይባል ነው። ከጥንት ጊዜ ጀምሮ የነበረውን ታሪክ በንመለከት ዴር ሠልጣን ከእጃቸው እንዳይወጣ በየጊዜው በኢትዮጵያ የነገሡት ነገሥታትና ሕዝቡ በታ ጠባቂ የሆኑትን የዴር ሠልጣንን መነኮሳት ጩኸት በሰሙ ቁጥር በየዘመናቸው ለነበሩት ባለሥልጣኖች ያልጻፉት ጽሑፍ ያላደረጉት ትግል የለም። በተለይ መነኮሳቱ እንደ እሥረኛ በር እየተዘጋባቸው ለዘመናት ሲበቃዩ ከኖሩ በኋላ ዳግማዊ ዐፄ ምኒልክና እቴጌ ጣይቱ ደጃች መሸሻ ወርቁን እስከቲርክ ድረስ ልከው የቦታ ባለቤትነት ማበረጃ እስባበበው በማዘጋጀት የዴር ሠልጣን ምሥራቃቸውን በር በ1895ዓ.ም አስከፍተው ለመነኮሳቱ አዲስ ሕይወት ዘርተውባቸዋል። ከዚያም በኋላ ግርማዊ ቀዳማዊ ዐፄ ኃይለሥላሴ የዴር ሠልጣን ጉዳይ ሲያበጩንቅ የኖረው አባታቸውን እኔ ምኒልክን ብቻ ሳይሆን ብዙ ኢትዮጵያውያን ነገሥታት ሲቸገሩበት ኖረው ውጤት ሳያገኙበት የቀረ። በነ ዐፄ ነጻክቶ ለአብነ በነ ዐፄ ዳዊት፣ በነ ራብ ዓሊ፣ በነ ደጃች ውጪ ከፍተኛ መሥዋዕትነት ሲከፈልበት የኖረ ሥር የበደደ ችግር መሆኑን ጠንቅቀው የሚያውቁ፤ አርቆ ተመልካች በመሆናቸው ችግሩን በውይይት ለመፍታት ገና በአልጋ ወራ ሽንታቸው ጀምሮ ያደረጉት ጥረት ከፍተኛ ነበር።

ኢየሩሳሌም ድረስ መጥተው መነኮሳቱን አነጋግረዋቸዋል። በወቅቱ የነበሩት አበምኔት መምህር ይርዳውና መነኮሳቱም እቤቱታ አቅርበውላቸዋል። ያን ጊዜ የግብፁ ፓትርያርክ አቡነ ቴርሎስ በኢየሩሳሌም የተሾሙት ግብጻዊ ጳጳስ ደግሞ አቡነ ጢሞቴዎስ ይባሉ ነበር።

አልጋ ወራሹም ኢትዮጵያውያን መነኮሳትና አበምኔቱ ያቀረቡላቸውን እቤቱታ ካዳመጡ በኋላ በኢየሩሳሌም የተሾሙት ግብጻዊ ጳጳስ ታመው ወደ ሀገራቸው ስለሄዱ ሳያገኝቸው በመቅረታቸው አዝነው ሚያዝያ 18 ቀን 1916 ዓ.ም ማሳበቢያ ደብዳቤ ጽፈውላቸዋል። በሰላምቱም ሚያዝያ 26 ቀን 1916 ዓ.ም ወደ ካይሮ ሄደው ለፓትርያርኩ ከአንድ እስከ ዘጠኝ ተራ ቁጥር የያዘ ከፍተኛ የሆነ ሽልማት ሽልመዋቸዋል። ለግብፁ ገዳማትና አድባራት እንዲሁም ለትምህርት ቤቶች የገንዘብ ስጦታ አበርክተው ችግሩን በውይይት ለመፍታት ግብፃውያኑ አመቻችተው እንዲቆዩዋቸው አደራ ጭምር አላሰበው ከሀገራቸው የመጡበትን መንግሥታዊ ጉዳይ ለማከናወን ወደ አውሮፓ ሄደዋል።

ከዚያ እንደተመለሱ ግን የኮፕት ማኅበር ቅን ሐሳብ ይዞ አልጠበቃቸውም። ችግሩን በውይይት ለመፍታት ፈቃደኛ ሆኖ አሳገኙትም። በዚህም አዝነው ከሐጼ በኋላ፡-

1ኛ. ለግብፃውያኑ የጻፉትን ማሳበቢያ፤

2ኛ. የኢትዮጵያ መነኮሳት ያቀረቡትን ማመልከቻ፤

3ኛ. ለግብፁ ፓትርያርክ የሰጧቸውን የሽልማት ዓይነት ዘርዝረው ብዕሩ አቡነ ፊልጶስ «ኢየሩሳሌምን እውቁ» በሚል ርእስ በጻፉት መጽሐፍ ከገጽ 29 እስከ ገጽ 32 በሰፊው ገልጸውታል። ይህም የሚያበረዳው ግርማዊ ቀዳማዊ ዐፄ ኃይለሥላሴ ገና በአልጋወራሽነታቸው ለዴር ሠልጣን ገዳማችን ያደረጉትን ከፍተኛ ጥረት ነው።

ከዚህም ሌላ ችግርን በክርክርና በጦርነት ከመፍታት በፍቅርና በሰላማዊ ውይይት መፍታት የሚበልጥ መሆኑን በጥልቀት የሚያውቁ ብልህ አዋቂ እግዚአብሔርን ፈሪ አርቆ አስተዋይ እንደነበሩ የሚያበረዳ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ ግብፃውያን ኮፕቶች ክርስቶስ ለሞተለት ፍቅር ደንታ የሌላቸው

እንደ ፈርዖን ልባቸው በትዕቢት የደነደነ ክርስቲያን ነን ሲሉ ክርስቲያናዊ ፍቅር የሌላቸው መሆናቸውን የሚያሳኑት ነው። ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ግን ተከራክረው የሚረቱበት ብዙ በቂ ማሰረጃ እያላቸው፤ እስከ ካይሮ ድረስ ተጉዘው ዘጠኝ ዓይነት የተለያዩ የወርቅ ሽልማት እስከማበርከት ድርሰዋል። ችግሩንም በውይይት ለመፍታት የጣሩት እንደኛ «ኃሥሳ ለሰላም ወዴግና ሰላምን ፈልጋት ተከተላትም» ብሎ ነቢዩ ዳዊት የተናገረውን ለመፈጸም ነው።

ሁለተኛ የዛሬዎቹም ግብፃውያን እባቶች እንደቀድሞዎቹ እንደነ ቅዱስ አትናቴዎስ እንደነ ቅዱስ ቴርሎስ ቅድስና ያላቸው ለመንፈሳዊ ፍቅር የሚሳሉ የክርስቲያን አጋሮች መሰለዋቸው ነው። ነገር ግን ነቢዩ ዳዊት «ከጠማማ ጋር የዋለ ጠማማ ነው» እንዳለ ንጹሕ ደም እፋሰው መንግሥት ሰማያት እንገባለን ከሚሉ አከራሪዎች ጋር በመዋላቸውና በመጉራበታቸው ወይም በነዚያ ጠባይ በመበከላቸው ጠባያቸው ተለውጦ ኢትዮጵያውያን መነኮሳትን አሳደው ለመምታት ጨርሶም ለማጥፋት ሳንጃቸውን እንደወደሩ፤ ድንጋያቸውን እንደወረወሩ ይኖራሉ። ይህም የሆነበት ምክንያት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዮሐንስ ወንጌል ምዕ 16 ቁ 1 ላይ የተናገረው ይፈጸም ዘንድ ነው። ቃሉም፡ «እንዳትሰናከሉ ይህን ተናግራችኋለሁ። ከምኩራባቸው ያወጣችኋል፤ ከዚህ በላይ ደግሞ የሚገድላችሁ ሁሉ እግዚአብሔርን እንደሚያገለግል የሚመበልበት ጊዜ ይመጣል።» የሚል ነው።

የአቡኖቹ ግብፃውያን ይህ ዓይነቱ ምኞት ያላቸው ለመሆኑ የሚያጠራጥር እይደለም። ይህ ዓይነቱ ምኞት ባይኖራቸው ኖሮ 1600 ዘመናት ወርቅ በሳጥን የዝሆን ጥርስ በግመል እየሜንን ያበረከትንላቸው ገጸ በረከት ከግምጃቤታቸው ሳያልቅ እኛን ለማጥፋት ጣት ማታ ሰይፍ ባልመዘዙብንም ነበር። በየጊዜው የሚፈጽሙበት ግፍ ይቅርና በ1994 ዓ.ም ሐምሌ 21 ቀን በገዛ ቦታችን ላይ በሊቀ ጳጳሳቸው መሪነት አዘናግተው አታለው ያፈሰሱት የንጹሕ ኢትዮጵያዊ ደም በቂ ማሰረጃ ነው።

ምዕራፍ ሦስት

ግብፃውያን ኢትዮጵያውያንን አጠቁ ሲባል እንዴት ነው

ምንጊዜም ግብፃውያን ኢትዮጵያውያንን አጠቁ ሲባል የሃይማኖት ወንድሞቻችሁ ነን እያሉ በማታለል እንጂ በሌላ መንገድ አይደለም። ይህንንም ለመረዳት ከ 17ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ጀምሮ የፈጸሙብንን ተንኮል ከታሪኩ መመልከት ያበልጋል። ለማሰታወስም ያህል በገጸሙ የሚኖሩት አረጋውያን መነኮሳት፤ ብዙዕ አቡነ ፈልጸበ የታሪክ ሰነድ ብለው ከጻፉት መጻሕፍ ላይ መዝግበው ከያዙት ታሪክ ውስጥ ዋና ዋናውን እንደሚከተለው ገልጽናለሁ። ይኸውም፡-

1ኛ. የኢትዮጵያ መነኮሳት ከላይ እንደገለጽነው ከሳልጎታ ወጥተው ከሳልጎታ በስተ ምሥራቅ ዴር ሠልጣን በተባለው በታላቁ ገዳማቸው በነበሩበት ጊዜ ግብፃዊው መዓልም ኢብራሂም ገፍሪ የሚባለው ሰው እ.ኤ.አ. በ1770 ዓ.ም ገደማ መጥቶ መነኮሳቱን አባቶች የሃይማኖት ወንድማችሁ ነኝ፤ በከተማው ቤት ሰላጣሁ ከእናንተ ቦታ ማረፊያ ሰጡኝ ብሎ ስለለመነ አስጠጉት። እርሱም የተማረ ነበርና ከቱርክ መንግሥት ሥራ አግኝቶ ከፍተኛ ባለሥልጣን ሆነና በመነኮሳቱ ላይ ሠልጥኖ ለእነርሱ ተጠያቂ ነኝ እስከ ማለት ድርሰ ከቤታቸው ከፍሎ ይሰሐቅ ቤክ ለሚባለው ሰው በኪራይ ሸጠባቸው። ቀጥሎም ወደ ግብፅ ተላልኮ ጊዮርጊስ የሚባለውን ግብጻዊ ቄስ አስመጥቶ በገጸሙ አስገባውና ኢብራሂም ገፍሪ ሲያልፍ ቀሲስ ጊዮርጊስ በሱ ሥፍራ ተተክቶ ለገጸሙ ዋና እኔ ነኝ አለ። ግብፆች በዚህ የተንኮል ተግባራቸው ከገጸማችን ገብተው ከዚህ በኋላ የመጡ ግብፃውያን ሁሉ ሐበጆች የኛ ጥገኞች ናቸው እያሉ መነኮሳቱን ያንገላቷቸው ጀመር።

ይግባኝ ለክርስቶስ

2ኛ/ ይባሉ ብለው በ1820 ዓ.ም የገዳሙን ቤት እናሳድሰዋለን ልቀቁ በማለት ኢትዮጵያውያን ከነገራቸው ከገዳማቸው አስወጧቸውና ከታደሰም በኋላ ተመልሰው እንዳይገቡ አደረጓቸው። መነኮሳትም ሥፍራቸውን ለቀው መውደቁያ ቢያጡ የጭቃ ጎጆ እያበጁ ዛሬ ከሚገኙትበት ሥፍራ ውስጥ ብቻ ተወስነው ቀሩ ዋናውን የኢትዮጵያን ገዳም በዚህ ዓይነት የተነኩል ተግባራቸው አስለትቀው እስካሁን ይዘውት ይገኛሉ።

3ኛ/ አሁንም እንደዚሁ ቀሪስ ጊዮርጊስ እኛ ከምንኖርበት ዴር ሠራዊት ከፍሎ በምሥራቅ በኩል ያለውን ለመስከቦች ሸጠው። የእስክንድርያው ፓትርያርክ ቦታውን መሸጡን ሰምተው ሊጠይቁት ቢጠሩት ደንግጦ በልብ ድካም ዐረፈ።

4ኛ/ በ1831 ዓ.ም የምሥራ መሐመድ አሊ ልጅ ኢብራሂም ፖሻ ኢየሩሳሌምን ይዞ ስለነበር ለኮፕቶች እጅግ ጥሩ አጋጣሚ ሆነላቸው። አበሾች በተላላፊ በሽታ ተለክፈዋልና በአካባቢው ያለው ነገር ሁሉ ተጠራርጎ እንዲቃጠል ትእዛዝ ይተላለፋልን ብለው ፈቃድ ጠየቁ። ኢብራሂም ፖሻም ይህንን በመፍቀዱ እንደ አውሮፓ አቆጣጠር በ1838 ዓ.ም በኢትዮጵያውያን ቤተ መዝግብት ውስጥ የነበረውን የርስት ማሰረጃና ካርታ ጭምር በቅዱሳት መጻሕፍት የተመላውን ግምጃ ቤት በሙሉ በአባት አቃጠሉት ። ወዲያውም የገዳሙን መክፈቻ ቁልፎች እጅ አደረጉ። በኢትዮጵያዊነቱ ለሚያምን ሁሉ ከዚህ የበለጠ የሚያናድድ የለም።

ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ግብዎች ዴር ሠራዊትን የሚባለው ገዳም የኮፕቶች ርስት ነው እንጂ የሐበሾች አይደለም ማለትን ደፍረው ለመናገር ቻሉ።

5ኛ/ ከላይ እንደጠቀስነው በ1838 ዓ.ም በዴር ሠራዊት ገዳም ተነሥቶ በነበረው ተላላፊ በሽታ ምክንያት ንብረታቸውን፣ ንዋዩ ቅድሳታቸውንና መጻሕፍቶቻቸውን ቢያቃጥሉባቸውም እንኳ ኢትዮጵያውያን የራሳቸው ንብረት ሆነው በኖሩት በቅዱስ ሚካኤልና በበርባዕቱ እንሰሳ አብያተ ክርስቲያናት ሲቀድሱና ሲጸልዩ ኖረዋል። በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ አድርጎ ወደ ጎልጎታ የሚያሳልፍ መንገድ በመኖሩ ቱሪስቶች ቤተ ክርስቲያኑን ጎብኝተው በዚያ ሲያልፉ ግብፃውያን መነኮሳትና ምእመናኖቻቸውም አብረው ያልፉ ነበር እንጂ በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ መቀደስ ይቅርና ቆመው የጎሊና ጸሎት እንኳ አድርሰው አያውቁም።

6ኛ/ በ1898 ዓ.ም ግብዎች የዴር ሠራዊትን ሰሜኑን ጠባብ በር ባሰፉት ጊዜ ከኢትዮጵያውያኑ ጋር ታላቅ ግጭት አድርገው ነበር። በዚያ በቀል በጊዜው በነበረው ባለሥልጣን እየተረዱ ኢትዮጵያውያን በቤተክርስቲያናቸው እንዳይቀድሱና ቤተ ክርስቲያናቸው ተዘግቶ እንዲኖር አድርገዋል።

7ኛ/ አሁንም በዘመናችን በ1944 ዓ.ም አቡነ ፌልጶስ ተሾመው እንደመጡ ግብዎች «ዴር ሠራዊት የኮፕቶች ርስት ነው፤ ሕጋዊ ማሰረጃ አለን!» አያሉ ሲኖሩ ብፁዕነታቸው «በሰላምና በዕርቅ ለምን እንፈጽመውም፣ በዚህ በትንሹ ቦታ የተነሣ በሁለቱ አብያተ ክርስቲያናት መካከል ጠብ ከሚፈጠር» ብለው ቢጠይቋቸው የትምክህት ኃይለ ቃል መልስ ከመስጠት በስተቀር በበጎ አመለካከት የማያቀርቡላቸው ሆነ። በዚህን ጊዜ

አቡነ ፊልጶስ ሕጋዊ ማሰራጀታችን ሰብስበው በጀርድን መንግሥት ከሰ አቅርበውባቸው መልስ አሳጧቸው። ግብፃውያን ግን መልስ ቢያጡ ከሕግ ለመሸሸ «አንድ ቤተ ክርስቲያን ነን፤ የባዕድ ጻኛ በመካከላችን አይገባብንም፤» አሉ። የጀርድን መንግሥትም «ሁለታችሁን በሚያጣላ በርስት እንጂ በሃይማኖት አልገባንም፤» በማለት በቀረበባቸው ክስ መሠረት የግድ እንዲቀርቡና አለን የሚሉትን ማሰራጀት እንዲያቀርቡ አስገደዳቸው። በዚህን ዓይነት ከሁለታችንም በኩል የቀረበውን ማሰራጀት የጀርድን መንግሥት ዘጠኝ ዓመት ያህል መርምሮ ካጠናው በኋላ ግብፆች የጻፉትና የሰበሰቡት መሠረት የሌለው ሆኖ በመገኘቱ «የዴር ሡልጣን ጠቅላላ መብቱ የኢትዮጵያ ነው» ብለው ዐሥራ ሀሬት ሚኒስትሮች የአጸደቁት ታሪካዊ ውሳኔ እስተላለፈ። በ1953 ዓ.ም ይዞታችን ተረጋግጦ በሕግ ተረተው የተዘጋው ተከፍቶ ቤተ ክርስቲያን ኖቻችንን መልሰውልን እንድንረከብ ተደረገ።

ግብፆች ይህ ውሳኔ እስቆጥቷቸው በሕግ መሸነፋቸውን ሰውረው እንደልማዳቸው ባደረጉት ከፍተኛ ጨካኝነት የምስር ፕሬዝዳንት ጀማል አብዱል ሻር በጀርድን ንጉሥ ሳይ ባደረገው ከባድ ተጽዕኖ ውሳኔው ሳይሻር በቴሌፎን ትእዛዝ ፍርዱን እሳግዶ እንደገና የቤተ መቅደሶቹ ቁልፎች ለግብፃውያን ተመለሱላቸው። በዚህ ጊዜ በኢትዮጵያ ገዳማት ላይ ከባድ ሐዘን ሆነ። ፍርዱን የፈረደውና መልሶ ፍርዱን ያገደው የጀርድን መንግሥት በወርነት ደል ሆኖ፤ ሀገሪቱን ለቆ ቢወጣ ደግሞ የአሥራ ኤል መንግሥት ሀገሪቱን ተረክቦ ማስተዳደር ጀመረ። የኢትዮጵያ ገዳምም ለአሥራኤል መንግሥት አቤቱታውን ለማሰማት መረጃዎችን አቀረበ። ከዚህ በኋላ በሕጋዊ መንገድ የተፈረደውን ፍርድ መሠረት በማድረግ ለ135 ዘመን ያህል በግፍ ተነጥቀው የነበሩት በዴር ሡልጣን የሚገኙት የዐርባዕቱ እንስሳና የቅዱስ ሚካኤል ሁለቱን ቤተ መቅደሶች የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን

ሚያዝያ 18 ቀን 1962 ዓ.ም እጅ አደረገች። ተዘግተው የነበሩት ቤተ መቅደሶቻችን ተከፈቱ። በዚህ ጊዜ የግብፁ ጳጳስ በእግዚአብሔር ሳይ አኩርፎ ጎልጎታ አልገባም ከማለቱም በሳይ የግብፁ ግድያን ምእመናን ለትንሣኤ ወደ ኢየሩሳሌም እንዳይመጡ ከልክሏል።

በዚያ ቦታ ሳይ የተፈጸመውን ግፍ አሁንም እንደገና እናስታውሳ ካልን፡-

1ኛ. አባ ገሚካኤል ሳህሉ በኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ገዳማት ብዙ ዓመታት ሲያገለግሉ ኖረው ሚያዝያ 10 ቀን 1940 ዓ.ም ከዚህ ዓለም በሞት ሲለዩ ክዴር ሡልጣን ገዳም ፊሳቸው በሚወጣበት ጊዜ ግብፆች ቀምተው የያዙትን የሲሚናዊ በራችንን ቆልፈው እንከፍትም በማለታቸው ፊሳቸው 3 ቀን ቆይቶ የኢየሩሳሌም ማዘጋጃ ቤት ጽዳት ሠራተኞች ወስደው ቀብረዋቸዋል።

2ኛ አባ ወ/ማርያም መርሻ በዴር ሡልጣን ገዳም የኢትዮጵያውያንን መብት ለማሰከበር ብዙ መክራ ሲቀበሉ ኖረው ከዕለታት አንድ ቀን በዴር ሡልጣን ገዳም ውስጥ በሰሜን በኩል ያለው ቅጽር እየፈረሰ ሲወድቅ ድንጋዩን አንሥተው ሲክቡ/ሲጠግኑ/ የግብፆች ቀዋስ እብደላ የተባለ ገፍትሮ ጣላቸው። ጎናቸውም ተሰብሮ ደም እያስመለሳቸው ቆይተው በዚሁ ጠንቅ ምክንያት ጥር 10 ቀን 1946 ዓ.ም ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ፤ አስከሬናቸው በበሩ ወጥቶ እንዳይቀበር የሰሜናዊ በራችንን ዘግተው 38 ሰዓት እንደቆየ የኢየሩሳሌም ማዘጋጃ ቤት ጽዳት ሠራተኞች ወስደው ቀብረዋቸዋል።

በዚህ እኳኋን እንደገዟቸው ከብቶች አድርገው በመመልከት የሰላም ኑሮ አሳጥተዋቸው ሲኖሩ የሞቱትም እንኳ በሰላም እንዳይቀበሩ ሰብአዊ መብታቸውን አሳጥተው ከሃይማኖታቸው ውጭ በሆኑ ለዎች እንዲቀበሩ አድርገዋቸዋል።

እንግዲህ ከዚህ በላይ በማስታወስ ያህል የተፈጸመውን ግፍ ከሞላ ጎደል ባጭሩ ጠቀሰን እንጂ ስለ ጎልጎታም ሆነ ስለዴር ሠልጣን ባለቤትነት የሚቀድመን ላይኖር ዘወትር እንደ እንግዳ ደራሽ አድርገው ግብዎች በአባቶቻችን ላይ ሲፈጽሙት የኖሩት አሁንም የሚፈጽሙት ግፍ እንዲህ ባጭር ጊዜ ተዘርዝሮ የሚፈጸም አይደለም።

አሁንም ግፉ አለከለልተገታ ድረስ የመነካካቱ ጨካኝነት አይገታም፤ መንፈሳዊ ትግላቸውም አይቋረጥም። ነገር ግን ጨካኝነቱም ሆነ መንፈሳዊ ትግሉ የመነካካቱ ብቻ መሆኑን የሰበትም፤ የመብት ጉዳይ ስለሆነ ሊያስብበትና ሊቆረቆርበት የሚገባው መላው የኢትዮጵያ ሕዝብ ነው። መነካካቱ በቦታ ጠባቂነታቸው የደረሰባቸውንና የሚደርስባቸውን ችግር ለሚሰማቸው ሁሉ ያሰማሉ።

ምክንያቱም፡-

- 1ኛ. የሚኖሩበት ቦታ በ20ኛው መቶ ክፍል ዘመን ያውም በሠሰጠነው ዓለም ውስጥ የሰው ልጆች ሲኖሩበት ይቅርና እንሰሳ እንኳ ሊያድርበት የማይገባ በጨለማ የተዋጠ ግበ በምድር /የቀበሮ ጉድጓድ/ ነው።
- 2ኛ. ሽንት ቤቱ ተበላሽቶ አካባቢው በክፉ ሽታ ተበክሎ አረጋው ያን አበው መነካካት በተለያዩ ህመም እየተጠቁ ናቸው።
- 3ኛ. የቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን ጣሪያው እየተቀረፈ በመውደቅ ላይ ነው።
- 4ኛ. ሕዝብ በሚመላለስበት የጋራ ይዞታ በሆነው ቦታ በኛና በእነርሱ ግንብ ላይ መስቀል ያለው ሁለት ቅስት ተክለውበታል።

ይህም ይዞታን ለማስፋፋት እኛን ቦታ ለማሳጣት ነው። እነሱ በታትበኩ እያሉ እኛ እንዳናድስ እንደሚከለክሉ ሁሉ እኛ ልንከለክላቸው አልቻልንም፤ ለምን እንደተፈቀደላቸውም አልገባንም። ያልነበረ ነገር ተተክሎ ነገ ከነገ ወዲያ ደግሞ በአንድ ሌሊት በቅስቱ ላይ የኩፕቲክ ቤተክርስቲያን ይዞታ ነው ብለው እንደሚጽፉበት አያጠራጥርም። ይህም ችላቅ ጥቃት ነው።

5ኛ. በጥንት ይዞታችን ቤት ውስጥ አንድ በው አስቀምጦ ውበታል። ይህ ቤት የኛ ለመሆኑ አያጠያይቅም። ከጥንት ጀምሮ በለማችን የተመዘገበው በቤቱ ውስጥ ያለው የመብራት ቆጣሪ ምስክር ነው። ይህንንም የተረዱ ኮፕቶች ቆጣሪውን በሰማቸው ለማዛወር ከባለቤታቸው ጋር እኛን እያታገሉ ማበረጃ ለማግኘት እየጣሩ ናቸው። በዚህም ቤት እንዲቀመጥ ያደረጉት ሰው በአርጅና ምክንያት ሲደክም ሌላ ወጣት ተክተውበታል። በማታለል ቤታችንን ነጥቀው በዚህ ቦታ ላይ የነሱ ለው አንዲቀመጥ ካደረጉበት ምክንያት አንዱ የፈረሰውን እንዳናድሱ፤ እንደነሱ የሰው ልጅ በሚኖርበት ቤት ክብራችን ተጠብቆ እንዳንኖር ለማድረግ፤ የየዕለት ሥራችንን እየተከታተለ አንድ ምላማር ሲመታ ጥቆማ እንዲያደርግላቸው ነው።

እነሱ ግን በታትበኩ የሚባለው ሥርዓት ሳይገታቸው ውስጥ ለውስጥ መሬቱን በድጅና እየቆፈሩ ሦስት ዐራት አብያተ ክርስቲያናትና የተለያዩ ክፍሎችን እውጥተዋል። በዚህም ሁሉ ለምን እንዲህ ታደርጋላችሁ የሚላቸው ሰው አልተገኘም። እኛ ግን ከግንባችን ላይ የተፈነቀሰ አንድ ድንጋይ መልሰን ከቦታው ለማኖር ይቅርና ወደ ቤት ውኃ የሚያስገባ የተሰነጠቀ ግንብ በሲ ሚንቶ ለመድፈን አይፈቀድልንም። መነካካቱም ተሰፋ ባለመቁረጥ ዘወትር ስለሰራኤል መንግሥት እቤቱታ እያቀረቡ ናቸው። በዴር ሱልጣን የሚገኙ አበው መነካካት ስለሚኖሩበት

ቤት ምክንያቱን ያልተረዱ የዓለም ቱሪስቶች ሀገራችን ኢትዮጵያ ከጊዜ በኋላ የተፈረጀችው በድህነት ስለሆነ በድህነት ምክንያት መሰላቸው እኩሌቶቹ ከንፈራቸውን እየመጠጡ የሚያዝኑልን ቢሆን እኩሌቶቹ ደግሞ እበታዋሽ የሌላቸው ተረፈ ሕዝቦች ናቸው በማለት ቢያሸሟቸውበት ይታያሉ። እንደ እውነቱ ከሆነ ግብዓውያን ከብረው ገነው የሚታዩት በማናቸውም ነገር ከኛ የሚበልጡበት ምክንያት ኖሮ አይደለም፤ መንግሥታቸው በሃይማኖት ስማይመስሉት ዜጎቹ የውስጥም ሆነ የውጭ ፖሊሲው እንዳይናጋበት ለእስራኤል መንግሥት ጧት ማታ በላሚያሳስብላቸው በመብት ላይ መብት አግኝተው በታትስኮ የሚባለው ውሳኔ ሳይገታቸው የፈለጋቸውን እየሠሩ የእኛን መነኮሳት እያስቃዩ ይኖራሉ። ይህም ጥረታቸው የኛ ሰዎች ተመርረው መኖሪያ አጥተው ቦታውን ጥለው ሲሄዱ ይዞታችንን እጅ ለማድረግ ነው።

እንደተባለውም አንዳንዶች እባው መነኮሳት መከራው አስመርጯቸው ጧት ማታ አቤቱታ እያቀረቡ ናቸው። ይህ አዝማሚያ የግብዓውያንን ሕልም እውን የሚያደርግ መሰሉ ይታያል፤ እንግዲህ እኛ ኢትዮጵያውያን ለእስራኤል መንግሥት እመልክተን ችግራችንን የምናስወግድበት መፍትሔ የምናገኝ እይመስለንም። አስተዋሽ ተቆርቋሪ እንደሌለው ዜጋ አድርገው መከራ የሚያጸኑብን ሁሉ ሲገቱ የሚችሉት እጃችንን ዘርግተን ይግባኝ ለክርስቶስ በማለት የማይቋረጥ ጸሎት ለማቅረብ ስንችል ነው። እንደሚታወቀው የቀድሞይቱ ኢትዮጵያ እጆቿን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች ተብሎ ተነግሮላታል። ይህም የሚያሳየው በጸሎት በእምልኮት ለእግዚአብሔር ተገኝነቷን ቢሆን በእንጻፋ ደግሞ የእግዚአብሔር ምሕረት ጸጋና በረከት እስከ ዓለም ፍጻሜ እንደሚይስድት የሚያመለክት ነው። ይህንንም የተረዱ ጠላቶቹ ቅድስናዋን ለማግኘትና እምነቷንና ጸጋዋን ለመግፈፍ ከጥንት ጀምረው ቢታገሏት ኖረዋል።

ምዕራፍ አራት

የዛሬይቱ ኢትዮጵያ

በዛሬይቱም ኢትዮጵያ ትግላቸውን አጠናክረው ይታያሉ፡- ድህነት ለመቀነስ፣ ዝክር፣ የጽዋ ማጎበር፣ ተዝካር፣ በዓል ማክበር ይቅር ይላሉ። እንደሚታወቀው የዛሬይቱ ኢትዮጵያ ችግሯ አሁንም እንደ ቀድሞው ያለ ችግር ነው፤ ዛሬም ከቀድሞው ተያይዞ በመጣ የውስጥ ችግር በመታወኗ የኢትዮጵያነት መልክ እየተለወጠ ነው። በተለይ ከ1966 ዓ.ም ጀምሮ የደረሰባት ችግር መልኩን ለውጦ እየከበደ በመምጣቱ በተለመደ ቋንቋዋ አንድ አቡነ ጴጥሮስ ይግባኝ ለክርስቶስ ሳያስኛት አልቀረም። ኢትዮጵያን ያላወቁ አለቁ፤ እንጂ አሁንም ያሉት ወደ ኋላ መለስ ብለው ታሪኳን ቢመረምሩ ኢትዮጵያ በሕገ ልቡና እየተመራች እግዚአብሔርን ያወቀች፣ በሕገ ኦሪት እጆቿን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች ቢሉ ነቢያተ እግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ የመስከሩላት፣ ከ3000 ሺህ ዘመናት በላይ የበለጸገ ሕያው ታሪክ ያላት ለመሆኑ የዓለም ታሪክ ጸሐፊዎች ያረጋገጡላት፣ ጥንታዊ የሰው ዘር መገኛ፣ የታሪክ ማገደር፣ የሥልጣኔ ምንጭ፣ የዓለም ጥቁር ሕዝብ ማንነቱ የታወቀባት ቅድስት ሀገረ እግዚአብሔር ናት።

ሀገረ እግዚአብሔርም ያስኛት ጥንት በሕገ ልቡና ኋላም በሕገ ኦሪት ቀጥሎም አሥሩን ቃላተ ኦሪት በበድስት ቃላተ ወንጌል አጠናክራ በሕገ እየተመራች እግዚአብሔርን ስታገለግል በመኖሯ ነው።

እግዚአብሔርን አውቃ ሕጉን ጠብቃ ከመኖሯም የተነሳ ወዳጆቹ ቅዱሳን ጻድቃን በማዕታት ቅዱሳን መላእክት ከቅድስት ድንግል እመቤታችን ማርያም ጋር ምዕራፍ አድርገዋታል።

በዚህም ምክንያት ኢትዮጵያ ምዕራፈ ቅዱሳን አሥራተ ማርያም ሰመባል በቅታለች። ዝክር፤ የጽዋ ማኅበር በማዘጋጀት ቅዱሳን መላእክት ቃል ኪዳን የተቀበሉበትን፤ ተአምራት ያደረጉበትን፤ ጸድቃን፤ ቅዱሳን ሰማዕታት የተወለዱበትን በሰማዕትነት የሞቱበትን ዕለት፤ ወርና ዓመት ጊዜና ቦታ ስይታ በዓላቸውን በማክበር በሰማቸው ለተራበ በማብላት ለተጠማ በማጠጣት ፍቅሯን እየገለጸች አትርሱኝ በማለት ስትማፀንባቸው ኖራለች።

ይህም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሉቃስ ወንጌል ምዕ፡ 16 ቁ 9 ላይ «እኔም አላችኋለሁ በኃላፊው ገንዘብ ለእናንተ ወዳጅ ግዙ፤ ገንዘባችሁ ባለቀ ጊዜ እነርሱ በዘላለም ቤታቸው ይቀበሏችሁ ዘንድ» ብሎ ያስተማረውን በተግባር መፈጸም ማለት ነው።

ላፈጸጸምም እመች ሆኖ ያገኘችው፡-

ሀ. ዝክር

ለ. የጽዋ ማኅበር

ሐ. ተዝካር

መ. በዓል ማክበር ነው።

ዝክር

1ኛ ዝክር ማለት ዘክረ፡- ስም ጠራ፤ ተዘክረ፡- አስቦ ከሚለው ግእዛዊ ቋንቋ የወጣ ወይም የተገኘ ቃል ነው።

በዚህ ትርጉም ዝክር ስም መጥራት፤ ማሰብ፤ ማለታወስ ማለት ነው። የእግዚአብሔርን ባለሟሎች ስም ጠርቶ የተሰማቸውን ቃል ኪዳን አስቦ የመስጠት የመመጽወት መነሻው ወይም መሠረቱ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ነው። ቃሉም

«እናንተን የተቀበለ እኔን ተቀበለ፤ እኔንም የተቀበለ የላከኝን ተቀበለ፤ በነቢዩ ስም ነቢይን የተቀበለ የነቢይን ዋጋ ያገኛል። በጸድቅ ስም ጸድቅን የተቀበለ የጸድቅን ዋጋ ያገኛል፤ ከእነዚህ ከታናናሾች ላንዱ በደቀመዝሙራ ስም ቀዝቃዛ ጽዋ ውኃ ብቻ ያጠጣ እውነት እነግራችኋለሁ ዋጋውን አያጣም» የሚል ነው ማቴ 10፡40።

እንደሚታወቀው ልዑል እግዚአብሔር የማያደርገውን የማይናገር የቀናገረውን የማያስቀር እውነተኛ አምላክ ዘላለማዊ ጌታ የጸድቅ ባለቤት ነው። በመሆኑም እርሱን ለሚፈሩ ቃሉን ለሚያከብሩ በትእዛዙ ለሚመሩ ወገኖቹ ከመከራ ሊያድናቸው፤ በተደላ በደበታ ሊያኖራቸው፤ ዘራቸውን ባርኮ ሊያበዛላቸው ከብዙ ዘራቸውም መካከል በተፈጥሮ ገንዘብ የሆነውን ዓለም የሚያድንዝት ቤዛነት ያለው ዘር መርጦ እንደ ሚያስነሳላቸው ቃል ኪዳን ስጥቷቸዋል። እነሱም የተገባላቸው ቃል ኪዳን ተግባራዊ ሆኖ የሚጠቀሙበት መሆኑን እውቀው፤ «የሠራዊት ጌታ አሸናፊ እግዚአብሔር ዘርን ባያስቀርልን ኖሮ እንደ ስዶም በሆነ፤ እንደ ገዋራም በመሰልነ ነበር፤» ብለዋል ኢሳ 1፡9

የቃል ኪዳኑም አመሠራረት አዋንዮስና አውባብዮስ የተባሉት ሊቃውንት በመቅድመ ወንጌል እንደተናገሩት ነው። የመጀመሪያው ሰው አዳም ያደረገውን ስሕተትና የሠራውን ኃጢአት የተፈረደበትንም ፍርድ እያሰበ ልዑል እግዚአብሔርም መሐሪ ይቅር ባይ፤ ሰውን በንበሐ ተቀባይ፤ እንደመሆኑ መጠን በኃዘን ደፍሮሶ ተሸብሮ የነበረ ልቡናውን በተሰፋ ሊያጸናበት ስለፈቀደ አምስት ሺ አምስት መቶ ዘመን ቢፈጸም ከልጅ ልጅህ ተወልጄ አድንሃለሁ ብሎ የምሕረት ቃል ኪዳን ስጥታታል። /ቀሌምንጦበ/ የቃል ኪዳንም ሁሉ መሠረት ይህ ነው። ሁለተኛው ከአዳም አሥረኛ ትውልድ በሆነው በኖን ዘመን የነበሩ ሰብአ ትካትን በኃጢአታቸው ብዛት በፈላ ውኃ አልም

ድርግም አድርጎ ሲያጠፋቸው ኖገና ቤተሰቦቹን አድኖ ብዙ ተባዙ ምድርንም ምሏት በእኔና በእናንተ መካከል ሕያው ነፍስ ባለውም ሥጋ ሁሉ መካከል ያለውን ቃል ኪዳን አስባለሁ። ሥጋ ያለውንም ሁሉ ያጠፋ ዘንድ ዳግመኛ የጥፋት ውኃ አይሆንም ቀስቲቱም በደመና ትሆናለች በእኔና በምድር ላይ በሚኖር ሥጋ ባለው በሕያው ነፍስ ሁሉ መካከል ያለውን የዘለዓለም ቃል ኪዳን ለማበብ አያታለሁ ብሎ ቃል ገብቶላቸዋል። ለገባላቸውም ቃል ኪዳን ምልክት ወይም ማረጋገጫ አድርጎ ዐራት ሕብር ያላት ቀስት በደመና ላይ ዘርግቶ እስከ ዓለም ፍጻሜ እንድትኖር አድርጓል። ዘፍ 9+1-18። ሦስተኛም ዓለም ሁሉ እንደፈረሰ ገሮ እንደጠር ጉሮሮ ተካክሎ ጣዖት በሚያመልክበት ዘመን አብርሃም በሕገ ልቡና እየተመራ አምልኮተ እግዚአብሔርን ይዞ በመገኘቱ የመንግሥተ በማይ ምሳሌ የምትሆን ከነዓንን እንደሚያወርሰውና ዘፍንም እንደሰማይ ኮከብ እንደ ባሕር አሸዋ እንደሚያበዛሉት በዘፍም እሕዛብ እንደሚባረኩ ቃል ኪዳን በጥቅታል። የሰጠ ውንም ቃል ኪዳን ለማረጋገጥ ይምልበት ዘንድ ከእርሱ በላይ ምንም ምን ስለሌለና ሁሉን ፈጥሮ የሚገዛ አምላክ እንድ እርሱ ብቻ ስለሆነ «እኔ ሕያው ነኝ ቃሌ ከእፌ በጽድቅ ወጥታለች እትመለስም ጉልበት ሁሉ በእኔ ይንበረከካል፤ ምላሽም ሁሉ በእኔ ይምላል ብዬ በራሴ ምያለሁ፤» ብሎ በመሐላ አጽንቶሰታል ኢሳ 45+23፤ ዘፍ.17+2-9፤ ዘፍ. 22+16።

በይስሐቅና በያዕቆብም ይህንን የመበለ ቃልኪዳን በጥቷቸዋል ዘፍ.26+2-5፤ ዘፍ. 35+9-14 እንዲሁም አድርጎ የሰጣቸውን የምሕረት ቃል ኪዳን ከነርሱ በኋላ የተነሡ ልጆቻቸው እነሙሴ ሳይንቁና ሳያቃልሉ «በራሱ የማልከላቸውን የአብርሃምንና የይስሐቅን የያዕቆብንም ቃል ኪዳን አስብ፤» እያሉ በመጸለይ ከአለቃቂ መቅበፍት ከድንገተኛ ሞት ወገኖቻቸውን ሲያድኑ ችለዋል ዘፀ. 32+9-15

ነገር ግን ከነሱ መካከል ደግሞ ስድስት መቶ ሺ የሚሆኑት ሠራዊት የታሪካቸውን ሂደት ስንመለከት የጥርጥር መንፈስ አድርባቸው እናገኛቸዋለን። እግዚአብሔር በራሱ ምሉ ለአባቶቻቸው የገባላቸውን ቃል ኪዳን እውነት ነው ብሎ መቀበል ስለተላካቸው በምድረ በዳ እንደሻሸ ተነጥፈው እንደ ቅጠል ረግፈው እንደግንድ ተረብርበው መቅረታቸውን እንረዳለን። ዘጥ. 14+1-45።

ይህም ሁኔታ ከአዳም ጀምሮ ለተነሡ ቅዱሳን አባቶች የተሰጣቸውን ቃል ኪዳን እውነት ነው ብሎ ቢቀበሉት ለምሕረት ሐሰት ነው ብሎ ቢያቃልሉት ለመቅበፍት የሚዳርግ መሆኑን ያስገነዝባል።

እንግዲህ የአባቶች ቃል ኪዳን ይህን ያህል ግዳጅ ለመፈ ጸም የቻለበትን ምሥጢር ስንመረምር መሠረቱ ክልጅ ልጅህ ተወልጄ አድንሃለሁ ብሎ በአዳም የገባለት የምሕረት ቃልኪዳን ሆኖ እናገኘዋለን። ይህ ቃልኪዳን ከእግዚአብሔር ለሰው ባይመሠረት ኖሮ በውና እግዚአብሔር ፊት ተማልሰው ተራርቀውና በከረረ ፀብ ውስጥ ሁነው ፍጻሜ በሌለው ዘመን ሊኖሩ በቻሉ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር የገሊና ገዥ እንደመሆኑ መጠን የመጀመሪያው በው አዳም ያደረገውን ጸጸት አይቶና ተመልክቶ ይህን የምሕረት ቃል ኪዳን ሊለጠው ችሏል።

አዳምም የተሰጠው ቃል ኪዳን ተፈጻሚነት የሚያገኘው በልጅ ልጁ መሆኑን ከተረዳ በኋላ ለሕይወቱ መገኛነት የተመደበችውን የልጅ ልጁን እምስት ሺ አምስት መቶ ዘመን በተስፋ ሲጠብቃት ኖሯል። በተስፋ ሲጠብቃት የነበረችውም የልጅ ልጁ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ሁና ተገኝታለች። ከዚህም የተነሣ ልደታ፤ በዓታ፤ ኪዳን ምሕረት እያልን በዓሏን በምናከብርበት ቁጥር «መሠረተ ሕይወት ማርያም

ወጥንተ መድኃኒት ዘአምቀዲሙ» የሚለውን መዝሙር እንዘምራለን። ይህም ማለት ከቀድሞ ጀምሮ የድንገታችን ጥንትና የሕይወታችን መሠረት እመቤታችን ማርያም ሆይ በጸሎትሽና በእማላጅነትሽ ለዓለም ቤዛ እንድትሆን አድርጎ ልንቺን የፈጠረ እግዚአብሔር በሙ የተባረከና የተመሰገነ ይሁን» ማለት ነው። እንዲሁም አያልን ሰላ እርሷ ያለንን አክብሮትና ፍቅር በመግለጽ እግዚአብሔርን እናመሰግናለን።

ከዚህም ጋር ኪዳን ምሕረት እያልን በሰሟ እንመጽውታለን። ኪዳን ምሕረት የሚለውም አነጋገር ምንም አንኳ ቃል ኪዳን የተቀበለችበትን ዕለት የሚያስታውስ ቢሆንም ምሥጢሩ ቢመረመር በአድራጊ አማካይነት የተነገረው የምሕረት ቃል ኪዳን እንደመጠሪያ ስም ሆኗት ኪዳን ምሕረት እየተባለች ስትጠራበት የምትኖር መሆኗን የሚያስነግዝበት ነው።

ምክንያቱም የእዳም ተስፋው፣ የናጎ መርከብና የቃል ኪዳን ምልክት ቀስተደመናው፣ ዘር ያልወደቀበት የአብርሃም እርሻውና አሕዛብ የሚባረኩበት ንጽሕት ዘሩ እርሷ መሆኗን ሊቃውንት ሳይሠውሩ፣ አንቺ ነሽ ብለዋታል። እንዲሁም ከሆነ ስቅዱሳን አባቶች ቃል ኪዳን መነሻውና መድረሻው መሠረቱና መደምደሚያ ጉልላቱ በእርሷ አማካይነት የተመሠረተው ቃልኪዳን በላሆነ ኪዳን ምሕረት ተብሎ መጠራት ይገባታል። በመሠረቱ ማርያም ማለት ወደ መንግሥተ ሰማያት መርታ የምታስገባ ማለት ነው። እንደሰሟም ትርጓሜ ተወዳዳሪ የሌላት ንጽሕትና ቅድስት፣ በድንጋሌ ሥጋ በድንጋሌ ነፍስ የጻናች የአምላክ እናት ስትሆን ከፍጹም ርገራጌዋ የተነሳ ከጻድቃን ይልቅ ለኃጥአን በዚህ ዓለም አልቅሳለች። በልጇ መቃብር ሳይሆን ሁና የምሕረት ቃል ኪዳን ለምናለች፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ልመናዋን ለምቶ ቃል ኪዳን ተባላ የሚያደርገውንና

በሰሟ የሚማለውን እንደሚምርላት የካቲት 16 ቀን የምሕረት ቃል ኪዳን ስጥቷታል። በዚህም መሠረት ፍጹም ኃጢአተኛ የነበረው ስምያን የተባለው ሰው በሰሟ ተማጽኖ ለተጠማው ድጋግ ጥርኝ ውኃ በማጠጣቱ ምክንያት ለተድላ ገነት እብቅታዋለች።

በጥርኝ ውኃ እንዴት መዳን ይቻላል የሚል ጠያቂ ቢኖር ለተጠማው ደህ ጽዋ ውኃ ያጠጣ ዋጋውን አያጣም ብሎ የተናገረ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነውና ከላይ የጠቀስነውን ቅዱስ ቃሉን ይመልከት አንላለን። ማቴ.10+40

የጽዋ ማጎበር

2ኛ. ለጽዋ ማጎበር መሠረቱ ከላይ የጠቀስነው ቢሆን ማጎበርተኞች ማጎበራቸውን በነቢያትም ሆነ በሐዋርያት በመላ እክትም ሆነ በጻድቃን በሰማዕታት በተለይም በእመቤታችንና በመድኃኒ ዓለም ስም ይሰይሙታል። እንደቁጥራቸው ብዛት በዓመት 12 ቀን ተካፍለው እያንዳንዱ ማጎበርተኛ በተራው ለማጎበርተኞቹ የሚሆነውንና ለነዳያን የሚመጸውትን አቅሙ አንደፈቀደ ያዘጋጃል። ወሩ ሲደርስ ማጎበርተኞቹ ከቤተ ክርስቲያን አስቀድሰው እንደተመለሱ በተረኛውም ቤት ሆነ በቤተክርስቲያን አካባቢ ዝግጅቱ ባለበት ቦታ ይገኛሉ።

በሙሴውና በምክትል ሙሴው አማካይነት ሰዓልናክ በመባል የሚጠራው ጎብስት በመሰብ ወርቅ፣ ወይኑ በጽዋ ተሞልቶ ይቀርብና ካህኑ ይጸልይበታል። የተጸለየበትንም ሰዓልናክ ሁሉም ከቀመሱ በኋላ ቦታ ቦታቸውን ይይዛሉ፤ በሙሴውና በምክትል ሙሴው አማካይነት ምጽዋቱ ለነዳያን ይሰጣል።

ማጎበርተኞቹም ድርሻቸውን ከተሳተፉ በኋላ የፕሮግራሙ ፍጻሜ ሲቃረብ ሙሴው ከምክትል ሙሴው ጋር በመሆን ተረኞቹን ለማስጠንቀቅ ማነህ ባለላምንት ያስጠመድህ በአሥራ ስምንት፣ ማነህ ባለሁለት ያስጠመድህ በአሥራ ሁለት፣ ማነህ ባለ

ሦስት ያስጠመድህ በአሥራ ሦስት፤ አያለ ከማኅበርተኞቹ ጋር የቅብብሎሽ ድምፅ ከአሰማ በኋላ ተረኞቹ በተራ እየተነሡ፡- «እኔ ነኝ ወንድማችሁ ቢያውለኝ ቢያውላችሁ ቄጠማዬን ጎዝጉዬ ማይ ቀድቼ እቆያችሁ፤» በማለት ግንባራቸውን መሬት አስነክተው ከጉዝጓዙ ላይ ይወድቃሉ፤ ካህኑም እንደወደቃችሁ ኃይለ እጋንንትን ያውድቅላችሁ፤ የራቀውን ያቅርብላችሁ፤ የቀረበውን ያዘጋጅላችሁ፤ ለየውሩ በሰላም ያድርሳችሁ፡፡ ብሎ ከጸለየላቸው በኋላ በክብር ያንሳችሁ ብሎ ይመርቃቸዋል፡፡

ሙሴውም ቀጠል አድርጎ «ባለአራት ተራህን እትላት ጌሾህን ከትኩት ብቅልህን አብቅል፤ ሙሴ፥ ግልገል /ምክትል/ ሙሴ አይናችን በሳሳብን እጃችን በእዳሳብን፤ ባለቤት ዳቦው ባረረበት ጠላው በቀጠነበት ማሩን እንላለን፡፡» በማለት ተራቸውን ከጉዝጓዙ ላይ ይወድቃሉ፡፡

መላው ማኅበርተኞችም «ሙሴ፥ ግልገል ሙሴ ዓይናችሁ እልሳላም፤ እጃችሁም አላዳላም፤ ባለቤት ዳቦውም አላረረ ጠላውም እልቀጠነ ሁሉም መልካም ነው፡፡ ስለማናቸውም ግን ይቅር ይበላችሁ፤» ይላሉ፡፡ ለዚህም ካህኑ «ይቅር እንዳላችሁ ይቅር ይበላችሁ፤ ማኅበራችንን ያስፋ፤ አምላክ ቅዱሳን ረድኤቱን በረከቱን ያድላችሁ፤» ብሎ ከጸለየ በኋላ ኑዛዜ ሰጥቶ ያስናብታቸዋል፡፡

በዚህም እኳኋን ከርስቲያኖች በጽዋ ማኅበር ተሰባስበው የሚሠሩት በጎ ሥራ ለነፍስና ለሥጋ ከፍተኛ ጥቅም የሚያስገኝ ነው፡፡ ለነፍስ «ብራብ አብልታችሁኛል፤ ብጠማ አጠጥታችሁኛል፤» አስኝቶ መንግሥተ ሰማያትን ለማውረስ የሚያበቃ ሲሆን በሥጋዊም ኑሮ በኩል ከማኅበርተኞች አንዱ የታመመ እንደሆነ አባላት የሚታዘምበትን ገንዘብ እዋተው ያሳክሙታል፡፡

እርሻውን አርሰው፤ ዘር ዘርተው፤ አርመው ኮትኩተው፤ አጭደው ወቅተው እህሉን በጎተራ ይሞሉለታል፡፡

ሚስቱ እንዳትቸገር ልጆቹ እንዳይራሱ እየተንከባከቡ ታዋ አስኪነሳ ድረስ በዚህ እኳኋን ይረዱታል፡፡ ቢሞትም ተዝካሩን ያወጡለታል፤ በኢትዮጵያ ውስጥ የጽዋ ማኅበር ለክርስቲያኖች ይህንንና ይህን የመሰለ ከፍተኛ ጥቅም ያለው ነው፡፡

ተዝካር

3ኛ ተዝካር ማለት የሙታን መታሰቢያ ማለት ነው፡፡ ሲራክ «የሞተ ሰውስ ዐረፈ ነገር ግን ነፍሱ ታርፍ ዘንድ ተዝካር አውጣለት ከዚህ በኋላ ለቅሶህን ተው፡፡» ብሏል ሲራ. 38+10 ቤተዘመዶቻችንን በቁርባን በጸሎተ ፍትሐት ሁልጊዜ እንድናስባቸው ይህ አነሱን በእጅጉ እንደሚጠቅማቸው ወደ ጌታችን ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ በክብር በባለግልጽነት እንደሚያቀርባቸው ሐዋርያት በሲኖዶሳቸው ያስተማሩንን ጠቅሰው ኢትዮጵያዊው ሊቅ ክቡር መልአክ ብርሃን አድማሱ ጀንበሬ ኩኩሐ ሃይማኖት በተባለው መጽሐፋቸው ዝክርና ተዝካር ከሚለው አንቀጽ ላይ ምዕ 17 ከገጽ 223 እስከ 234 ድረስ በሰፊው ጽፈውታል ያንን መመልከት ጠቃሚ ነው፡፡

ሠለስቱ ምዕትም በፍትሐ ነገሥት ሕያዋን ለሙታን ሙታን ለሕያዋን ቢጸልዩ ከፍተኛ ጥቅም የሚገኝ መሆኑን አስረድተውናል፡፡

በዚህም መሠረት ኢትዮጵያ ሙታን የሚጠቀሙበትን ሕያዋን በረከት የሚያገኙበትን ተዝካረ ሙታን፥ ጸሎተ ፍትሐት ቁርባን አያለች በማዘጋጀት ጠቃሚ ሥራ ለትሠራ ኖራለች፡፡

በዓል

በዓል ማለት ዕረፍት ከብር ማለት ነው። የሰው ልጅ ሠርቶ ማረፍን በዓል ማከበርን በፈጠራ የጀመረው አይደለም። ሠርቶ ማረፍን ያሳየ እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር የሠራውን ሥራ በሰባተኛው ቀን ፈጸመ። በሰባተኛው ቀን ከሠራው ሥራ ሁሉ ዐረፈ፤ እግዚአብሔር ሰባተኛውን ቀን ባረከው፤ ቀደሰውም እግዚአብሔር ሊሠራው ከጀመረው ሥራ ሁሉ ዐርፎበታልና፤» ይላል። ዘፍ.2+2።

በዚህም መሠረት የሰው ልጅ ሁሉ ከተግባረ ሥጋው ዐርፎ በዓል እንዲያከብር የሥራና የዕረፍት የክብር ባለቤት እግዚአብሔር ትእዛዝ ሰጥቷል። ትእዛዙም የእግዚአብሔር የአምላክህን ሰንበት እክብር የሚል ነው ዘጸ.20+8፤ ይህ ከዐሥሩ ቃላት አንዱ ነው። አምላካዊ ትእዛዝ በመሆኑም ለው ሊሸረው የማይችል ነው።

ነገር ግን ትእዛዝ ማፍረስ ከአባት ከእናት የተለመደ በመሆኑ እንደ ውርስ ተቆጥሮ ይህንን አምላካዊ ትእዛዝ አፍርሰው ድህነትን ለመቀነስ በዓል አንሻር የሚሉ ልጆች በዘመናችን ተፈጥረዋል፤ ምንክልባትም ካለማወቅ የተነሣ ከሆነ በዓል መሻር የሚያመጣውን መዘዝ ለመረዳት ከፈርዖንና ከሰለጸአድ ታሪክ ቢማሩ የሚሻሻቸው መሆኑን ከወዲሁ እንመክራቸዋለን።

ሙሴና አሮን ከእግዚአብሔር ታዘው ፈርዖንን «ፈንዎሙ ለሕዝብየ፤ ይግቡሩ በዓልየ በህቅል። በዓሌን እንዲያከብሩ መሥዋዕት እንዲሠውልኝ ወገኖቼን ልቀቅ» ብሎሃል እግዚአብሔር» ቢሉት «ቃሉን ለሰማ ዘንድ እስራኤልን ስለቅ ዘንድ እግዚአብሔር ማነው? እግዚአብሔርን አላውቅም እስራኤልንም ደግሞ አለቅም፤» አሉ። ከዚህ በኋላ የደረሰበት የመከራ ዓይነት።

- 1ኛ. የወንዙ ውኃ ተሰውጦ ደም ሆኖበታል፤
- 2ኛ. ወንዙ ንጉንቸር እንዲፈላበት ሆኖ ወንዙ በከፋ ሽታ ተበክሏል፤
- 3ኛ. የምድሩ ትቢያ ቅማል ሆኗል፤
- 4ኛ. ተቆናጣጭ ዝንብ ሠፍሮ ሰውንም ከብትንም የሚያሳድድ ሆኗል፤
- 5ኛ. የግብፅን ከብት የሚፈጅ ቸነፈር ተላኳል፤
- 6ኛ. ሻህኝ ቀበል በሰው ሁሉ ላይ ተላኳል፤
- 7ኛ. በረዶና እሳት እንድነት ዘንቧል፤
- 8ኛ. ምድርን የሚያሰብስብ እንበጣ ታዟል፤
- 9ኛ. በው የሚዳሰሰው ሦስት ቀን ሙሉ ጽኑ ጨሳማ ሆኗል፤
- 10ኛ. ከሰው እስከ እንስሳ ያለውን በኩር የሚፈጅ ሞተ በኩር ታዝዟል፤
- 11ኛ. በኤርትራ ባሕር ከነሠራዊቱ ሰጥሟል፤

ይህንንም ታሪክ ለመረዳት ዘጸ 5 እስከ 13 ምዕራፍ ያለውን መመልከት ያስፈልጋል። ከእስራኤል ልጆችም መካከል ሰለጸአድ የተባለው በው ሰንበት ሽሮ ጭራሮ በመልቀሙ የደረሰበት ቅጣት ምን ይምባል እንደነበረ ዘኁልቁ 15 ቁጥር 32 ላይ ተመልከቶ መረዳት ይቻላል። እንግዲህ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ አቃሎ እግዚአብሔር በሚያመጣው መቅሰፍት የበዓል ሻሪ ዶቄት ከመሆን መጠንቀቅ፤ በዓል መሻር የሚቀንሰው ድህነትን ሳይሆን ረድኤትንና በረከትን እንደሆነ ማወቅ ያስፈልጋል። ታላቅ ብልህነትም ነው።

ኢትዮጵያም ይህን አውቃ ከልደተ ክርስቶስ በፊት ከ982 ዓመተ ዓለም ጀምሮ ከልደተ ክርስቶስ በኋላም እስከ ዛሬ ድረስ ክርስቶስ የማጸን ሥራውን የሠራባቸውን ዓባይትና ንዑሳት በመባል የተቆጠሩትን አሥራ ስምንት በዓላት አያከበረች በነዚህም ላይ የነቢያት የሐዋርያት የጸድቃን የሰማዕታትን የመላእክትን የእመቤታችንን በዓላት በታከብር ኖራላች።

ምዕራፍ አምስት

ምዕራባውያን በክህደት መርዝ
ያደነዘዟቸው

ዛሬ ግን ምዕራባውያን በክህደት መርዝ ያደነዘዛቸው አንድ አንድ ሰዎች መሠረታዊ እቋሚን እያናወጡት ይገኛሉ። እነዚህ ሰዎች የኢትዮጵያ ልጆቿ ሳይሆኑ የአንጀራ ልጆቿ ናቸው። ስለሆኑም አውሮፓውያንን ደም ሲያፋለስ የኖረውን ክህደት ዛሬ በኢትዮጵያ ላይ እድሰው ኢትዮጵያን ሥርዓት አልባ ለማድረግ ሲጥሩ ይታያሉ።

ተገላጭነት የሚያዩት ለው ከማጣታቸው የተነሣ የጨለማው ፋና በመባል በታወቁት በነክቡር መልአክ ብርሃን አድማሱ ጀንበሬ መቃብር ላይ ቆመው ችግርን ወይም ድህነትን ለመቀነስ ዝክር፣ ተዝክር ይቅር፣ ድህነትን ለማጥፋት በዓል ይሻር በማለት የነ ዘመንፈስን ርኩስ መጽሐፍ በሥራ ለመተርጎም ድምፃቸውን ከፍ አድርገው ሲጮሁ ይሰማሉ።

የሐዋርያትን ትእዛዝ የሠለስቱ ምዕትን ድንጋጌ በይፋ ለማፍረስ ይህን ያህል ሲታገሉ ከነ መምሬ አዘነ በቀር እነ መምሬ አደፍርስና እነ መምሬ አሸብር በቃል ድጋፍ ሰጥተው በጭብጨባ ሲያጸድቁላቸው በማየታችን በእጅጉ አዝናል ።

ይህንንም ስሕተት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖት ተከታዮች ይቀበሉታል ባይባልም ስሕተትነቱ እየታወቀ የነበረውን ሥርዓት ለማፍረስ ሆን ተብሎ በተቀናበረ ስብሰባ ላይ አንዲነገር ማድረጋቸው ቤተክርስቲያኒቱን መናቅ የሃይማኖት መሪዎቹንም አንደሌሉ መቁጠር ስለሆነ በእጅጉ ያናድዳል። እነዚህንም ሕግ አፍራሾች የሃይማኖት መሪዎች የሆንን ሁሉ ልንመክራቸው ልንገሥጸቸው እምቢተኛም ሲሆኑ ልናወግዛቸው በተገባ ነበር። ነገር ግን የሃይማኖት መሪዎች ዝግ ያልነበሩ ኢትዮጵያ እንደ እቡን ጴጥሮስ ይግባኝ ለክርስቶስ ከማለት በቀር ሌላ ኃይል የላትም።

አንቀጽ አንድ

ከብርሃን ወደ ጨለማ አሳዛኝ ጉዞ

ዛሬ ዓለም በሠለጠነበት የወንጌል ብርሃን በሁሉም ስፍራ በደረሰበት በ21ኛው መቶ ክፍለ ዘመን በቅዱሱ ክርስቲያን ሕዝብ ላይ እየተፈጸመ ያለው ግፍ ቀላል አይደለም። እንደሚታወቀው የኢትዮጵያን ሕዝብ የቀደሙ ቅዱሳን አባቶች አስተምረውና አሳምነው አጥምቀውና አቁርበው የእግዚአብሔር ቤተሰብ ያደረጉት መሆናቸው ለማንም የተሰወረ አይደለም።

ባሁኑ ጊዜ ግን ይህንን ቅዱስ ክርስቲያን ሕዝብ በዘመናችን የተነሣው አስመላይ ጨካኝ ትውልድ በጭካኔ ወደ ጨለማ እየመራው ነው። እውነቱ የት ቦታ አንደሆነ እየታወቀ የሥልጣን ጥሙን ለማርካት ሲል ሕዝቡን ብቻ ሳይሆን ራሱንም ጭምር በማታለል፣ እኔና መሰሎቼ ታግለን ሕገ መንግሥት አጽድ ቀንልሃል፤ ድንጋዩንም፣ ዛፋንም፣ ባሕሩንም የፈለግኸውን ልታመልክ ትችላለህ፤ ዲሞክራሲዊ መብትህ ነው፤» አያለ ሲወተውተው ለምተናል።

በክርስቶስ ደም የከበረ ክርስቲያኖዊ ሰውነቱን ለማታወቅ ሥርዓት የፈሰሰ የአንስሳ ደም እየቀባ ሊያረክሰው ሲታገለው አይተናል። በዚህ ጉዳይ ላይም ከእኛ ወገን ትኩረት ሰጥቶ ለማስተማርም ሆነ ለመገሠጽ ቢያንስ ተገቢ አለመሆኑን አንኳ ለመግለጽ መከራ ያደረገ የለም። ምክንያቱም የስሕተቱን አስፈጻሚ ኃይሎች በመፍራትና የመንግሥትን አዋጅ ተቃወሙ ይሉኛል በማለት ነው። ይህም አለማስተዋል ነው እንጂ መንግሥትም ቢሆን ክርስቲያኑን ሕዝብ ከክርስትና ጎዳና

እያፈናቀላችሁ በየወንዙ እያንከራተታችሁ በሠለጠነው ዓለም ዘንድ መሣለቂያ እድርጉት ያለ አይመስለኝም። እንደ እውነቱ ከሆነ በተቀደሰ ክርስቲያናዊ ሕዝብ ላይ ይህን የመሰሰ ደባ ሲፈጸም ከማየት የበለጠ አሳዛኝ ነገር የለም። ሁላችንንም የሚያስፈርድብን ነው። ይህም ለኢትዮጵያና ለኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ከፍተኛ አደጋ በመሆኑ እንደ አቡነ ጴጥሮስ ይግባኝ ለክርስቶስ ከሚያሰኝ በደል እንዱ ነው። ምክንያቱም የእግዚአብሔርን አምልኮት የሚቃወም ነገር በሀገር ላይ ከመጣ ሀገር ሰጥፋት በውም ሰበደት ሰሞት መጸረጉ የማይቀር ነው።

በዙ ጦር ሠራዊት አሰልፎ በከባድ መሣሪያ ከሚወጋ ጠላት ይልቅ በበው ላይ የተለያየ ተጽእኖ እያደረገ መጥፎ ምክር እየመከረ ከእግዚአብሔር ጋር የሚያጣላ ጠላት ይከፋል። እንዲህ ያሰው በው ሁለተኛው በሰዓም ይባላል። በሰዓም እስራኤልን ረግሞ ማጥፋት ቢሳነው ሰጣዎት የተሠዋውን መሥዋዕት ለአሕዛብ ቆነጃጅት አበይዞ ወደ እስራኤል ለፈር በደዳቸው። የእስራኤል ጉልማሶችም የአሕዛብን ቆነጃጅት ባዩ ጊዜ እግዚአብሔርን ረስተው ሰጣዎት የተሰዋውን እስከ መብላት ድርሰው ከአሕዛብ ቆነጃጅት ጋር እመነዘሩ። እግዚአብሔርም ለአምልኮቱ ቀንቶ መቅበሩት አምጥቶ በእንደ እፍታ 24ሺህ በው በመቅበሩት ቀጥቷል። ዘኁል 22፡1፤ 25፡10

ምንጊዜም ቢሆን እግዚአብሔር እየወደደው እግዚአብሔርን የሚጠላ ሕዝብ መከራ አይለየውም። ለዚህም ሌላ ምስክር ሳንሻ እግዚአብሔር የሚወደው የኢትዮጵያ ሕዝብ በከሐድያን መሪዎች ግፊት ግራ እጁን አውጥቶ እግዚአብሔር የለም ካለበት በዓት ጀምሮ የተፈራረቀበት አሠቃቂ መከራ በቂ ማስረጃ ነው።

አንቀጽ ሁለት

የማይገባ ትምክህት

ዛሬም እግዚአብሔር ሕዝቡን ካለመታረቁ የተነሣ ከእንዳንድ ትምክህተኞች የምንሰማው ድምፅ ለገሮ የከበደ እግዚአብሔርን የሚያስቆጣ ነው። ይኸውም ክብር ምስጋኖ ለኃያሉ ከገዳችን የሚል ነው። በአሁኑ ጊዜ የኢትዮጵያውያን ገሮ እንዲሰማው የሚፈልገው ክብር ምስጋኖ ለኃያሉ እግዚአብሔር የሚለውን ምስጋኖ ብቻ ነው። ነገር ግን ከቀድሞዎቹ የኋለኞቹ ካለመማራቸው የተነሣ የኃያሉ እግዚአብሔርን ብርቱ ከንድ አሁንም ሲከዱት ይታያሉ። እንደ እውነቱ ከሆነ የቀድሞውን አሳልፎ ያሁኑን ያመጣ ኃያሉ እግዚአብሔር እንጂ የኔ ከንድ ያመጣው ድል ነው ብሎ ሊመካ የሚገባው ፍጡር ሊኖር ባልተገባም ነበር።

ይህ ትውልድ ከነገደዎን መማር ነበረበት። ጌደዎን ሦስት መቶ ሰው ብቻ ይዞ ከምድያማውያን ጋር በተዋጋ ጊዜ የተመካው በከንዱ ሳይሆን በእግዚአብሔር ነው። ልጦርነት የተዘጋጀው ሠላሳ ሁለት ሺህ ሰው ነበረ። እግዚአብሔር ግን «ሰው በዝቷልና ቀንሰ!» አለው። ምክንያቱንም ሲነግረው «እስራኤል፡ - እጄ አጻንኝ ብሎ እንዳይታበይብኝ ነው።» ብሎታል። መሰ.7+2። ቅዱስ ዳዊትም መልካም አብነት ነው። በከንድም በጉልበትም በጦር መሣሪያም መቶ እጥፍ ከሚበልጠው በጉልያድ ፊት በቆመ ጊዜ በእጁ የነበረው ጠጠር መወርወሪያ ወንጭፍ ብቻ ነበር። ነገር ግን በእግዚአብሔር ተመክቶ «በሠራዊት ጌታ በእግዚአብሔር ስም እመጣብሃለሁ።» አለው። በጠጠርም ግንባሩን መትቶ ገደለው። የሚገርመው ነገር ጉልያድ፡ በጦር ተወግቶ፣ በሰይፍ ተመትቶ፣ በፈረስ ተገፍቶ የማይወድቅ በው ነበረ። 1ኛ ሳሙ.17+45-47። ከዚህም የምንረዳው ነገር ቢኖር ጉልያድን ከነዱ እንዳሳዳነው ነው። እነ ፈርዖንም በቀይ ባሕር ሰምጠው ቀሩ እንጂ ከንዳቸው አሳዳናቸውም። ዘጸ.14+26-31።

ነገር ግን አለመታደል ሆነና የኢትዮጵያ አምላክ እግዚአብሔር አሁንም በኢትዮጵያ ላይ ተፈሪነትን አላገኘም። ሁሉን አድራጊ ፈጣሪ መሆኑንም ያወቀሰት የሰም የዚህም ውጤት ድርቅ፣ ረሃብ፣ ቸነፈር፣ ሞት፣ ሰደት ሁኗል።

ምዕራፍ ስድስት

ስደተኞቹ እነማን ናቸው ?

ዛሬ ስደተኞቹ የፖለቲካ ሰዎች ሳይሆኑ ሠርቶ አደሮች ናቸው። ድህነትን ለመቀነስ ድሆችን ማብዛት የሚጠቅም ይመስል በየፋብሪካውና በየኢንዱስትሪው ተቀጥረው ቤት ንብረት መሥርተው አሥር እና አሥራ አምስት ቤተሰብ ያላቸውን ሠራተኞች ባለ ኢንዱስትሪዎቹ ሠራተኛ ቅነሣ በሚል ፈሊጥ ከሥራቸው አያባረሩባቸው የሚላቸው የሚቀመስ አጥተው ሀገር ጥለው ተሰድደዋል። ስደቱም በነሱ ብቻ ሳይገታ ሃያ አራት በዓት አንደመላእክት በቅዳሴ በውዳሴ በማጎሌት በዝማሬ አግዚአብሔርን የሚያመለክት የአድባራት ሊቃውንትና የገዳማት መነኮሳት ከመንፈሳዊ አልግሎታቸው ላይ በተለያየ ምክንያት በማይጨበጥ ተሰፋ እየተፈናቀሉ በአውሮፓ፣ በሰሜን አሜሪካ፣ በካናዳ ወዘተ. በመሳሰሉት አህጉራት ዓለም ሲንገላቱ ወይም ሲንከራተቱ ይታያሉ። የስደቱ በር የተዘጋባቸው ደግሞ ከቆሙት በታች ከሞቱት በላይ ሆነው መከራቸውን ያያሉ። እነዚህም ቀኑ የጨለመባቸው ሜዳው ገደል የሆነባቸው ናቸው።

ስደቱም ሁለት ዓይነት ነው፤ ይኸውም አንደኛው የምሁራን አባቶች ስደት ሲሆን፤ ሁለተኛው የልጆች ስደት ነው። ምሁራን አባቶች ቢሰደዱ ከሀገራቸው፣ ቢፈናቁሉ ከሥራቸው ነው። ከሃይማኖታቸው አይናወጡም። ከመንፈሳዊ ዓላማቸው አይለወጡም፤ ይለወጣሉ ተብሎም አያስጋም። ምክንያቱም የሃይማኖታቸውን ምስጢር ስለተረዱት የሃይማኖት ፍቅር አላቸውና ነው። በአጅጉ የሚያሳዝኑት ግን ልጆቻቸው ናቸው። ለአቅመ አዳምና ለአቅመ ሔዋን ያልደረሱት ሕፃናቱ ለልመና ሲዳረጉ ማየት አንጀት የሚያላውስ ሐዘን ነው። መሰደድ የሚችሉት ጉልበት ያላቸው ደግሞ ወንዶቹ መሐመድና ዓሊ፣ ሴቶቹ ፋጡማና ከዲጃ

በመባል በማቸውንና ሃይማኖታቸውን ለውጠው በዓረብ ሀገሮች ተሰደው ማየትም እጅግ የሚዘገን ነው። ባልሠሩት ክፉ ሥራ ሲጠረጠሩም ሴቶቹ የፈላ ውኃ አየፈሰሰባቸው፤ ወንዶቹም በተሳለ ሰይፍ አንገታቸው እየተቀላ የትም የሚወድቁ መሆናቸውን መስማት እጅግ ያሳዛናል። ከሞት የተረፉት ደግሞ ወደ ሀገራቸው ቢመለሱም በዕለት ጉርስ ላገኙት፣ ጎጆነትንም ሆነ ጠቃሚነቱን ላልተረዱት አምነት ተቆርቋሪ ሆነው ክርስትና የተነሱባትን ቤተክርስቲያን ለማፍረስ ከተቃዋሚዎቿ ጋራ ወግነዋል። እሳት ሊያነዱባትም ክብራት እየጫሩ ናቸው።

ይህም ኢትዮጵያን ወይም የኢትዮጵያን ቤተክርስቲያን የወላድ መካን አድርጎ ባዶ የሚያስቀር ከባድ አደጋ በመሆኑ አንደ አሱኑ ጴጥሮስ ይግባኝ ለክርስቶስ የሚያስኝ ነው። እጅግ የሚያሳዝነው እንደ ባሪያ አሳዳሪው ዘመን ዛሬም ዜጎቻችን ሃይማኖታቸውን እየለወጡ አንደ ከብት ሲሸጡ መታየታቸው ነው። በመሠረቱ ቀድሞ በታሪክ አንደበማነው አሳዳሪው ወይም ጌትየው አገልጋዩን ያለውድ በግድ ይሸጠው ነበር እንጂ ሳይገደድ በራሱ ገንዘብ ራሱን የሚሸጥ አገልጋይ አልነበረም። ዛሬ ግን ልጆቻችን በራሳቸው ገንዘብ ራሳቸውን እየሸጡ ለሥራ ተሰደው በሄዱበት ሀገር ሠርተው ዶላር ሊያተርፉ ይቅርና ራሳቸውን ከመከራ ለማትረፍ ተሰኟቸው እያለቀሱ የመከራቸው ዜና ሲያስበቅሰን የሚኖር ሁኗል። ይህንንም ከተረዳን፡-

1ኛ. በምክንያትም ሆነ ያለምክንያት ከሥራቸው አፈናቅለው ዘመዶቻቸውን ለመተካት ሲሉ ለስደትና ለመከራ የዳረጓቸውን፤

2ኛ. ዶላር በቀና አንደሚታፈስ አስመስለው እየበበኩ በማታለል ታሪክ የማይረሳው በደል የፈጸሙባቸውን ግፍ አድራጊዎች ልንገሥጻቸው ከዚያም አልፎ ልናወግዛቸው በተገባን ነበር። ምክንያቱም እንደዚህ ያሉትን ሰዎች በጊዜውም ያለጊዜውም መምከር ማስተማር መገሠጽ እንደሚገባ ከቅዱስ ጳውሎስ

ተምረናልና ነው። «ቃሉን ሰበከ፥ በጊዜውም አለጊዜውም ጽና፥ ፈጽመህ እየታገሥህና እያስተማርህ፥ ዝለፍና ገሥጽ ምክርም። ሕይወት የሚገኝበትን ትምህርት የማይታገሡበት ዘመን ይመጣልና ነገር ግን ጀርቃቸውን የሚያሳክክ ሰለሆነ እንደ ገዛ ምኞታቸው ሰራሳቸው አስተማሪዎችን ያከማቻሉ። እውነትንም ከመስማት ጀርቃቸውን ይመልሳሉ፥ ወደ ተረትም ፈቀቅ ይሳሉ። እንተ ግን ነገርህን በልክ አድርግ፥ መከራን ተቀበል፥ የወንጌልን ሰባኪነት ሥራ አድርግ፥ አገልግሎትህን ፈጽም።» የሚል ነው። 2ኛ ጢሞ. 4፥2-5። በተጨማሪም «ሌሎቹ ደግሞ እንዲፈሩ፥ ኃጢአት የሚሠሩት በሁሉ ፊት ገሥጻቸው።» የሚል አሰ። 1ኛ ጢሞ. 5፥20። ነገር ግን በታዘዝነው መሠረት ሊገሠጹ የሚገባቸውን አልገሠጽናቸውም።

ምን እልባት ሳይሰሙን ምን እደክመን እንል ይሆናል። ነገር ግን እነርሱ ሰሙም አልሰሙም እኛ መናገር አለብን። ፀሐይ የሚሞቀኝ የለም ብላ ከመውጣት፤ ወንዝም የሚጠጣኝ የለም ብሎ ከመፍሰስ እንደማያቋርጥ ሁሉ መምህራንም የሚሰማን የለም ብለን ዝም ማለት የለብንም። ጌታ ባይሰሙም ለአይሁድ ነግሯቸዋል። የግብፁ ንጉሥ ፈርዖን ባይሰማም ሙሴና አርን እግዚአብሔር እንዳዘዛቸው ተናግረውታል። ነቢዩ ኢሳይያስ ከፍፍሩ በለም፥ የረከሱት ንጉሡ ያዝያን እይሰማኝም ብሎ ዝም በማለቱ ነው። ኢሳ. 6፥5። ሊቀ ካህናቱ ዔሊም በሥጋ ዝምድና ተሸንፎ ልጆቹን ባለመገሠጹ በመቅሠፍት ሞት ተቀጥቷል። ልጆቹም ስጦር ጫጃ ተቅስፈዋል። ሊቀ ካህናቱ ዔሊ በዚህ ሥራው ራሱንም ልጆቹንም ማትረፍ አልቻለም። ስለዚህ ራሳችንንም ሆነ ሌላውን ላናተርፍ ከእግዚአብሔር መንገድ መውጣት የሰብንም። ምክንያቱም ዓለም ልቡን አደንድኖ እኛን ባይሰማ እግዚአብሔር ፍርዱን መስጠቱ አይቀርም። እመቤታችን «በክንዱ ኃይል አድርጎአል፤ ትዕቢተኞችን በልባቸው አላብ በትኖአል፤ ገዢዎችን ከዙፋናቸው አዋርዶአል፤ ትሑ ታንንም ከፍ አድርጎአል።» ያሰቸው ሰዚህ ነው። ሱቃ. 1፥51። ስለሆነም ለተራሱት ወገኖቻችን ለንጮኸላቸው ይገባል።

በማቴዎስ ወንጌል እንደተጻፈውም «እነዚህን ሰዎች እንደራባቸው ልሰዳቸው አልፈቅድም!» ብሎ ሰባት እንጀራና አንድ ዓሣ አበርክቶ የተራቡትን አራት ሺህ ሰዎች አሰባሰቦ እንደመገባቸው ዛሬም የተራቡትን ከተስደዱበት አሰባሰቦ ሊመግባቸው የሚችል የበረከት ባለቤት ነው። ማቴ 15፥32-39

እኛ ከችግራችን ጎን መቆም ከተሳነን በእኛ ፈንታ ለተበደሉ ወገኖቹ በአጋርነት የሚቆሙ እንደ ኤልያስና እንደ ዮሐንስ አፈወርቅ ያሉ መንፈሳውያን መሪዎችን ሊያስነሣቸው ይችላል።

አስረጅ አንድ ኤልያስ ስለኖቡቴ

ኤልያስ በኖቡቴ ጉዳይ ላይ ገብቶ ምን እንዳደረገ ለመረዳት በሚከተለው ዓይነት ታሪኩን መመልከት ያስፈልጋል።

ኖቡቴ የሚባል እስራኤላዊ ነበረ። ይህ ሰው በንጉሡ በአክላብ ቤተመንግሥት አካባቢ ከአባቶቹ የወረሰው የወይን ቦታ ነበረው። ንጉሡ አክላብ ኖቡቴን አስጠርቶ «የወይን ቦታህን ልቀቅልኝ፥ በቤተመንግሥቴ አካባቢ ስሰሆነ እፈልገዋለሁ ሌላ ቦታ ተካልኝ ብትለኝ እተካልሃለሁ ወይም በሽያጭ መልክ ዋጋውን እከፍልሃለሁ» ቢል ጠየቀው። ኖቡቴም «ይህን ርስት ይህን የወይን ቦታ የወረሰኩት ከአባቶቼ ነው፤ ከአባቶቼ የወረሰኩትን የወይን ቦታ አስጥህ ዘንድ እግዚአብሔር አያድርግብኝ አልሰጥህም!» ብሎ መለሰለት። በዚህ ጊዜ አክላብ ተናዶ ከቤቴ በመግባት እህል ውኃ አልቀምሰም ብሎ ተበላጭቶ ተኛ። ሚስቱ ኤልሳቤልም «ምን ሆነህ አዝነህል?» አለችው። እርሱም «ኖቡቴ የወይኑን ቦታ ስጠኝ ወይም ሽጥልኝ ብለው አይሆንም በሳለኝ በዚህ ምክንያት ተናድጀ ነው፤» አላት። እርሷም፡-

«አሁን ተነሥተህ እህል ቅመስ፤ መንግሥቱ የእኛ ነው እንጂ የእርሱ ነውን? ነገ የማደርገውን አሳይሃለሁ፤» ብላ አጽናነታው አድራሰች።

ንግሥት ኤልሳቤል እግዚአብሔርን የማትፈራ ሰበው የማታዝን የማትራራ ኃጢአት ለመሥራትም የምትደፍር ነበረች። በመሆኗም ወዲያውኑ ናቡቴ እግዚአብሔርንና ንጉሡን ስድቧል ብላችሁ መስክራችሁ፤ ሕዝቡን ሰብስባችሁ፤ በድንጋይ ወግራችሁ ግደሉት፤» ብላ የሞቱን ደብዳቤ ጽፋ አሸከሮቿን እዘዘች። አሸከሮቿም እንደታዘዙ ሕዝቡንና የሀገር ሽማግሌዎችን ሰብስበው «እግዚአብሔርንና ንጉሡን ሲሰድብ ስምተነዋል፤» የሚሉ የሐሰት ምስክሮችን እስመበክረው በድንጋይ ወግረው ገደሉት። እርሷም መሞቱን በሰማች ጊዜ «ናቡቴ ሙፈልፍ ሔደህ የወይኑን ቦታ ውረሰ፤» ስትል ለአክሊብ ነገረችው። እርሱም እንደነገረችው፡ - የወይኑን ቦታ ለመውረስ ሲወርድ እግዚአብሔር ተቆጥቶ «ያስገደልከውን የናቡቴን የወይን ቦታ ልትወርስ ወረድክን ውሾች የናቡቴን ደም በላሱበት ስፍራ የእንተንም ደም ይልሱታል ይላል እግዚአብሔር ብለህ ንገረው፤» ሲል ነቢዩ ኤልያስን ልኮታል። ኤልያስም እግዚአብሔር ያዘዘውን ሁሉ ነግሮታል። ነገሥቱ ቀዳ. 20፥19 ኤልሳቤልም በተመሳሳይ መቅሠፍት እንደምትሞት ሲናገር «በግፍ ባስገደሰችው በናቡቴ የወይን ቅጽር አጠገብ ኤልሳቤልን ውሾች ይበሏታል» ብሏል። ነገሥቱ ቀዳ. 20፥23

ነቢዩ ኤልያስ በዚህ አኳኋን «ድህ ተበደለ ፍርድ ነደሰ፤» በማለት እግዚአብሔር እንደእዘዘው ንጉሡንና ንግሥቲቱን ባይፈራና ባያፍር በፈጸሙት ግፍ ገሥጿቸዋል ዘልፏቸዋል።

አስረጅ ሁለት

ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ስለደሀይቱ መበለት

የቁስተንጥንያው ሊቀ ጳጳስ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ በዘመኑ ፍርድ እንዳይነድል ድህ እንዳይበደል ጠንክሮ የሚያስተምር፤ ነገሥታቱን እንኳን ለመገሠጽ ወደኋላ የማይል፤ የድሆች መመኪያ የምእመናን አለኝታ የሆነ ታላቅ አባት ነበር።

ይህም ታላቅ አባት ከሚያስተምራቸው ምእመናን መካከል የንጉሡ የአርቃድዮስ ሚስት ንግሥት አውዶክሲያ መፍቀሪት ንዋይ፤ ገፋኢተ ነዳይ መሆኗን ታሪክ የመሰክረባት ናት። ስለገንዘብ ፍቅር ፍርድ በማጉደል፤ ደህ በመበደል የታወቀች ጨካኝ ነበረችና የአንዲት ድህ ሴት የከተማ ቦታ ነጥቃ ወሰደች። ድህይቱም ሔዳ ከዮሐንስ አፈወርቅ ዘንድ ተማጸነች። የደረሰበትንም በደል ስትገልጽ፡ - «አኔ ተረድቼበት ልጆቼ የሚረዱባትን በዓመት ሦስት ጊዜ የምታፈራውን ለቤተክርስቲያን ቅርብ የምትሆነውን ቦታየን ንግሥት አውዶክሲያ አለውድ በግድ ቀምታ ወለደችብኝ» ብላ ነገረችው። እርሱም ይህን ለምቶ «መልሸላት፤» ብሎ መልእክተኛ ላከባት። አውዶክሲያም የላከበትን ነገር በሰማች ጊዜ «ቦታይቱ ለቤተ መንግሥት ቅርብ ናት ብዬ ነው። እንዲያው ልውስድብሽ አላልኳትም፤ አሁንም ቦታ ብትል ቦታ ገንዘብም ብትል ወርቅ ብር ልሰጣት፤» ብላ መልሳ ላከችበት። ከዚህ በኋላ እንዲህ ብላለች ብሎ ነገሩን ሲነግራት «አንደነገርኩህ ቦታዬ ለቤተ እግዚአብሔር ቅርብ ናት በዓመት ሦስት ጊዜ ታፈራለች፤ በዚህም ላይ ርስት የመንግሥተ ሰማይ እምባል ነው፤ ስለሆነም እኔንም ልጆቼንም ከምድራዊ ርስትና ከሰማያዊ ርስት ነቅያቸው አልሞትም» አሰቸው። እርሱም «አይሆንም ብላለችና መልሸላት፤» ብሎ መላልሶ መከራት። ብዙ ጊዜም ማለዳት፤ እርሷ ግን ሰይጣን እድሮበታልና «ይሆናል አይሆንም የምትል እርሷ ማን ናት? መንግሥቱ የኔ ነው እንጂ

የርሷ ነውን? ብላ ባክችበት። በዚህ ጊዜ እርሱ «መምህር ወመገሥ
ጽ ዘኢያደሉ ለገጽ» ነውና «ክምእመናን አትገናኚ፤ ከቤተ ክርስቲያን
አትግቢ፤ ሥጋውን ደሙን አትቀበይ፤» ብሎ አወገዘ። እርሷም ወደ
እስክንድርያ ሊቀ ጳጳሳት ወደ ቴዎፍሎስና ወደ ቆሮሮስ ሌሊስ ቆጶሽ
ወደ ኤጲፋንዮስ ዘንድ ወደ ሌሎችም ጳጳሳት አዝና ተቆጥታ ባከኛ።

ሊቃነ ጳጳሳቱና ሌሊስ ቆጶሳቱ ተሰብስበው መጡ። እርሷም
«የሐንበ አፈወርቅ ያደረገብኝን እዩልኝ በሙልኝ፤ በሃይማኖት
ያይደል በምግባር ብንጣላ እወገዝኝ፤ እንግዲህ ወዲህ እኔ ከሱ ጋራ
እሱ ከኔ ጋር መኖር አይሆንልኝም፤ ዕለት ዕለት ያሳዝነኛልና፤ በሰ
ዚህ ጉባኤ ሠርታችሁ መጽሐፍ ተመልክታችሁ የሚሻርበትን
ምክንያት ፈልጋችሁ ከሹመቱ እንዲሻር አድርጉልኝ፤» አለቻቸው።
እነዚሱም «ክምድር በሳይ ደግኒቷ በአራቱ ማዕዘን የታወቀ
ትምህርቱ ከሁሉ የደረሰ የሐንበ አፈወርቅን ምን ምክንያት ፈልገን
አንሸረዋለን፤ እይሆንም፤» አሏት። እርሷም «ይህን ካደረጋችሁ
አብያተ ጣቦታት ይትረጋዋ አብያተክርስቲያናት ይትለጸዋ ብዬ
አዋጅ አነግራለሁ የቀደመውን የአባቶችን ዘመን በአዋጅ
አመልበዋል፤» አለቻቸው። እነርሱም «በዚች ሴት በይጣን
እድርባታል፤ በይጣን ደግሞ ያበጀመረውን ማሰገፋት ልማዱ ነውና
አሁን ያሰበችውን ተናገረች እንግዲህ ወዲህም የተናገረችውን
ባታደርገው አትቀርም።» ብለው ወደ የሐንበ አፈወርቅ ሔዱ።
«ሃይማኖት የሆነ እንደሆነ ዕለቱን ጠንክሮ ይሰብታል፤ የምግባር ነገር
አየቀደም ይደረጋል፤ አሁንም ከግዝት ፍታት፤ ይህ ካልሆነ
የአባቶቼን ዘመን አመልበዋለሁ ብላለች፤ እንዲህ ከሆነ መናፍቃን ጠ
ፉ ምእመናን ዐረፉ፤ ከህደት ጠፋ ሃይማኖት ሰፋ ስንል፤ እንግዲህ
ወዲህ ሃይማኖት መጥፋቱ አይደለምን?» አሉት። እሱም መልሶ
«ይህም እንጂ ሃይማኖት ነው፤ ንጉሥ በዘውዱ፤ ደህ ባመዱ
እንደሚባለው ጌታ። ሁሉ በየገንዘቡ ጸንቶ ይነር ብሏል፤ ይህችሰ
ሃይማኖቷን ትክድ የለምን? ዳግመኛሰ እርሷ የአባቶቿን ዘመን
ብትመልሰው እኔስ ከአባቶቼ አለያለሁን? በዚያውስ ሳይ እርሷ

በገሃነመ አሳት ስትቃጠል ትኖራለች እንጂ አኔ ምን እንዳለሁ፤
አይሆንም» አላቸው። ከዚህ በኋላ ተመልሰው በየቦታቸው ሔደዋል።
እነሱ ከሔ ዱ በኋላ ግን ንግሥቲቱ እውደክበያ ተቆጥታና
ተበሳጭታ። ከፋ ሥራ ሠርተው፤ ፈጣሪያቸውን በድሰው፤ የሐንበ
አፈወርቅ እውግዞ የለያቸው፤ ከሹመታቸውም የሻራቸው ብዙ ሌሊስ
ቆጶሳት ነበሩ። እነዚያን ሰብስባ ከአደባባይ ተገኝታ «የሐንበ
አፈወርቅ በማይገባ ነገር እውግዞኛልና ፍረዱኝ፤» አለቻቸው። እነዚ
ያም እንደ አንድ ልብ መካሪ አንደ አንድ ቃል ተናጋሪ ሁነው
በማይገባ እውግዟቸውና ተግዞ ተሰደ ይሙት በቃ ብለው ፈረዱበት።

ከዚያ በኋላ እርሱን መንፈቀ ሌሊት አበጠርታ በፈረሰ
በሠረገላ አድርጋ ደሴተ አጥራክያ ሰዳዋለች። እርሱም በዚያ ተግዞ
ተቀምጧል፤ ባጋዘችውም ጊዜ በከተማ ያሉ ንጉሠም፤
መኳንንቱም፤ ሕዝቡም፤ ካህናቱም፤ ከፈረሰ ከሠረገላ ወረዱ፤
ያለጫማ ሔዱ፤ ከል ለበሱ፤ ከል ጠመጠሙ፤ እንደ አባት ያከብሩት፤
እንደመምህር ያፍሩት ነበርና በርሱ ሰደት በርሱ ግዞት አዝነው
ተክዘው ተቀመጡ።

ዳግመኛም ንጉሥ በሚገዛው ሀገር ሁሉ ፍጹም መነዋወ
ጽ ተደረገ። አስቀድመን እንደተናገርነው እርሱ አጥራክያ በደረሰ ጊ
ዜ በደሴት ያሉ ሰዎች «እንግዲህ ይመክረናል፤» ብለው እጅግ ደስ
አላቸው። እርሱም መክሮ እስተምሮ ከገቢረ ኃጢአት ወደ ገቢረ
ጽድቅ መለሳቸው። በዚያን ጊዜ የሮሙ ንጉሥ አኖሬዎስ ሊቀ
ጳጳሳቱም የናክንዲኖስ ይባሉ ነበር። እነሱም ቅዱስ የሐንበ አፈወርቅ
እንደተጋዘ ሰምተው እዝነው ተቆጥተው ለንጉሡ ለአርቃዲዎስ
ደብዳቤ ላኩበት። ደብዳቤውም «ከዚህ ከሠራሽው ሥራ ተከልክለህ፤
የኛን ቃል ሰምተህ፤ የሐንበ አፈወርቅን ከቀደመ ቦታው ከቀደመ
መዓርጉ ካልመለሰከው እንግዲህ ወዲህ በእኛና በእንተ መካከል ፍቅር
አንድነት የለም፤» የሚል ነው። እርሱም የላኩበትን ደብዳቤ
በተመለከተ ጊዜ እዝኖ ተክዞ የሷን ፈቃድ ነጥቶ መልክተኛ ሰዶ
የሐንበ አፈወርቅን ከተሰደደበት እስመጥቶ ከቀደመ ቦታው ከቀደመ

መዓርጉ መልሶታል። ይህም በተደረገ ጊዜ በቁስጥንጥን ያሉ ሕዝቡ ሁሉ እጅግ ደስ እሳቸው። ንግሥቲቱ አውዶክቦያ ግን ዮሐንስ አፈወርቅ ከሰደቱ መመለሱ ያለፈቃዷ ነበርና ሌላ ምክንያት ፈልጋለች እንደገና ቀድሞ ወደ ተጋዘበት ሰፍራ ሰደደችው። እርሱም በመንገድና በእሥራት ድካም ሰለጸናበት ባና ከመድረሱ በፊት ግንቦት እሥራ ሁለት ቀን በእራት መቶ ሰባት ዓ.ም ሀረፈ።

እግዚአብሔርም በታማኝ እገልጋዩ ላይ ሰለደረሰው ግፍ መፍረዱን አልተወቃ። «ወእመንደባ በደዌ ዓቢይ» ይላል በዕኑ ደዌ ታማ ተሠቃይታለች፤ እድናሰሁም ብላ ለብዙ መድኃኒት ብዙ ገንዘብ ጨርሳለች። ነገር ግን «ወእልቦ ዘበቁዓ ዘእንበሰ ዘአልሀማ» ተብሎ በወንጌል እንደተጠቀሰችው ሴት ደዌዋ እየሰበሰባችሁ ሔደ እንጂ እላጸናትም። ከዚህም በኋላ ሰክፉ እድራጊ በጎ መካሪ እይታጣምና፤ «ከዮሐንስ አፈወርቅ መቃብር ሔደሽ ብትማፀኝ እርሱ ይማልድሻል እግዚአብሔርም ይቅር ይልሻል፤» ብለው መከራረቡ። እርሷም ይህን ሰምታ ፈጥና ሔዳ ከመቃብሩ ላይ ወድቃ «የፍጥሩን ሎሌ ራራልኝ የአዛኝ ሎሌ እዘንልኝ የበደልሁህን በደል ይቅር በለኝ፤» እያለች ብትጸልይ ከደዌዋ ተፈውሳለች። ይህም የሚያስረዳው የቅዱሳንን እማላጅነት ነው።

ይህ እውነተኛ ታሪክ የተገኘው ከሰንክሳር፣ ከዮሐንስ፣ ከእበሻህር፣ ከጊዮርጊስ ወልደአሚድ፣ ከሐዊ፣ ከገድሰ ዮሐንስ እፈወርቅ ነው።

እንግዲህ ከዚህ በላይ እንደገለጽነው የኤልያስና የዮሐንስ እፈወርቅ ታሪክ የሚያስገነዝቡን ማንኛውም የሃይማኖት መሪ «ፍርድ ጎደለ፣ ደህ ተበደለ፤» ብሎ የመገሠጽ ሥልጣን ያለው መሆኑን ነው።

አንቀጽ ሦስት

ባሁኑ ጊዜ የአክሐብን ያህል እንኳ የሚጸጸት አልተገኘም

በእርግጠኛነት ለመናገር ባሁኑ ጊዜ ኤልያስን ወይም ዮሐንስ አፈወርቅን ሁኖ ለመገኘት ይቅርና ከራሴ ጀምሮ ከኛ ውስጥ የአክሐብን ያህል እንኳ በሚታየውና በሚሠራው ክፉ ሥራ የሚጸጸት አልተገኘም። በያዘያን ዘመን እግዚአብሔር ኢሳይያስን ለመገሠጽ እንደተናገረው፣ ለው ሁሉ ራሱን ጠብቋል፤ አንገቱን ቀብሯል፣ በፍርሃት ተውጦ ዝምታን መርጧል በዚህም ምክንያት እንደርሱት የሚጠቀሙበት ደመወዛቸው ተነጥቆ ለሌላ አየተሰጠ ምሁራኑ ሲሰደዱ ልጆቻቸው ለልመና ሲዳረጉ የርገራኔ ድምፅ ያሰማቸው የለም።

ይህ ዓይነቱም የጭካኔ ጠባይ የሰብአዊ መብት መሥራችና የርገራኔ ምንጭ ከሆነችው አናት ቤተክርስቲያን ጠባይ ጋራ ተቃራኒ ነው። ሊቃውንት ያወግዙታል ምእመናንም አጥብቀው ይሸሹታል። ለሸሸታቸውም መመሪያ ያደረጉት «ከዚያች አገር ሲ ያሳድዷችሁ ወደ ሌላ አገር ሸሹ፤» ተብሎ በማቴዎስ ወንጌል በም. 10 ቁ. 23 ላይ የታዘዘውን አምላካዊ ትእዛዝ ነው። በዚህም መሠረት ከጥቂቶቹ በቀር ብዙዎቹ ኢትዮጵያውያን በዓለም ዙሪያ የሚገኘውን የሰደተኞች ካምፕ አጣበው ይገኛሉ።

በመሠረቱ ኢትዮጵያ በረዥም ታሪኳ ውስጥ ለዘመናት የሰደተኞች መጠጊያ ሁኖ ትኖር ነበር እንጂ የእርሷ የሆኑት ተሰደው በሰደተኞች ካምፕ የተመዘገቡበት ጊዜ አልነበረም። ነገር ግን ወደ ኮምኒስቱ ዓለም ደርሳ ግራ እጇን በእግዚአብሔር ላይ ከቃጣች ጀምሮ ለንበሐ የሚያበቃ መካሪ አጥታለች። አሁንም በድፍረት ብሔራዊ ሃይማኖት የለኝም እስክማለት በመድረሷ ሳታጣ ያጣች፤ በራሷ ምሁራን ሌላውን ዓለም ያበለጸገች ራሷን ግን በድህነት አረንቋ የጣለች ሀገር ሁኖ ትገኛለች።

የዛሬን አያድርገውና ክርስትናን በንግሥት ሕንደኬ ጃንደረባ አማካይነት በመጀመሪያው መቶ ዓመት (በ34 ዓ.ም) የተቀበለች ሀገር ናት። የተቀበለችውንም የክርስትና ፋና በጨለማ ውስጥ ለነበሩ በዎች በትምህርተ ወንጌል እንደ ዕንቁ ያበሩ ብዙ ቅዱሳን አበው ፈልቀውባታል። የውጭ አገር ተወላጆች የሆኑ ዘጠኙ ቅዱሳን አበው ወበን ድንበር ባይገታቸው ለመጠጊያነት ወይም ለመኖሪያነት የመረጧት ገናና ሀገር ናት።

ቀድሞም ሆነ ዛሬ ኢትዮጵያ ታይቶ የማይጠገብ ቅርስ ተነግሮ የማይበለች ታሪክ፣ የተቀደበ ባሕልና ሃይማኖታዊ ሥርዓት ያላት ሀገር ናት። ይህም እውነት በነገረ መለኮት ሊቃውንትም ሆነ በዓለም ጠቢባን የታመነ ነው።

የዚህ ሁሉ አኩሪ ታሪክ ማዕከል ግን ጥንታዊቷ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ናት። ምክንያቱም የራሷ ፊደል ያላት፤ ከዓለም በፊት በመላእክት ዜማ እግዚአብሔርን ያመለክት አገር ነች። ሳይንስና ቴክኖሎጂ እንደዛሬው ባልተስፋፋበት፣ የዕውቀት ብርሃን ባልተዘረ ጋበት፣ የሥልጣኔ ቅርስ በሌሎች ዓለማት ባልታየበት ዘመን፤ ቋጥኝ ፈልፍላ ተራራ ንጹ በበማያዊ መቅደስ አንጻር ብርቅና ድንቅ የሚሆኑ እግዚአብሔር የሚመሰገንባቸውን መቅደሶች የሠራች ይህች ቤተክርስቲያን ለኢትዮጵያ ታሪክ መሠረት ወይም ማሳደር ናት።

የኢትዮጵያ ጥንታዊ ታሪክም የሚነበበው፣ የሚተረጎመው ከኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ነው። እንግዲህ የዚች የዓለም ጥቁር ሕዝብ ነፃነት ምሳሌ የሆነች ኢትዮጵያና የኢትዮጵያዊቷን ቤተክርስቲያን ታሪክና ባህል ረስቶና አካላቸው፣ ክዶና አፍርሶ፣ የምዕራባውያኑን እምነትና ባሕል መከተል ማለት ከአንድ ቢሊዮን በላይ ነው የሚባለውን የጥቁር ዓለም የበው ዘር ታሪክ ማጻፈንና የመንፈስ ኩራቱን መልሶ ማጨለም ነው። እንደገናም ለቅኝ ግዛት አባልፎ መስጠት ማለት ነው። ከዚች ታሪካዊት ቡርክተ ማገፊያን እናት ቤተክርስቲያን የተገኘ ትውልድ ሁሉ ይህን እውነታ ልብ ሊለው ይገባል።

ዘር ከመክር፣ መሠረት ከጉልላት የተባበረላት ሐዋርያዊቷ የኢትዮጵያ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን መላው ታሪኳ ከኢትዮጵያ ጋር የተበናበለ ነው። ምክንያቱም የሀገሪቱ የደስታና የመክራ ሕይወት ተካፋይ ናትና።

ኢትዮጵያ በታሪኳ የተቀበለችውን ማንኛውንም የመክራ ገፈት የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ላትቀምስ ያለፈችበት ጊዜ ይኖር ይሆን? ጭራሽ ፍፁም የለም። በየዲት፣ በግራኝ መሐመድ፣ በድርቡሾች እንዲሁም በፋሽስት ኢጣሊያ መንግሥት ለአምስት ዓመታት የተፈራረቀው በቆቃና መክራ የኢትዮጵያና የኢትዮጵያዊቷ ቤተክርስቲያን የጋራ ታሪክ ለመሆኑ የታሪክ መዛግብት የቢ ናቸው። ለዚህም ምስክሩ የምንጊዜም የኢትዮጵያ ሕዝብ መመኪያና መከበሪያ የሆኑ ኢትዮጵያውያን ቅዱሳን በማዕታት ብፁዕ አቡነ ጴጥሮስና፣ ብፁዕ አቡነ ሚካኤል ዘንሬ የፈጸሙት አንፀባራቂ የበማዕትነት ገድል ነው። ይህም ከላይ የተገለጸውን ታሪክ እንደ ብሎን የሚያጠነክር ሐቅ ነው። በዚህ ብሩህ የመሥዋዕትነት ጉዳና ታልፎ ነው ኢትዮጵያ የአፍሪካ ህልውና የተጻፈበት የታሪክ መዝገብና የዓለም ጥቁር ዘር የነጻነት ምሳሌ ለመሆን የበቃችው።

የኢትዮጵያ ባለውበታ የሆነችው ጥንታዊቷና ኢትዮጵያዊቷ ቤተክርስቲያን በግንባር ቀደምትነት ያደረገችው ከላይ የተገለጸው አንጻባራቂ ገድልና የክፈለችው መሥዋዕትነት ሁሉ ተረስቶ በ1966 ዓ.ም በዘውድ ምትክ የተተካው የኅብረተሰብአዊት ኢትዮጵያ ጊዜ ያዊ ወታደራዊ መንግሥት እንደ ባዕድ በመቁጠር ያላትን ህብት ወርሷል። ገዳማውያን አበው መነኮሳት ንብረታቸውን አጥተዋል። ሁለተኛው ፓትርያርክ ቀዳማዊ ቴዎድሎስ በግፍ ተገድለዋል።

ሀገረ እግዚአብሔር ኢትዮጵያ በታሪኳ ለመጀመያ ጊዜ «እግዚአብሔር ያለም፤» የሚል ቃል እግዚአብሔር ሲመለከበት፣ ወዳሴ ቅዳሴ ማኅሌት ለእግዚአብሔር ሲቀርብበት በኖረው መስቀል አደባባይ ላይ ተነግሯል። ይህም ምእመናንን ለመንፈሳዊ እልህ አነሣስቷል። ወጣቱን ትውልድ ከቤተክርስቲያን ለማራት አኢወማ በሚል ድርጅት ስም ቤተ ክርስቲያንን ታግሏታል። ይህን የአሥራ በባት ዓመታት የክህደትና የመክራ ባሕር እግዚአብሔር በክሃሊንቱ የሚያስተምረንን ትምህርት አስተምሮ ማሻገሩ የትላንት ትዝታ ነው።

ምዕራፍ ሰባት

ክህደትን በዲሞክራሲ ያወጀ ትውልድ

በእግዚአብሔር ቸርነት የመከራ ደመና ከምድረ ኢትዮጵያ ተገፍፎ በምትኩ ፌዴራላዊት ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያ የሚል አዲስ መንግሥት ከተመሠረተ ዛሬ ደግሞ አሥራ አምስት ዓመታትን አስቆጥሯል። በኢትዮጵያ ሕዝብም ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ሰፍኗል ተብሏል። ለእኔ እንደሚገባኝ ዲሞክራሲ ማለት ምስፍና ሕዝብ ማለት ነው። የሕዝብ የበላይነት፣ የሕዝብ ገዢነት የሚረጋገጥበት ሥርዓት ማለት ነው።

ዛሬ ግን ትውልዱ ዲሞክራሲ የሚለው የአባቶችን ታሪክ ማከላለፍን፣ የኑዛዜ ቃላቸውን መርሳቱንና በኢትዮጵያዊነቱ ማፈሩን ነው። በሌላ መልኩ በምዕራባውያን ቅጥረኞች ግፊት ሃይማኖቱን ሲለውጥ ወድቆ ወደማይነሣበት የክህደት አዘቅት እንደሻማ ሲቀልጥ የታደሰ መሰሎት ተሐድሶ በሚል ፈሊጥ ተሰባስቦ ቤተክርስቲያኒቱን ለማፍረስ ሲሯሯጥ የውስጥ ድጋፍ ከመሰጠት በቀር ተው ተመሰስ ብሎ ገሥጾ የሚገታው እልተገኝም።

የራሱን ትቶ እንደ ቅኝ ተገዥ የባዕዳንን ባህል እምነትና ሥርዓት መከተል ሀገርን መከድ ወደ ባንዳነት መለወጥ መሆኑን አሳወቀም። እንደሚታወቀው አንድ ሀገር በየትኛውም የዓለም ክፍል ከራሱ ማንነት ጋር የሚመሳሰል እምነትና ባህል አለው። በመሆኑም የሰው ወርቅ ስለማያደምቅ የሌላውን መከተል አያሰፈልግም። የኛ ሳይሆኑ የእኛ መሰለው ከእኛ ጋር የነበሩ ሰዎች

ግን ይዘውት የቆዩትን እምነትና ሥርዓት የተቀደሰውን ኢትዮጵያዊ ባህል ሲለውጡት አላመነቱም። ጥቂትም ቅሬታ አልተሰማቸውም ክህደታቸውንም በዲሞክራሲ ስም እውጀዋል።

ይህም የሚያሳየው የዲሞክራሲ ባህል የነፃነት ትርጉም ሳልገባቸው፣ እውነቱን በሐሰት እምነቱን በክሕደት ለውጠው ለሚዘላብዱ ሐሰተኞች ፍሬ ቢስ ገለባዎች ትርጉሙን እንኳ ሳይረዱት ዲሞክራሲ ማወጅ ከጥቅሙ ጉዳቱ የሚያመዝን መሆኑን ነው።

ዛሬ ፍቅር እየቀዘቀዘና እየጠፋ በኢትዮጵያዊነት በሜት መረዳዳትና መተሳሰብ እየተረሳ ሂደት። ኢትዮጵያዊው ለኢትዮጵያዊው ባዕድ ሆኖ ሁለት ኢትዮጵያውያን በውጭ እገር ሲገናኙ መጀመሪያ የሚጠያየቁት ክልላቸውን ነው። ይህም ጠባብ አስተሳሰብ ሥር እየሰደደ ሲሔድ ተተኪው ትውልድ ኢትዮጵያዊነቱን እየረሳ ስለሚሄድ ችግሩ ከባድ ነው። ይህም ብቻ አይደለም ለኢትዮጵያ ወርቃማ አገልግሎት ያበረከተች ለትውልዱ የማንነቱ መገለጫ የሆኑ ድንቅና ሰዓለም ቱሪስት መስህብነት ያላቸው ቅርሶችና ታሪካዊ ባህልን ያወረሰች ኢትዮጵያዊቷ ቤተክርስቲያንም በምዕራባውያኑ ሚሲዮናውያን ከዳር እስከ ዳር እየታመሰች እየተፈተነች ነው። የሕልውናዋም ማንነት በጥያቄ ውስጥ ገብቷል።

የዛሬን አያድርገውና ይህች ቤተክርስቲያን ከምሥራቅ እስከ ምዕራብ ከሰሜን እስከ ደቡብ ያለውን የኢትዮጵያን ሕዝብ በብሔራዊ ፍቅር እዋሕዳ ያኖረች አንድነቱንም በብዙ መሥዋዕትነት ጠብቃ ያቆየች ናት። ከዚህም ጋር በተለይ መስሊሙ ክርስቲያኑ ከመስሊሙ ጋር እንዳይጋጭ ተከባብሮ ለመኖር የሚችልበትን ትምህርት ሰታስተላልፍ ፍራላች። በመሆኑም በሃይማኖት ቢለያይም በጋራ ሀገር መከራውንም ደስታውንም በጋራ እየተሳተፈ በፍቅር ተሳታፊ በሰላም መኖር የሚገባው መሆኑን እየሰበከች ሁሉንም አስተባብራ ያኖረች ባለውለታ ናት። ግራኝ መሐመድ አሥራ አምስት ዓመታት እሳት እንድደባት ገዳማቷንና

ለላካሳችሁ። ይሁን እንጂ ያሁኑ ትውልድ ውስታዋን ያወቀ አይመስልም፤ ቢያውቅም ያስታወሰ አይመስልም። ባለማስታወሱም በኒቅያና በቁስጥንጥንያ እንዲሁም በኤፌሶን ጉባኤ ተወግዘው ከተባረሩ ጠላቶቿ ጌን አቁሞ ሲያወዳድራት ገናና ስሟንም እዋርዶ ከታችኛው መሥመር ሲመዘግባት እየታየ ነው።

ዛሬ በዓለማችን ላይ በኢኮኖሚም ሆነ በፖለቲካ እድገዋል መጥቀሟል በልጽገዋል ከመባላቸውም ሌላ የዲሞክራሲ ሥርዓት መሠረት መሆናቸው የሚነገርላቸው እገሮች እንኳ የየራሳቸው ለፊ ሴላዊ ሃይማኖት እንዳላቸው ይታወቃል። ለምሳሌ ኢጣልያ ካቶሊክ፣ ጀርመን ፕሮቴስታንት፣ ግሪክና ሩሲያ ለርቶዶክስ፣ ባውዲዓረቢያ እስልምና የየመንግሥታቸው ብሔራዊ ሃይማኖት ነው።

ኢትዮጵያም ከእራተኛው መቶ ዓመተ ምሕረት ጀምሮ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ ብሔራዊ ሃይማኖቷ እንደሚታወቀው ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖት መሆኑን የሚክድ አይኖርም። ኢትዮጵያ የክርስቲያን ደሴት ሁና የኖረችው በተለምዶት ብቻ ሳይሆን በመሪዎቿም ጥንካሬና የሃይማኖት ጽናት ጭምር ነው።

ዛሬ ግን የግብጽና የሲቢያ የሲባኖስና የሶሪያ ክፉ ዕድል እየተፈታተናት ነው። በፈተናውም ተደናግጦ የምትጨብጠውን እጥታላች። በተለይም ኢትዮጵያዊቷ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ሕልውናዋ ከኢትዮጵያ ሕልውና ጋር የተያያዘ በመሆኑ መስደጃ እጥታላች። ወደ ኢጣልያና ወደ ጀርመን ወይም ወደ ባውዲዓረቢያ እንዳትለደድ የየራሳቸው ብሔራዊ ሃይማኖት ያላቸው ከመሆናቸውም በላይ በመላ ታሪካቸው ሕልውናዋን ለማፍረስ ታሪኳን ለመደምሰስ የረጅም ዘመን ዕቅዳቸውን ከግብ ለማድረስ በተለያዩ ዐረፍተ ዘመናት በጦርነት ሲፈትኗት የኖሩ ናቸው።

ይህ እየታወቀ ዛሬ ለኢትዮጵያና ለኢትዮጵያ ሕዝብ መንፈሳዊና ማኅበራዊ እገልግሎት ለዘመናት ስትሰጥ የኖረችበት

ውለታ ተረባቢ ሦስት ሺህ ዘመናት በይዞታነት ስትገለገልባቸው ለነበሩ ቅዱሳት መካናት ጊዜ እገኝን በሚሉ መናፍቃን ካርታ እየተጠየቀች ነው።

ከሦስት ሺህ ዘመናት ይዞታ በኋላ ካርታና ፕላን ማቅረብ በእጅጉ ስለሚያስቸግር በዚህ ምክንያት ዓውደ ምሕረቷ መካኒ መቃብሯ የጥምቀትና የመስቀል በዓል ማክበሪያ በታዋ እንዲወሰድ መናፍቃን በሚሰጡት ደም እፋባሽ ትእዛዝ ምእመናን ተንገላተዋል፤ እየተደበደቡም ታሥረዋል። ለዚህም ምስክሮቹ የእርባ ምንጭ ምእመናን ናቸው። እንዲሁ የዲሞክራሲ ትርጉም ኢትዮጵያዊቷን ቤተክርስቲያን ህልውና አልባ ማድረግ ታሪኳን ማፈራረስ፣ እንደመናፍቃኑ እዛዦች እመለካከት የምእመናንን ሰላም ማደፍረስና ሀብቷን መዝረፍ ይዞታዋን መንጠቅ ሆኗል።

እንዲሁም ከሆነ መፍትሔው እንደ እቡነ ጴጥሮስ ይግባኝ ለክርስቶስ ብቻ ነው። ይግባኝ ለሚው ክርስቶስም ለአቤቱታ የተዘረጉ እጆቿን ተመልክቶ በሚፈርድባቸው ጊዜ ጠላቶቿ አይቀጡ ቅጣት እንደሚቀጡ የታመነ ነው። ስለዚህ የፋሽስት ኢጣልያን ከዚያም በፊት የነበረውን የግራኝን ታሪክ ተመልክተው ከወዲሁ ሊጠነቀቁ ይገባቸዋል።

የሚሠሩትን እለማወቅ የሚያስከትለው መዘዝ ብዙ ነው። «የጅብ ትኩላ ቀንድ ይነከላል፤» እንዲሉ ትኩላው በዲሞክራሲ ስበብ ተዋሕዶ ሃይማኖትን ለማዳከም ጨርሶም ለማጥፋት የሚወስዱት እርምጃ ሁሉ ለማንም ለምንም አይበጅም። የአፍሪካ ቀንድ ኢትዮጵያ ዛሬም እንደቀድሞው ወደፊትም እንደዛሬው የክርስቲያን ደሴት በመባል ጸንታ ትኖራለች እንጂ ይህን ስም የሚሠርዘው የለም። ምንገልግትም ቀርነ ሃይማኖቷን እፍልበው ነጻ እናደርጋታለን የሚሉ ካሉ ጉዳቱ በነሱ ላይ የሚከፋ መሆኑን መርሳት የለባቸውም።

በመሠረቱ ሰው የተፈጠረው ከተፈጥሮ ጓደኛው ጋር ተፋቅሮና ተባብሮ እግዚአብሔርን እያመለከተ በሰላም ሊኖር ነው። ዘመን አልፎ ዘመን ሲተካ መንግሥት በተሰጠ ቁጥር ኃይለኛው ደካማውን፣ ባለሥልጣኑ ተገዥ ወገኑን፣ ጊዜ አገኘሁ ብሎ እንዲያጠቃው አይደለም። ይህንንም ኢትዮጵያውያን ጠንቅቀው ስለሚያውቁ አንዱ ወድቆ ሁለተኛው ቢነግሥ በታሪካቸው ውስጥ ተከፋፍለው ሀገራቸውን ለጠላት አጋልጠው አያውቁም።

የሃይማኖት ልዩነትም እቃቅሯቸው ወይም አጋጭቷቸው እንደማያውቅ የዓለም ሕዝብ ምስክር ነው። ምክንያቱም ኢትዮጵያዊቷ ቤተክርስቲያን ለኢትዮጵያውያን በጥልቀት ያስተማረቻቸው ተፋቅሮና ተባብሮ መኖርን፣ ተካፍሎ መብላትን በመከራም ሆነ በደስታ መረዳዳትን፣ ወንድማማችነትን እና ለጋራ ሀገር በጋራ መቆምን ነው። በዚህም ጠባያቸው መላው ዓለም ሲያደንቃቸው ኖሯል። ከቀድሞ ጀምሮ ከፋፍሎ ለመምታት ሲያደቡ የኖሩ ጠላቶቻቸውም ጊዜ አገኘን ብለው በመካከላቸው ጣልቃ ለመግባት ተፋጩሮታቸዋል፤ ነገር ግን መግቢያ ቀዳዳ አላገኙም። ይህም የሆነው በኢትዮጵያዊቷ ቤተ ክርስቲያን አርቆ አስተዋይነት ነው። ይሁን እንጂ ጠላቶቿ ባርቆ አስተዋይነቷ አጽንታ ያቆዩቸውን አንድነት አልፈለጉትም። የአንድነት መሠረት የሆነውንም ትምህርት ለኤፌሶን ሰዎች ከተሰጠው ትምህርት በመነሣት «እግዚአብሔር አንድ ነው፤ ሃይማኖትም አንዲት ናት፤ ጥምቀትም አንዲት ናት፤» እያለች በማስተማር ሁሉንም አስባበባ በሃይማኖት አንድ ለማድረግ ያደረገችውን ጥረት አጣጥለውታል።

ቀድሞም ቢሆን ቅዱስ ጳውሎስ ይህንን ቃል ሲያስተምር ትምህርቱን ካልተቀበሉት ውስጥ አንዳንዶቹ ዓላማውን ለማድናቀፍ ታግለውታል። በምእመናን ላይ መሰናክል እየፈጠሩ በእጅጉ ስበአስቸገሩትም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል አይቀጡ ቅጣት ቀጥቷቸዋል። ከነዚህም ውስጥ አንተረኛው አስእስክንድሮስና ጠንቋዩ በርዮስ ተጠቃሾች ናቸው። 2ኛ ጢሞ 4፡14፤ ዮሐዋ. ሥራ 13፡7-12

ከቅዱሳን ሐዋርያት በኋላም መሠረተ እከይ ከሆነው ከአርዮስ ጀምሮ ለሕተቱ እንደመናፍቃኑ ቁጥር እየበዛ በመሔዱ ልብወለድ በሆነ ፈጠራ ሃይማኖትን የሚፈሰርኩ ሰዎች ብዙዎች ሆነዋል። በዚህም ምክንያት ከእርስ በርስ ጭቅጭቅና ንትርክ አልፎ በክርስቶስ ክርስቲያን የተሰኙ ወገኖች ደም እስከ መፋሰስ ድር ሰዋል። በየጊዜው የምናየውና የምንሰማው ክስተት እጅግ አስገራሚና አላዛኝ ትርዒት ነው። ለዚህም በአየርላንድ በካቶሊክና በፕሮቴስታንት መካከል ሲካሄድ የቆየውን የትጥቅ ትግል መጥቀስ በቂ አስረጅ ነው። ከዚህ ችግር የተነሣ ግን ክርስቲያኖች አንዳይለያዩ ለማቀራረብና አብሮ ለመሥራት እንዲቻል ኅብረት መፍጠር አስፈላጊ በመሆኑ የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ማኅበር በጄኔቫ ተመሠረተ። የዚህ ማኅበር ዋና ዓላማ በአብያተ ክርስቲያናት መካከል ጥላቻና አለመግባባት ተወግዶ አንዱ የራሱን ጠብቆ የሌላውን እክብሮ በመተባበር በመቀራረብና በአንድነት እየሠሩ እየተረዳዱ መኖር ነው።

አንዱ የአንዱን በግ መስረትም በቻርተሩ ወንጀል እንደሆነ ተደንግጓል። የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ማኅበር መንፈስ ይኸን ቢመስል ዛሬ ግን የሚሠራው ሌላ ነው። አንዱ የአንዱን በግ ለመንጠቅ የሚያደርገው ሩጫ ክፍ ያለ ነው። በተለያዩ ክርስቲያኖች ነን የሚሉ ወገኖች መካከል በሚካሄደው ጦርነት ለደም መፋሰስ ምክንያትም ይህ መሆኑ ግንዛቤ ሊያገኝ ይገባዋል። በተለይም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በተለያዩ አቅጣጫ በጉፂን እየተነጠቀች ነው፤ አሁንም በመንጠቅ ላይ ትገኛለች። ከዚህም አልፎ ኢትዮጵያዊው የዜማ ደራሲ በመንፈስ እግዚአብሔር አየተቃኘ መዘመር ከጀመረበት ከአምስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን አጋማሽ ጀምሮ ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን የማንነቷ መገለጫና ልዩ መለያዋ የሆነውን ጥንግ ድርብ፣ መቋሚያ፣ ጸናጽል፣ ከሰሮ በማን አለብኝነት ዲሞክራሲን ጥግ በማድረግ ነጥቀዋታል። ለዚህም ምስክሩ ክዩካቲት 23-25/

ጥግ በማድረግ ነጥቀዋታል። ለዚህም ምስክሩ ክዋካቲት 23-25/1992ዓ.ም የተካሄደውን የፕሮቴስታንት ማኅበር ጉባኤ በተመለከተ የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን ለተከታታይ ቀናት ባሰተላለፈው ማሰታወቂያ ላይ፤ የኢትዮጵያ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ለ1500 ዘመናት የተጠቀመችበትን አንጡራ ሀብቷም የሆነውን ጥንግ ድርብ ለብሰው፤ የማያውቁበትን መቋሚያ ጸናጽል ይዘው የቤተክርስቲያኗ ሳይሆኑ ለማስመሰል ያደርጉት የነበረውን የታሪክ ቅስጣ በኢትዮጵያ ቴሌቪዥን መሰተዋት የተመለከቱ ምእመናን በሙሉ በኃዘን ከመገነዛቸውም በላይ ገሊና ቸውን ያቆሰሉ አሳዛኝ ትዕይንት ነበር። የዴሞክራሲ ትርጉም የአንዱን እንጡራ ሀብት ሌላው የራሱ አስመሰሉ ሊጠቀምበት የሚገባ ነው የሚል አልነበረም።

ነገር ግን የሰው ልጅ ባለውና በተሰጠው ሀብት የማይረከብ ለከንቱ ምኞቱ ወሰንና ድንበር የሌለው ከመሆኑ የተነሣ የራሱ ያልሆነውን ለማግኘት ሲል እንኳን በዲሞክራሲ ስም በእግዚአብሔርም ስም እያታለሰ ቤተክርስቲያንን ቢዝነስ መሥሪያ ወይም የንግድ መናኸሪያ ለማድረግ ሲጥር ይታያል። በዛሬይቱ ኢትዮጵያ አስፈሪው አደጋ ይህ እንደሚሆን እገምታለሁ።

ከላይ እንደተገለጸው ቤተክርስቲያን አንጡራ ሀብቷን በጠላቶቿ ስትነጠቅ የድረቡልኝ ጩኸት ለማሰማት እንኳ አፍራ በዝምታ አልፋዋለች። እንዲህም ከሆነ ነገ ተነገ ወዲያ ገፍትረው ቢጥሏትና ሲረግጧት መሰማትና ማየት ለኛ ክምንም በላይ የክበደ አደጋ ነው። ነገር ግን የተፈጥሮ ግዳጅ ሆነና ለሎሞን አንደ ተናገረው ገሮ የማይሰማው ነገር ዓይን የማያየው ግዙፍ ፍጡር የለም።

ምዕራፍ ስምንት

እናቶች በሕፃናት ላይ

በዘመናችን በዲሞክራሲ ለብብ የሰማነውና ያየው ከላይ የተጠቀሰው ብቻ አይደለም። ሌላም ገሊናችንን የሚያቆሰል ብዙ ነገር አለ። ከብዙውም ክብደት ያለው ከእናቶች አንደበት ይሰማ የነበረው አባፋሪ ነገር ነው። እንደሚታወቀው በቀድሞ ጊዜ እናቶች በሕፃናት የርገራጌ ምንጭ እንደነበሩ የሚነገር ሲሆን ባሁኑ ጊዜ ግን በሕፃናት ላይ የሚያሳዩት ጭካኔ ሰብአዊ ተፈጥሮን የሚያስጠላ ሆኗል።

አስከዛሬ ድረስ ውስጥ ለውስጥ ይሠሩት የነበረውን የነፍስ ማጥፋት ወንጀል ባሁኑ ጊዜ ወቃሽና ከላሽ ሳይኖርባቸው በይፋ ለመፈጸም የሚያስችላቸውን ውሳኔ ለማግኘት በቅድስት ህገራችን ርእሰ ክተማ ያሰሙት የነበረ ጩኸት እጅግ የሚያስደነግጥ እግዚአብሔርንም የሚያሳዝን ያልታለሰ ክስተት ነበር።

ይኸውም በሥጋዊው ዓለም እንኳ መንፈሳዊት የክርስትና ደሴት እየተባለች በምትጠራው ቅድስት አገራችን በቅርቡ ከእናቶቻችን አንደበት ልጆቻችንን ለመግደል ውርጃ ይፈቀድልን ተብሎ የተሰማው እንግዳ ዜና ነው። ይህም እጅግ አስደንጋጭና አስገራሚ ነበር። ለሰው ልጅ የሕይወት ዋስትናው ሕገ እግዚአብሔርን መጠበቅ እንደሆነ ይታመናል። እግዚአብሔር አምላክ በአምባላንጉሥ በደብረ ሲና ተገልጾ ለሊቀ ነቢያት ሙሴ በመለኮታዊ ጣቶቹ ከሠራቸው አሥርቱ ሕግጋት መካከል «አትግደል፤ አታመንዝር!» የሚሉ ሕግጋት ይገኙበታል። ይህን የሰማይ የምድር ጌታ የቅዱስ እግዚአብሔርን ሕግ በመጣስና ትዛዛዝ በማፍረስ ጽንሰ ማስወረድ/ውርጃ/ በሕግ ይፈቀድልን፤ ሕጋዊነቱ ይጽደቅልን የሚል የጭካኔ ቃል፡- የርገራጌ ምንጭ ከሆኑ እናቶች ተሰምቷል። ይህ ያለምንም አሰገዳጅ ኃይል በራሳቸው ፈቃድ በአደባባይ በኢ

ትዮሩዎ ቴሌቪዥንና ሬዲዮ ከአሕዛብ ለገሮች ተሞክሮ ጋር እያነጻ ጸሩ ሲያስተላልፉ የተደመጠው ገሊናን የሚሰቀጥጥ ዜና፤ ኢ ትዮሩዎውያት ደጋግ እናቶችን ምን ነካቸው?» እንዲህ ያለውን ሄድሮሳዊ ጠባይ በሕፃናት ላይ ከወዴት አመጡት?» የሚያስኝ ነበር። በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩ እናቶች በጨካኝ ንጉሥ እንኳ ታዘው ለእግዚአብሔር ካላቸው ፍርሃትና ፍጹም እምነት እንዲሁም ለሕፃናት ከነበራቸው ርኅራኄ የተነሣ የንጉሡን ትእዛዝ ጥሰው ከማገፃን የሚወጡ ሕፃናትን ማዳናቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ተመ ዝግቧል።

ከሁሉም አምላካችን ከእግዚአብሔር ጋር ከአምስት መቶ ጊ ዜ በላይ ቃል በቃል የተነጋገረው ሊቀ ነቢያት ሙሴ በጻፈው መ ጽሐፍ በእሪት ዘጸአት በምዕራፍ 1+15-22 ያለውን እንመልከት ቃሉም የሚከተለው ነው። «የግብፅ ንጉሥ አንዲቱ ሲፓራ ሁለተኛይቱም ፋሐ የሚባሉትን የዕብራውያንን አዋላጆች እንዲህ ብሎ ተናገራቸው። እናንተ የዕብራውያንን ሴቶች ስታዋልዱ ለመውለድ እንደደረሱ ባያችሁ ጊዜ ወንድ ቢሆን ግደሉት ሴት ብትሆን ግን በሕይወት ትኑር። አዋላጆች ግን እግዚአብሔርን ፈሩ የግብፅም ንጉሥ እንዳዘዛቸው አላደረጉም። ወንዶቹን ሕፃናትንም አዳኑአቸው የግብፅም ንጉሥ አዋላጆችን ጠርቶ ለምን እንዲህ አደረጋችሁ? ወንዶቹን ሕፃናትን ለምን አዳናችሁ?» አላቸው። አዋላጆችም ፈርዖንን «የዕብራውያን ሴቶች እንደግብጽ ሴቶች ስላልሆኑ እነርሱ ጠንካሮች ናቸውና አዋላጆች ሳይገቡ ስለሚወልዱ ነው!» አሉት። እግዚአብሔርም ለአዋላጆች መልካም አደረ ገላቸው። ሕዝቡም በዛ እጅግም ጸና አዋላጆችም እግዚአብሔርን ስለፈሩት ታላላቅ ነገር አደረገላቸው

እዚህ ላይ እናቶች ለሕፃናት ምን ያህል ርኅራኄ እንዳላቸውና በሕፃናት ሞት የሚለማቸውን ዳር የሌለው ኃዘንና ለቅሶ መግለጽ ይበልጥ ጥሩ ትምህርት እንደሚሰጥ እናምናለን። በቅዱስ መጽሐፍ ላይ እንደተመዘገበው እስራኤላውያን በረሃብ ምክንያት ወደ ግብጽ ወርደው ብዙ ዘመን በተድሳ በደስታ ከኖሩ በኋላ የሚያስጨነቅ የሚያስለቅስ መከራ አገኛቸው። ከላይ የተገለ

ጸው ከፋ ንጉሥ ፈርዖን ተነሣባቸው። ለእግዚአብሔር በተመረጡ በእግዚአብሔር ሕዝቦች ላይ የመከራ እገዛዝ አጸናባቸው። የበደልና የግፍ መርግ ባላቸው ጫነባቸው። ከሁሉ እጅግ የከፋው ከባድ መከራ ደግሞ በሴት ልጅ ላይ የሚደርሰው ግፍ ነበር። ሴት ልጅ በምጥ ተይዛ እንኳ የሚያሳርፋትን አለማግኘቷ ከሁሉም በላይ የሚሰቀጥጥ ዘግናኝ ግፍ ነው።

የጸነሱ ሴቶች ጭቃ እየረገጡ ጽንሱ ጭንጋፍ እየሆነ እንዲ ወጣ እየተፈረደባቸው ተስቃይተዋል። ብዙ ሕፃናትም በዚህ ምክንያት ለሞት ተዳርገዋል። ከዚህ የተነሣ ራሔል የተባለች እስራ ኤላዊት እናት ለጡብ ጭቃ እየረገጠች ሳለ በምጥ ተይዛ ብትወልድ «ከጭቃው ጋር እርገጭው!» ተባለች። በዚህ ምክንያት ከዚህ መከራ ሊረዳት ከእረመኔው እገዛዝም ነፃ ሊያወጣት ወደሚችል ወደ እግዚአብሔር ሊሰቀል። እንባዋን በእፍጅ ሞልታ ወደ ሰማይ ረጨች። ይህንንም የራሔልን መከራና ሰቃይ ነቢዩ ኤርምያስ «ድምፅ በራማ ተሰማ፣ ለቅሶና ብዙ ዋይታ፣ ራሔል ስለ ልጆቿ አለቀሰች፣ መጽናናትም አላገኘችም!» በማለት ገልጾታል። ማቴ.2+18፤ ኤር 3+15

ይህን የመሰለ የእናቶችን ልባዊ ርኅራኄ ማን ወለደው? ለሕፃናት እንዲህ የሚንሰፈሰፍ የወላድ አንጀት ዛሬ ወዴት ሔዶ ነው ሕፃናትን መግደል ይፈቀድልን የሚል ጥያቄ የተነሣው? ለሕ ፃናት ከእናት በላይ ማንም የላቸውም? እናቶችም አንድ ራሔል ያለውን ርኅራኄ ለሕፃናት በልባቸው መቅረጽ ይገባቸዋል። የሕ ፃናት አሳዛኝ ገጽታ በልጅ ፍቅር የሚንሰፈሰፈውን የወላድ አንጀት ቀርቶ የልብ ጥንካሬ ያላቸውን ሰዎች ጭምር እጅግ የሚያሳዝን ነው። ይህንንም በተመለከተ ወደ አንድ ሥዕላዊ ታሪክ በመውሰድ የሚከተለውን ታሪክ ለመተረክ እወዳለሁ።

አንድ የፋርስ ንጉሥ በጠና ታመመ፤ ባለመድኃኒቶችም ሊ ያድኑት አልቻሉም። ንጉሡም በማዕድ የሚመግበው አብሮት የሚኖር አንድ ሥራዬኛ /መድኃኒት አዋቂ/ ሰው ነበረው። ንጉሡ «ያንተ ከእኔ ጋራ መኖር ጥቅሙ ምንድን ነው ከዚህ በሽታ ካልፈወሰክኝ በስተቀር እገድልሃለሁ!» አለው። ጠንቋዩም በተንከል።

- «ንጉሥ ሆይ የምንገርህን ካደረግህ ትድናለህ!» አለው። ንጉሡም «ምንድነው የምትገግረኝ?» አለው በዚህን ጊዜ ጠንቋዩ፤ «ለእባትና ለእናቱ እንድ የሆነ ልጅ እስፈልገህ እናቱ እሥራ ትያዘውና እባቱ ይረደው፤ በእርሱ ደም ትድናለህ!» አለው። ጠንቋዩ እንዲህ ማለቱ፤ እንደኛ. «እሳውቅም ካልኩ ንጉሡ ይገድለኛል!» ሁለተኛ. እንዲህ ያለውን ሥራ መሥራት ንጉሡ ይፈራል ፤ ሦስተኛ. «ጨከኛ ልጄን ለሞት አሳልፎ የሚሰጥ እይገኝም!» ብሎ አለበት። ንጉሡም በሚገዛው እገር ውስጥ ፈልገው በእንድ ሺህ የወርቅ ዲናር ሕፃን ልጅ ይገዙለት ዘንድ ለሽከሮቹን እዘዘ። በዚያችም እገር አንድ ልጅ ያላቸው ድሆች የሆኑ ባልና ሚስት ነበሩ፤ እነርሱም ይህን ነገር ሰምተው ልጃቸውን ወደ ንጉሡ ወሰዱ። ልጁም እያለቀሰ «እኔ በፈጠረኝ በእግዚአብሔር ላይ ተማምኛለሁና እርሱ ያድነኛል!» ይል ነበር። እናቱም አጥብቃ አሠረችው፤ እባቱም ሊያርደው በንጉሡ ፊት ሾተሉን መዘዘ። በዚህን ጊዜ ሕፃኑ ሀይኑን ወደ ሰማይ ለቅሎ ከንፈሩን ያንቀሳቅስ ጀመረ። ይህ የሕፃኑ እሳዛኝ ገጽታ የንጉሡን ልብ ነካውና ርኅራኄ አሳደረበት። ንጉሡም በዚህ ምክንያት እስቲ እንድ ጊዜ ተዉት አለ። ከዚያም «ሕፃኑን ምን እያልክ ነው?» ብሎ ጠየቀው። ሕፃኑም «ለልጅ ማዘን መራራት የሚገባቸው ወላጆች ነበሩ። እነሱ ግን አሳልፈው ሰጡኝ ደህ ተበደለ ፍርድ ኅደለ፤ የሚል ንጉሥ ነበር፤ እንተም ሰለጨከንከብኝ ከእናንተ ዘንድ ምንም በጎ ነገር እንደማይገኝ ሰለተረዳሁ፤ የሰማይ የምድር ንጉሥ የሆነውን አምላኬን ይግባኝ እየጠየኩ ነው» በማለት መልሰ ሰጠ። ከሕፃኑም ድንቅ ምስክርነት የተነሣ ንጉሡ በእግዚአብሔር አመኑ። አባ ዳንኤል በተባሉ መነኩሴም ተጠምቆ ሰመ ክርስትና እና ህብተ ወልድና እንዳገኘና ከደዌው እንደተፈወሰ ኅዳር 14 ቀን በሚነበበው ስንክሳር ላይ ተመዝግቦ ይገኛል።

እንግዲህ ይህ ሁሉ እውነታ ተዘንግቶ በሀገሪ እግዚአብሔር በቅድስት ኢትዮጵያ፡- ርኩሰት የሆነውን የዘመኑት ኃጢአት በመሥራታቸው የኖሩ ዘመንን ትውልድ በንፍር ውጊ ቀቅሎ ከገ ጸ ምድር ያጠፋውን፤ ሰዶምንና ገዋራን በእሳትና ዲን እንዲቃጠ

ሉና የእመድ ክምር ሆነው እንዲቀሩ ያደረገውን እግዚአብሔርን ከሚያስቆጣ ኃጢአት በመራቅ በቅድስና ሕይወት ለዘላለማዊ ክብር መብቃት ይገባ ነበር። ነገር ግን ዛሬም ሰዎች ለብለዊ ክብራቸውን እዋርደው ዘላለማዊ ጥቅማቸውን ባለማወቅ ኃጢአት እየሠሩ እግዚአብሔርን በማሳዘን ለሰላም ለሕይወት ለደስታ የተፈጠረላቸውን ጊዜ ከፍርድ በታች እውለው ለኃዘን ለመከራና ለትካዜ በመዳረግ ላይ ይገኛሉ። እነሆ ዛሬ መድኃኒት የሌለው ብዙ ትውልድ እየቀሰፈ የሚገኘው ማንንም የማያፍሩ ከመካከላችን የለውን ልጅ የሚመነጥረው በሽታ ራሱ የዘመኑት ውጤት አይደለምን? መድኃኒቱስ ሕገ እግዚአብሔርን መጠበቅ ብቻ አልነበረምን? እንግዲህ ይህ እየታወቀ እግዚአብሔርን ለማሳዘንና ለማስቆጣት የዘመኑት ኃጢአትን ከነፍስ ግድያ ጋር በማያያዝ «በሕግ ይፈቀድልን!» ብሎ መጠየቅ እጅግ የድፍረት ኃጢአት ነው። ከእናቶችም አንደበት ሲለማ ይበልጥ የሚያሳፍር ነው። ከመወለዱ በፊት በማገፀን እያለም ሆነ ከተወለደ በኋላ ያለው ነፍስ እኩል ነው። ከማገፀን ጀምሮ እግዚአብሔር በመለኮታዊ ጥበቡ የሚጠበቀውን ገንዘቡ የሆነውን ፍጥረት በጭካኔ መግደል ጨካኝ ሄሮድስን መሆን ነው።

ኔታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተወለደበት ወራት በገሊላ ነገሣ የነበረው ንጉሥ ሄሮድስ ይባል ነበር። ሄሮድስ ለምታልፍ መንግሥቱ ካለው ሥጋት የተነሣ ለማንም ርኅራኄ የሌለው ክፉ ጨካኝ ሰው ነበረ።

ስለ ክፉ ሥራውም የቅርብ እማካሪው ሰይጣን በመሆኑ ከዕለታት አንድ ቀን «ሄሮድስ ሆይ፥ ያልተረዳሽው ነገር አለ። እንዳሰረዳህም ከፈለግህ እነሆ የእንተን መንግሥት የሚነጥቅና የኒን ሥልጣን የሚሸር ሕፃን ተወልዷል። ያንንም ሕፃን በተናጠል አታገኘውም በገሊላና በናዝሬት በኢየሱሳሌምና በበተልሴም ዙሪያ የሚገኙትን የዓመት፤ የዓመት ከመንፈቅ፤ የሁለት ዓመት ዕድሜ ያላቸውን ሕፃናት በአዋጅ አሰብሰቡ እስፈጃቸው፤ ምንክልበት ያ ሕፃን ከነዚያ አንዱ ለሰሚሆን እንተ ከሥጋት ትድናለህ እኔም እፎይታ እገኛለሁ» ቢል መክሮታል። እርሱም እውነት መሰሎት

«ለእናት ለእባታቸው ርስት ገዳት ልብስ ቀለብ እስጣለሁ፤ ሕፃናቱንም በማር በወተት በፍትፍት አሳድጌ ለሹመት አበቃለሁ ልጆቻችሁን በብባባችሁ አምጡልኝ፤» በማለት የማታለያ አዋጅ አወጀ። እንደሚታወቀው የሰው ልጅ ጥቅም ታገኛለህ ሲሉት ሳቡ መሸቀጻጸም ልማድ ነውና እንኳን ልጅ ያላቸው የሌላቸውም ካላቸው እየተዋሱ በብስበው አምተተውለት አንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ሕፃናት በሰይፍ አስፈጅቷል። የሕፃናቱ ደም አንደውን ፈሰሷል። እናቶች በዕንባ ተራጭተዋል። ዘጠኝ ወር የተሸከሙ ማንፀናት በኃዘን ተከማትረዋል። ዛሬ ግን በተቃራኒው እናቶች በሕፃናት ላይ የሞት ፍርድ እናሰፈርድ እያሉ ናቸው። ይህም የዓለም ፍጻሜ መቃረቡን የመጨረሻ ከፋ ዘመን መሆኑን የሚያሳይ ነው። ያን ጊዜ ሄሮድስ ቢጨክን ባልወለደ አንጀቱ ነው። የወለዱ እናቶች የወላድ አንጀታቸው ጨከኖ «ልጆች ይገደሉ» ካሉ ጭካኔያቸው ከሄሮድስ ጭካኔ በላይ በመሆኑ የዓለም ከርስቲያኖች መሽ እያወጡ የሚያለቅሱበት በእጅጉ የሚያሳዝን ዘመን ነው።

ይህ ተግባር በደሙ ያነጻጸን እና በሞቱ ያዳነን መድኃኔዓለም ክርስቶስን ማሳዘን ብቻ ሳይሆን ፈራጅነቱንም መካድ ነው። ቤተክርስቲያን ይህ ሲፈጸም ዝም ብላ አትመለከትም። ከተመለከተች—መንፈሳዊ—ሥራዋን—አቀማለች—ማለት ነው። እኔ ከአባቶቼ ከሐዋርያት በወረሰኩት መንፈሳዊ ሥልጣን ከህጎች ይህን የጽንሰ ማስወረድ ተግባራት ሕጋዊ አንዲሆን የቀረበውን ጥያቄ ተቃውሜዋለሁ፤ እንዳይፈጸምም አጥብቄ አወግዛለሁ። ይህም ዓይነቱ እንግዳ ነገር ሁሉ በዲሞክራሲ ጥግ ወይም ሽፋን የሚከሰት ነው። በዲሞክራሲ ያለው ነፃነት እኮ የሰውን ልጅ ክብር የማይነካ የማንንም መብት የማይጋፋ የሰው ሁሉ በብሉይ መብት ተከብሮ ሁሉም በእኩልነት እንዲኖርና ለሰው ልጅ ፍትሕ እንዲሰፍን የሚያደርግ ሥርዓት ነው እንጂ፤ አንዱ የሌላውን ሀብት እንዲዘርፍ ወይም ደግሞ አገርንና ትውልድን የሚጎዳ ኃጢአት እንዲሠራ የሚሰብክ አይመስለኝም። በመሠረቱ ሰው በእርዓዊ ሥላሴ የተፈጠረ ነው። ለባዊ ነባሊ ሕያውም ነው፤ ስለሆነም የወደደውን በመምረጥ የመሥራት ነፃነት ተሰጥቶታል።

ይህም በቅዱስ መጽሐፍ አስቀድሞ የተነገረ እውነት ነው። ታዲያ በጎውንና ከፋውን የሚለይ ለእምሮ ያለው አንደመሆኑ መጠን የሚጠቅመውን በመምረጥ መሥራት አለበት።

ለምሳሌ፡- ለእባታችን ለአዳም ከአንዲት ዕፅ በለሰ በቀር በዓለም ላይ ያለው ሀብት ተሰጥቶት ነበር። ነገር ግን አንዲቷን ዕፅ በለሰ «አትብላ፤» የሚል እምሳካዊ ሕግ ተደነገገለት። ይህንንም ሕግ ቢጠብቀው ሕይወት ባይጠብቀው ሞት የሚያስፈርድበት መሆኑ ተነገረው። ነገር ግን ከንቱ ምኞቱ ድፍረት ሰጥቶት የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተሳለፈ። በመተሳለፉም ከሕይወት ወደ ሞት ከክብር ወደ ሃሳር ደረሰ። ዛሬ ለአኛም ቢሆን የመዳንም ሆነ የመጥፋት ምርጫ በእጃችን ላይ ነው። «አሳትና ውኃ ሞትና ሕይወት በፊትህ እነጋለሁ በፈለከው እጅህን ሰደድ» የሚል ቃል ስለተነገረን ምርጫው የእኛ ነው። ሲራክ 15+16

ዛሬ ያለው ትውልድ በመንፈሳዊውም ሆነ በሥጋዊው ዓለም የታሪክ ባለዕጽ ሁኗል። ምክንያቱም ከእግዚአብሔር መንግሥት የሚያርቅ ተግባር መምረጥ ይቀናዋልና ነው። በዚህ የመጨረሻ ዘመን በንስሐ ሕይወት መታደስ ሲገባው ከዕለት ወደ ዕለት አዳዲስ ኃጢአት አየፈጠረ በመሥራት ጥፋቱን ወይም ቅጣቱን እያፋጠነ ነው። ከሰው ልጅ ኃጢአትና በደል ብዛት የተነሣ ዓለማችን እጅግ በርካታ በሆኑ ችግሮች ታጥራለች። በነሣ ግጭቶች በተለያዩ ችግሮች በጦርነት ተወጥራለች። ሁሉን አስተባብሮ የሚይዘው ፍቅር ቀዝቅዷል። የኑሮ ውድነት እጅግ አሻቅቦአል። ገንዘብ ዋጋ አጥቷል፤ ብዙ አስከፊ ገጽታዎች እየተከሰቱ ነው። እግዚአብሔርም ከሰው ኃጢአት ብዛት የተነሣ የምሕረት እጅን አየሰበሰበ በድርቅ ምክንያት ብዙ ወገኖቻችን በተለያዩ ጊዜያት በረሃብ እየተጎዱ ነው።

እሁንም ቢሆን መሐሪና ይቅር ባይገኝ ቸር ሰው ወዳጅ ወደሆነው እምሳካችን ወደ እግዚአብሔር በንስሐ እንመለስ። ምንም እንኳን በእንስሳዊ ግብር ተሸንፈን ከጽድቅ አንባ ብንከበልልም «እንደወጡ ይቅሩ፤» ባይል «ወደ እኔ ተመለሱ፤» እያለ በየጊዜው የርገራጌ ጥሪውን አስተላልፎልናል። ዛሬም ሆነ ቀድሞ በሰሐተት ጉዳና ለሚገኙ ሁሉ ይህ ጥሪ እንዲደርሳቸው ለማድረግ

መልእክተኞቹን በብዛት እስኪሞቱ በየእቅጣጫው ልኳል። ከተላኪዎቹም አንዱ በዐራት ሺህ በባት መቶ ዓመተ ዓለም የነበረ ኢዩኤል የተባለው ነቢይ ነው። ኢዩኤል የሮብም ልጅ እብያ በነገሠበት ዘመን የነበረ ነቢይ ሲሆን በዘመኑ ለነበሩ በዎች የእግዚአብሔርን ጥሪ ሲያስተላለፍ የሚከተለውን ቃል ተናግሯል። «እሁንበ ይላል እግዚአብሔር በፍጽም ልባችሁ በጽምም በልቅሶና በዋይታ ወደኔ ተመለሱ፤ ልባችሁን እንጂ ልብላችሁን እትቅደዱ፤ እምላካችሁም እግዚአብሔር ቸርና መሐሪ ቁጣው የዘገየ ምሕረቱም የበዛ ለከፋትም የተጸጸተ ነውና ወደ እርሱ ተመለሱ፤» በማለት መልእክቱን እድርሷል። ኢዩ.2+12 እንግዲህ ነቢይ ገልጽ እንደተናገረው ወደ እግዚአብሔር መመለስ ማለት በሠሩት ኃጢአት ባደረጉት ስሕተት ማዘንና መጸጸት ራስንም በጽም መግዛት መቻል ነው። በተለይም በልቡና ውስጥ ያለ የቂም ስቃይን በንኮፍ ቀደው ሳያውጡ፣ በኃጢአት ያረጀውን በውነት በልቅሶና በዋይታ በእውነተኛ ንብሐና ቀኖና ባይለውጡ፣ ለፍለዊ ልብስን በመቅደድ እመድ ላይ እየተንከባለሉ በመሰገድ ፡- «የእግዚአብሔርን ጥሪ አክብረዋለሁ፤ የነቢዩን መልእክት ተቀብያለሁ፤ ከዚህም የተነሣ ወደ እግዚአብሔር ተመልሻለሁ፤» ማለት እይቻልም። እስመቻሉንም «ልባችሁን እንጂ ልብላችሁን እትቅደዱ፤» ያለው ቃል ይወስነዋል። በዚህ እኳኋን ኢዩኤል መልእክተኛ ሆኖ የእግዚአብሔርን ቃል በወቅቱ ለእስራኤል ሲያስተላልፍላቸው ጸምን በይተው እንዲጸሙ፣ ሕፃናት ባይቀሩ በቀኖና እንዲተባበሩና ካህናትም እያለቀሱ እግዚአብሔርን በጸሎት እንዲለምኑ አዝዟቸዋል። ወደ እግዚአብሔር የሚመለሱ ሱባትንም መንገድ በትክክል መርቷቸዋል። (ኢዩ.2+15) እነርሱም ባመለከታቸው መሠረት ወደ እግዚአብሔር በስተመለሱ እግዚአብሔርም በምሕረት ወደ እነርሱ ተመልሶ ፍላጎታቸውን እሟልቶላቸዋል። ጠላቶቻቸውንም አላዩ እንደሚያጠፋቸው ቃል ከመግባቱም በላይ የክረምቱንና የበልጉን ዝናም በወቅቱ እያዘነመ የሚፈልጉትን ነገር ሁሉ እንዳችሁ ሳያሳጣ መግቧቸዋል። ፈጽሞም ራርቶላቸዋል። በዚህም ነቢይ «እግዚአብሔርም ሰለምድሩ ቀና ለሕዝቡም ራራ ሰት፤» ቢል መስክሯል። ኢዩ.2 ቁ18። በእርግጥም በእራራላቸው ሙሴ የተሰፋ ቃል በጥቷቸዋል። ተሰፋውም «እኔ በእስራኤል

መካከል እንዳለሁ እኔም እምላካችሁ እግዚአብሔር እንደሆንኩት ከኔም በቀር ሌላ እምላክ እንደሌለ ታውቃላችሁ፤ ሕዝቤም ለዘለዓለም እያፍርም የሚል ነው» ኢዩ2 ቁ 27። ይህንንም የተሰፋ ቃል ለማግኘት ምክንያት የሆናቸው የኢዩኤል ስብከትና የንስሐ ጥሪ ነው። ኢዩኤል ልዑል እግዚአብሔር ከመፃት ወደ ምሕረት ተመልሶ ፍጥረቱን ይቅር የሚለው በጽም በጸሎት በልቅሶና በዋይታ በፍጽም ንብሐና ቀኖና መሆኑን ስለተረዳ «ቀድሱ ጸመ ወስብኩ ምሕላ፡- ጸምን ለዩ ምሕላንም ያዙ» እያለ አጥብቆ እውጂል፤ ምዕ.2+15። እዋጁንም በተግምባር ከፈጸመ በኋላ እግዚአብሔር ከመፃት ወደ ምሕረት ተመልሶ «ሕዝቤ ለዘለዓለም እያፍርም፤» ብሎ የተሰፋውን ቃል ሊሰጣቸው ችሏል። ኢዩኤልም ይህንን አይቶና ለምቶ ከመደሰት ጋራ በመንፈስ ረድኤት እየተቃኘ ወይም እየተጉበኝ ዓለም ሁሉ የሚደሰትበትን ተስፋ ተፈጻሚነት ባለው ትንቢት ቁልጭ አድርጎ ተናግሯል። «መንፈሴን በሥጋ ለባሽ ሁሉ ላይ እፈሳለሁ፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻችሁም ትንቢት ይናገራሉ፤ ሽማግሌዎቻችሁም ሕልምን ያልማሉ፤ ጉበዛዝቶቻችሁም ራእይ ያያሉ፤ ደግሞም በዚያ ወራት በወንዶችና በሴቶች ባሮቼ /ባሪያዎቼ/ ላይ መንፈሴን እፈሳለሁ፤» በማለት እግዚአብሔር የተናገረውን መልእክት አስተላልፏል። ኢዩ.2+28 እንዲህ እድርጎ እስከ ዓለም ፍጻሜ ለሚነሡ ማለትም በሃይማኖትና በቀና መንፈስ በንስሐ ዝግጁ ሆነው ለሚገኙ ሁሉ የእግዚአብሔር ቅዱስ መንፈስ ሲበጥ እንደሚኖር አረጋግጧል። በዚህም እኳኋን ተልዕኮውን ከፈጸመ በኋላ ለክርስቶስ ልደት ስምንት መቶ ዓመት ሲቀረው ጥቅምት 21 ቀን ዐርፏል። ትንቢታዊ ቃሉም እንደ በእንድ ተፈጽሟል። እንግዲህ ከዚህ በላይ በተመለከትነው መሠረት ባጭሩ ልናስነገዝብ የምንወደው ነገር ቢኖር እስራኤል በቃሉ ተመርተው ሲመለሱ እነርሱ ለመጻን እግዚአብሔርም ለማጻን የተገናኙበት ድልድይ ንብሐ መሆኑን ነው። ንብሐ የረከበው ባልተቀደመበት፣ ያረጀው ባልታደሰበት ዓመተ ፍዳ ዓመተ ኩነኔ ተብሎ ዓለም በሚጠራበት ዘመን እስራኤልን በማያጠራጥር መንገድ ከእግዚአብሔር ጋራ ያገናኛቸው መሆኑ ተረጋግጧል። እንዲህም ከሆነ ዛሬም ቢሆን ዘወትር በኃጢአት የምንጠቃ ሁሉ ልንጠቀምበት ያስፈልጋል። ምንም እንኳን ነቢይ «በወንዶችና በሴቶች ባሮች ላይ መንፈሴን እፈሳለሁ እስ እግዚ

እብሐር» ብሎ የተናገረልን ትንቢት ተፈጽሞ መንፈስ ቅዱስ ቢ ያድርብንና በልጅነት መዓርግም ከእስራኤል በልጠን ብንገኝም+ መንፈስ ቅዱስ ሳይለየን ልጅነታችን ጸንቶ ሊኖር የሚችለው ከክህደት ርቀን ከኃጢአት በንስሐ ተለይተን የተገኘን እንደሆነ ነው። ለዚህም ቅዱስ ሳውሎስ ማስጠንቀቂያ ሲጽፍልን «በ ጸናችሁ ጊዜ እናንተን ያስበሩበትን መንፈስ ቅዱስን አታሳዝኑት፤ የሚያሳዝነውን ነገር ሁሉ ብስጭትንና መራገምን ሁሉ ጠብንና በድብን ከክፉ ነገር ሁሉ ጋራ ከእናንተ አርቁ፤» ብሏል። ኤፌ.4+30። በዚህም ማስጠንቀቂያ መሠረት ከኃጢአት ርቀን ከክፉ ሥራ ሁሉ ተከልክለን የምንኖር ከሆነ መንፈስ ቅዱስ ለሰክንድ ያህል እንኳ ሳይለየን እንደሚኖር እንጠራጠርም። ነገር ግን ከዐራቱ ባሕርያት የተፈጠረ ሰውነታችን ኃጢአት የሚሰማው ደካማ በመሆኑ ደክመን በሠራነው ኃጢአት ሳናሳዝነው አልቀረንም። ምንም እንኳ ኤልያስ እግዚአብሔርን «ብቻዬን ቀረሁ፤» ባለው ጊዜ በአል የተባለውን ጣዖት ያሳመለኩትን ለባት ሺህ ሰዎች አስቀርቻለሁ፤» ባለው ዓይነት የዓለምን ፈቃድ ድል ነሥተው ሰውነታቸውን ለጽድቅ አስገዝተው የሚኖሩ ደጋግ ሰዎች ባይታጡም ከመቶው መካከል ዘጠና ዘጠ ኛችን የምናስደስተው ሁነን አልተገኘንም። በዚህ ምክንያት እግዚ አብሔር ፈርዶ ከመቅጣቱ በፊት ራሳችንን አጋልጠን በንስሐ ብንቀጣ ይሻላል። ማንነታችንን እያወቅነው ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እንበድላለን፤ እውነትም ከኛ ዘንድ የለም። ኃጢ አታችንን ግን አምነን ብንናገር ኃጢአታችንን ይቅር ይለን ዘንድ የታመነ ቸር ነው፤ ከኃጢአታችንም ሁሉ ያነጻጻል። «አልበደልንም፤» ብንል ግን እርሱን ሐሰተኛ እናደርገዋለን፤ ቃሉም ከእኛ ዘንድ የለም። ዮሐ 1+8። ስለዚህ እርሱ ራሱ ቸር አባት እንደመሆኑ መጠን «ወደ እኔ ተመለሱ፤» ብሏልና እርሱን ከምናሳዝንበት ክፉ ነገር ሁሉ ተቆጥበን በፍጹም ልቡናችን በጸምና በጸሎት በልቅሶና በዋይታ በእውነተኛ ንስሐና ቀኖና ወደ እርሱ እንመለስ።

አንቀጽ አራት

ይህ ወቅት እጅግ አስቸጋሪና ፈታኝ የሆነ ወቅት ነው።

እንደ ነጭ ሰዎች በንስሐ ተገዥ ሆነን ወደ እግዚአብሔር ካልተመለስን እግዚአብሔር አይበለው እንጂ ገና የባሰ ጉድ እንዳለ ከወዲሁ ምልክት እየታየ ነው። ልዑል እግዚአብሔር ለኢ ትዮጵያና ለኢትዮጵያ ሕዝብ ዝናመ ምሕረትን፤ እክል በረከትን፤ ሥርዐተ ኃጢአትን፤ ፍጹም የሆነ አምላካዊ ምሕረቱንና ይቅርታውን እንዲያደርግ ነጋ በዚያን መሸ በቁርባን ሠርክ በ ጸሎተ ምሕላ ሳታቋርጥ ዘወትር የምትለምነው ጥንታዊቷና ሐ ዋርያዊቷ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ዛሬ ያለችው በአስፈሪ አደጋ ላይ ነው።

በአሁኑ ጊዜ ጠላቶቿ የቅድስና ስሟን እዋርደው «ትምክህተኞችና የነፍጠኞች ምሽግ፤» እያሉ ያለስሟ ክፉ ስም ከመስጠታቸውም በላይ ሀልውናዋን ደፍረው ለማስደፈር ዕቅድ የያዙ ይመስላሉ። በአንዳንድ የቅድስና ሥፍራ ላይ የደረሰውም ጥፋት ይህንኑ የሚያመለክት ነው። ችግሩ እየገዘፈ መጥቷል። ቤንዚን አርከፍክፎ ቤተክርስቲያንን ማቃጠል ክርስቲያኖችን በተባለ ስይፍ እያረዱ መጣል እንደተጀመረ በዜና ቤተ ክርስቲያን ተገልጿል።

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን አባት ሁኔ ምእመናንን ለማገልገል የመሥዋዕትነት መስቀል ከጨበጥኩበትና በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ለመጨረሻው መዓርገ ክህነት ለሊቀ ጳጳስና ከደረሰኩበት ጊዜያት ውስጥ ይህ ወቅት እጅግ አስቸጋሪና ፈታኝ የሆነ ወቅት ነው። ይህንንም ስል በቀድሞው ዘመን ችግር አልነበረም ማለቱ አይደለም፤ ያለፈው መንግሥት ክህደት ግልጽ ነው። ከማንም በላይ የከፋ «እግዚ አብሔር የለም፤» ባይ በመሆኑ በሰነዘረው ጹላ ከሞቱት መካከል እርሱን በክህደት ከሚመስሉት በቀር ጉጹሐን ሰዎች ለሰማዕትነት ክብር የበቁበት ዘመን ነው።

ቤተክርስቲያኒቱንም ወደ መጋዘንነት ሊለውጣት ቢዝትና ቢያስብም ለቤቱ የሚያስብ ባለቤቱ እግዚአብሔር ዛቸውንና ሐሳቡን እንዲለውጥ እድርጎ ተቃራኒዎቿ መናፍቃን በቅድስቲቱ ሀገር ሥልጣን እንዳይኖራቸው ልሣናቸው እንዲዘጋ መስብስቢያ አዳራሻቸው እንዲቆለፍ አድርጓል።

ዛሬ ግን መናፍቃን በቅድስቲቱ ሀገር ክምን ጊዜም በላይ ሠልጥነው የገዛ ልጆቿን እየመለመሉ ከራሷ ጉያ እውጥተው በውስጧ አደራጅተው ቤተክርስቲያኒቷን ለማፍረስና በገሀድ ማንነቷን ለማጥፋት ግልጽ ወረራ እያካሄዱ ነው።

ቀድሞ በኢትዮጵያ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን፣ በኢትዮጵያ የፕሮቴስታንት ቤተክርስቲያን ይባል የነበረ ዛሬ የኢትዮጵያ ካቶሊክ ቤተክርስቲያን፣ የኢትዮጵያ ፕሮቴስታንት ቤተክርስቲያን እየተባለ ነው።

ካቶሊክና ፕሮቴስታንት የኢትዮጵያ ለመባል ለዘመናት ታግለው በጦርነት ተፋልመው ያላገኙትን መብት ዛሬ ያለምንም ተቃዋሚ የኢትዮጵያ ለመባል በቅተዋል። ይህም በሱስንዮስ ዘመን በደንቀዝ በረሃ የፈሰሰውን የሰማዕታትን ደም ሳያስጮህ አይቀርም። እርቶዶክሳዊት ኢትዮጵያዊት ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በረጅም ዘመን ታሪኳ ያበረከተችውን ውስታ አስታውሶ «ተዉ ሕግ አይፈቅድላችሁም» የሚል ተቆጭ የታጣበት ጊዜ ነው። ፊደል ቀርጾ ትውልድ ያስተማረች ቤተክርስቲያን የደረሰባትን ችግር የሚመለከተው እካል ፍትሕ እንዲሰጥ ለምናቀርበው አቤቱታ አንድ አንድ ቦታ ላይ መልስ ካለማግኘታችንም በላይ የብዙ ምእመናንን ጥያቄ ይዘን ስንሄድ ስሜ አጥተን መንገሳታት ይገጥመናል። ቤተ ክርስቲያኒቱን ከመጥላት የተነሣ ለመንፈሳዊ አባትነታችን ይቅርና ለበብእዊ ተፈጥሯችን የሚሰጥ ክብር የለም። «በስሜ የተጠላችሁ ትሆናላችሁ፤» ብሎ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተናገረው ቃል የተፈጸመው በሐዋርያት ላይ ብቻ ሳይሆን በኛም ላይ ሲፈጸም እየታየ ነው። አባቶቼ ሊቃነ ጳጳሳት የዚህ አዓይነት ችግር በየቦታው የገጠማቸው ለመሆኑ በተለያዩ አጋጣሚ በተግባር የታየ ነው። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ትልቁ ፈተናም ዛሬ ይህ ነው።

ታዲያ ዛሬ ጥንታዊቷ ቤተክርስቲያን ከየት ወዴት እየተጓዘች ነው? ከታሪካዊነቷ ማኅፀን የተወለዳችሁ ልጆቿስ ምን እያበባችሁ ይሆን?

አንቀጽ አምስት

ብሔራዊ ፊደልን መናቅ ቅኝ ተገዥነትን መናፈቅ ነው

እስኪ ወደኋላ መለስ ብላችሁ እናታችሁ ቤተ ክርስቲያን በየዛፋ ሥር «ሀሁ» አያለች ያስቆጠረቻችሁን ብሔራዊ ፊደል አስታውሱ። ዛሬ የምትኮሩበትን የጽሕፈት ጥያቄ በአንጩት ቅርፊት ላይ አየጻፈች አስተምራችሁ እንደነበር እስኪ ለአንድ አፍታ ትዝ ይበላችሁ። ልጅ የሚቆነጠጠውና የሚገረፈው ያስተማሩትን ፊደል ሲገድፍና ሲረላ ነው። እናንተም የተማራችሁትን ከረላችሁ በፊተና መውደቃችሁ የማይቀር ነው። ስለዚህ ከወዲሁ ልታስቡበትና ልትጠነቀቁበት የሚገባ ነው።

ይህች ቤተክርስቲያን በየታሪኩ አርከን ከሦስት ሺህ ዓመታት በላይ መንፈሳዊና ማኅበራዊ አገልግሎት ያበረከተች ናት። ይህንንም ስንል እንዲያው በከንቱ ለማጋነን የምንናገረው አይደለም። ብሉይ ኪዳንን በሐዲስ ኪዳን እየተረጎመች የተረጎመችውንም በሊቃውንት አያመበጠረች ልጆቿን ያስተማረች አስተምራም ያሠለጠነች መሆኗን ስለምናውቅ ነው። ስታሠ ለጥንም የዛሬን አያድርገውና በቀድሞ ጊዜ ሌላው ቀርቶ ሀሌታው ሀ ከሐመሩ ሐ፣ ሐመሩ ሐ ከብዙኃኑ ኃ፣ እልፋው አ ከዐይኑ ዐ፣ ጸድቁ ጸ ከፀሐዩ ፀ የፊደሎቹ ቅርጽ ያለቦታው እንዳይጸፍ ትቆጣጠር ነበር። ይህም የሚያኩራ ትምህርታዊ ጥበብ ነው።

ዛሬ ግን አንኳን ይህን ያህል ጥንቃቄ ሊደረግበት እንደ ቅኝ ተገዥ ሀገር ፊደሏ ተለውጦ እናያለን። በመሠረቱ አንድ ሀገር በቅኝ ገዥዎች ቀንበር ሥር ወድቆ ባህሉና ታሪኩ እምነቱና

ሥርዓቱ ተረባብሮ የማንነቱም ምልክት ቢሠረዝ እንጂ በሉዓላዊ መንግሥቱ ታፋሮና ተከብሮ ከቅኝ ግዛት ነፃ የሆነ ሀገር ያለው ዜጋ የተቀደሰ ባህሉን ሊለውጥ፣ ጥንታዊ ታሪኩን ሊረባ፣ እምነቱንና ሥርዓቱን ሊያናገር ፈደሉን ሊፍቅ አይገባውም።

እንደሚታወቀው ኢትዮጵያ ከጥንት ጀምሮ የብዙ ቋንቋ ተናጋሪ ሕዝብ ሀገር ናት። በመሆኗም ማንኛውም ዜጋ በአፍ መፍቻ ቋንቋው እንዳይናገር የተከለከለበት ጊዜ ያለ አይመስለንም። ነበረ ከተባለም ያ ጊዜ አልፏል። ባለፈ ነገር እየተቆጨ በቋንቋ አባባብ ለሕራዊ ፈደልን መለወጥ ተተኪውን ትውልድ የሚያሳፍር እንጂ የሚያከራ አይሆንም።

ይህንንም ስል ማንንም ለመቃወም አይደለም በተተኪው ጨቅላ ትውልድና በቅድስቲቱ ሀገር በኢትዮጵያ እንዲሁም በጥንታዊቷ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ማንነት ሳይ ሳነጣጠረው ችግር።

- 1ኛ. ከየአቅጣጫው ተገቢ የሆነ መልስ ይገኝ እንደሆነ ብዬ፤
- 2ኛ. ጡቷን እያጠባች አላድጋ በመንፈሳዊ ትምህርት አበል ጽጋ፤ በከፍተኛ መዓረገ ከህጻን ሰይማ፣ በሐዋርያዊ መንበር ያስቀመጠችና አናት ቤተክርስቲያን የወላድ መካን እንዳትሆን ስግጅ ነው። በተለይም የኢትዮጵያ ህልውና ከቤተክርስቲያኒቱ ህልውና ጋር የተያያዘ ስለሆነ ህልውናዋን ለመደምሰስ የሚፈልጉ የጠላቶቿ መበራከት አሳስቦኝ ነው።

ልቦ አምላክ ዳዊት «ኢትዮጵያ እጆቿን ወደ አግዚአብሔር ትዘረጋለች!» መዝ.67+31። በማለት ከእግዚአብሔር ጋር ያላትን ፍቅር ሲገልጽ ከደቂቀ ነቢያት አሞጽና ሶፎንያስም እናንተ የአሥራኤል ልጆች ለኔ እንደ ኢትዮጵያውያን አይደላችሁምን? በኢትዮጵያ ያሉ ልጆቼ መባዬን ይዘው ወደ እኔ ይመጣሉ።» በማለት ፍጹም ፍቅርና ጠንካራ እምነት በእግዚአብሔር ላይ እንዳላት ተናግረዋል። አሞጽ 9፥7 ሶፎንያስ 3 ፥10 ስለሆነም ልሁላን ቃል ነቢያት በዚህ አኳኝን የመበከሩላትን ኢትዮጵያን ከቤተክርስቲያኒቱ ጋር እንደ ትናንት ዛሬም ልንጠብቃት ይገባል።

የኢትዮጵያ ብሔራዊ መንግሥትም የሦስት ሺ ዘመናት አገልግሎት ለኢትዮጵያ ያበረከተችውን የኢትዮጵያን ቤተክርስቲያን ህልውና በተገቢው መልክ መጠበቅ አለበት። በጠላቶቿ ሄራ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ከጠፋች ኢትዮጵያም አብራ መጥፋቷ ግንዛቤ ሊያገኝ ይገባዋል። ምክንያቱም ኢትዮጵያ ከኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ታሪክ በቀር ሌላ ታሪክ እንደሌላት በተደጋጋሚ የተገለጸ ፍንትው ያለ ሐቅ ነው። ይህ ከሆነ የኢትዮጵያን ቤተክርስቲያን ክብርና ህልውና መጠበቅ ማለት የኢትዮጵያን ታሪክና ክብር መጠበቅ ማለት ነው። እኛ አደራ በልተን እምነት አጉድለን ግን ባንጠብቅ ኢትዮጵያንና የኢትዮጵያን ቤተክርስቲያን ትላንት የጠበቀ የማያንቀሳፋ አረኛ አግዚአብሔር ዛሬም ይጠብቃል።

እጆቿን ወደ አግዚአብሔር ያለ ማቋረጥ የምትዘረጋው ቅድስት ኢትዮጵያ እስከ ዛሬም እንደ ጠላቶቿ አበዛዝ ቢሆን ኖሮ ህልውናዋ ያከትም ነበር። ነገር ግን የመጣውን ፈተናና መክራ ሁሉ በሰማዕታት ልጆቿ ደም አየተከላከለችና ግርማ ሌሊትን ድምፁ አራዊትን ፀብአ አጋንንትን ታግሠው፤ ጤዛ ልለው፣ ድንጋይ ተንተርሰው በሚኖሩ ቅዱሳን ጸድቃን ባሕታውያን ጸሎት ነው አየተጠበቀች የኖረችው። ዛሬም የሚጠፋውን በማይጠፋው፣ ጊዜያዊውን በዘለዓለማዊው ለውጠው ከዓለም ተለይተው የሚኖሩ የቅዱሳን አባቶቻችን ጸሎት ባይታደጋት ኖሮ እንደኛ ችልተኛነት ጠላቶቿ ባገኙት አጋጣሚ ተጠቅመው ለዘመናት ሲመኙት የነበረውን ድቅቷን ባፋጡት ነበር። ይሁን እንጂ አሁንም ታሪኳን ከመቀስጥ ቅርሶቿን ከመዝረፍ የተገታ የለም።

አንቀጽ ስድስት

ዘመናችን ያፈራው ትውልድ አታላይ ብቻ ሳይሆን ሸተላይም ነው

ሸተላይ፡- ዓይኑ ያረፈበትን ለጥፋት የሚዳርግ ነው ይባላል፤ ይህም ትውልድ እግዚአብሔርን የማይፈራ፡ ለእናት ሀገሩ የማይራራ የቅርስ ቀበኛ ከመሆኑ የተነሣ፡- በዓይኑ ያየውን፣ በእጁ የገባውን ሁሉ ጽላት ሳይቀር የሚዘርፍ ደፋር ነው፡፡ እኔም በዚህ የምጽእት ዘመን በእናቴ ላይ የሚደርሰው ፈተና እጅግ እያ ሰጩኝ ነው፡፡ ከልቤም እያለበት ነው፡፡ እኔና መሰሎቼ የታሪክ ሽክግችንን መሸከም ያቃተን እየመሰለኝ ልቤ በጋዘን እየደግ ነው፡፡ በእቅሜ ለኢትዮጵያውያን ወገኖቼ ለመንፈስ ቅዱስ ልጆቼ ይህን እንደ ኑዛዜ ቃል ንዘን ባደቀቀው ገሊናዬ የማስ ተላልፈው የታሪክ ተወቃሽ ከመሆን የሚያድን መሰሎች ነው፡፡ በርግጥም የሚተላለፈው መልእክት እውነት እስከሆነ ድረስ በታሪክ ከመወቀስ ማዳኑ የማይቀር ነው፡፡ እንደሚታወቀው ቀድሞም አባቶቻችን ሰማዕተ ጽድቅ /የእውነት ምስክሮች/ ለመባል የበቁት፣ በታሪክ ተወቃሽ ከመሆን ድነው ሕያው ታሪክ ያተረፉት፣ ሰደት እስራትና ሞት ሳይፈሩ እውነት ተናግረው በእደባባይ መስክረው ነው፡፡ ይህን የሚያውቅ ትውልድ ግን በአሁኑ ጊዜ አልተገኘም፡፡ በተለይም ቤተክርስቲያን ከጥንት ጀምሮ አደራ ተቀባይ የቅርስ ባለቤት መሆኗን የተገነዘባ ይለም እንዲያውም የቅርስ ባለቤትነቷን ለማሳጣት ቅርሶቿ የሚገኙበትን መንገድ ለመሰለል ባሕር ተሻግረው የመጡ ብዙ ናቸው፡፡ እነዚህም በዕለታዊ ጥቅም ከተሸነፉ በረኞቿ ጋር እየተመሳጠፉባት ይገኛሉ፡፡ የዛሬን እያድርገውና ማንም እንደሚያውቀው፣ ከጥንት ጀምረው የነበሩ የኢትዮጵያ ነገሥታትና መላው ሕዝብ ክር ስቲያን፣ ቤተክርስቲያን የታመነች አደራ ጠባቂ የእግዚአብሔር

ግምጃ ቤት መሆኗን ስለአመኑ ንብረታቸውን ያወርሱ የነበር ለቤተክርስቲያን ነው፡፡

ከዚህም የተነሣ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ ቤተክርስቲያን ውስጥ የማይገኝ ቅርስ አልነበረም፡፡ በየጊዜው ሲያደቡባት የኖሩ ተቃራኒዎቿ ግን ባገኙት አጋጣሚ ሁሉ በረቀቀ ሰልት ሻጭና ገዥ በመሆን ቅርሷን አሟጠው ወስደውታል፡፡ ያልተወሰደውም በመቃጠል ላይ ይገኛል፡፡

የጥንታዊቷ የአንሻ ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን በአሳት ቃጠሉ ከአንድ ሚሊዮን ብር በላይ የተገመቱ ጥንታውያን መጻሕፍትና ሌሎች ንዋያት ቅድሳት ተቃጥለዋል፡፡ በሰሜን ሸዋም የተደራጁ ሰዎች ከመስኖ ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን ብዙ መስቀሎችን ከበረቁ በኋላ ጥቅሙን ለመካፈል ባለመስማማታቸው ባነሡት ግጭት አንድ ሰው ሞቶ እንደነበር በጊዜው በዜና ስምተነዋል፡፡ በጋዜጣም አንብበነዋል፡፡ ይህ ሁሉ ሰዎች እስከምን ድረስ ለገንዘብ ተላልፈው መስጠታቸውን ያመላክተናል፡፡ ሐምሌ 22 ቀን 1993 ዓ.ም. በሰላሌ ሀገረ ሰብከት ጥንታዊውን የደብረ ፍብሐ ሽንኩርት ሚካኤልን ቤተ ክርስቲያን ጠባቂውን ገድለው ንዋያት ቅድሳቱን ዘርፈው ሐደዋል፡፡

እጅግ ጥንታዊውን ከሆኑት ገዳማት መካከል ብዙዎቹ ተዘርፈዋል፡፡ ተበርብረዋል፤ አንዳንዶቹንም በአሳት አቃጥለዋ ችዋል፡፡ የደብረ ጽዮን ስምና ማርያም ቤተ ክርስቲያን (ደቡብ ጎንደር)፣ የጥንታዊው የደውክና ዐማኑኤል ገዳም (ሰሜን ጎንደር)፣ የቅድስት ወለተ ጴጥሮስ ገዳም /አዊ ዞን/ ሙሉ በሙሉ የተቃጠሉ አብያተ ክርስቲያናት ናቸው፡፡ በሰሜን-ወሎ የሚገኘው የወረኢሉ ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ዕቃ ቤት፣ በሰሜን ሸዋ አንኮበር የምትገኘው የደረፎ ቅድስት ማርያም ዕቃ ቤት ደግሞ በቃጠሉ ንዋያት ቅድሳታቸውንና ቅርሶቻቸውን ካጡት ብዙ ገዳማትና አድባራት በምሳሌነት የሚጠቀሱ ናቸው፡፡ የእነዚህ የመቃጠ ሰቸው ዜና አዲስ አበባ ሰለደረሰ እንደ ስምዐ ጽድቅ ባሉ ጋዜጦች ተመዝግቦ አንብበነዋል፡፡

ከላይ እኔ የገለጽኳቸውን በዚህ ጋዜጣ ላይ መመልከት ይቻላል። ይህም ብዙ ዜናቸው ያልተበማና ጉዳታቸው ባይታወቅ በዚህ ትውልድ የተመዘበሩ እንደሾተላይ አይቶገንደቀበኛ አላምጠና አድቅቆ ያጠፋቸው መኖራቸውን ያሳያል። ከዚህ የተረፉት ደግሞ አሁንም ወደ ውጭ ሀገር እየተወሰዱ በመሸጥ ላይ ናቸው። በቅርቡ በ1994 ዓ.ም. እንኳን ለንደን ላይ ብቻ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ንዋያት ቅድሳት በ14 ሚሊዮን ብር ለሽያጭ በይፋ ገበያ ላይ ቅርበው ነበር፤ የጥንታዊው የጣና ቂርቆስን ገዳም ደግሞ አንድ ግሳባብ ብቻውን ከግማሽ ሚሊዮን ብር በላይ የሚሆን ንብረት እንደዘረፈው ፖሊስ መግለጹን በበምዕ ጽድቅ ጋዜጣ የኅዳር 1994 ዓ.ም. አትም ላይ ተመልክተናል። እስከ አሁንም ድረስ እየወበዱት ነው። ከሀገር ወጥተው በተለያዩ አህጉራት ዓለም ገብተው ከሚገኙት ቅርሶቻችን መካከል ከ2737 በላይ የሚሆኑት ቅርሶቻችን በአሥራ ሦስት አህጉራት ዓለም እንደሚገቡ በቅርስ ጥናትና ጥበቃ ባለሥልጣን የወጣው «ቅርስ» የተሰኘው መጽሐት እንደሚገልጽ ጠቅላይ ቤተ ክህነት በሃያ ዘጠነኛው ስምረት አስገንዝቧል።

በወበዱትም በአንድ አንድ ሐቀኞች ኢትዮጵያውያን ጠቋሚነት ዘራፊዎቹ በድንገት መጋለጣቸው አልቀረም። ይህንንም ወረራና ዘረፋ ኢትዮጵያዊ የሆነ ሁሉ ተባብሮ ጊዜ ባይስጥ ባስቸኳይ ሊያበወግደው ይገባል። በመሠረቱ አባቶቻችን ያስረከቡን ኢትዮጵያን ከነዳር ድንበሯ፤ የኢትዮጵያን ቤተ ክርስቲያን ከሥርዓተ እምነቷና ታይተው ከማይጠገቡት ቅርሶቿ ጋር እንደነበረ ታሪክ ምስክር ነው።

እንግዲህ ወገኖቼ የተረከብነውን አስወስደን ለነገው ትውልድ የምናበረክበው ብናጣ ተተኪው ትውልድ ይቅርና በቤተክርስቲያን የረገፈው የአባቶቻችን ዐፅም ጦር ሆኖ ይወጋናል! በይፍ ሆኖም ይቆርጠናል። በሰዚህ ከአባቶቻችን በወረሳችሁት ብሔራዊ በሜትና ጀግንነት የኢትዮጵያን ዳር

ድንበር እንዳስከበራችሁ ሁሉ የቤተክርስቲያንንም ቅርስ ለማስከበር ኅብረታችሁ ይጠንከር።

ችግሩ በቀላል የሚታይ አይደለም። ንዋያት ቅድሳት ከቤተክርስቲያን በምክንያት እየወጣ ወደ ሌላ ሔዶ በባለቤትነት የሚያዙበት ከሃይማኖታችን ውጭ የሆኑ በዎች ከሆኑ ኢትዮጵያን የቢዛንታይን እድል እንዳጋጠማት የሚያረጋግጥ ነው። ሆኖም ቢዛንታይን ወደ ቱርክነት የተለወጠው ክርስቲያኖች በሞት ከተሰወጡ በኋላ እንደነበረ ይታወቃል። ኢትዮጵያ ግን ከእርባ አምስት ሚሊዮን በላይ የሚሆኑ የእርቶዶክስ ተዋሕዶ እምነት ተከታዮች ያሉባት የታደሰች ሀገር ናት። ይሁን እንጂ በአሁኑ ጊዜ አድባራትና ገዳማቷ አስተዋሽ፤ ጠባቂና ተቆጣጣሪ ያሏቸው መስሎ አይታይም። እንደ ደብረ ዳሞ ያሉት ጥንታውያን ገዳማት ከእምስተኛው መቶ ዓመተ ምሕረት ጀምሮ የነበራቸው ቅርስ ለእሳት ተዳርጓል። እንደ አዲስ ዓለም ማርያም ያሉት የነገሥታት ንብረት ባለአደራ የሆኑ ታላላቅ አድባራት ተመባላይ ጥቃት ደርሰዋቸዋል። እንደ አበበት ባሉት ገዳማት የሚኖሩ መናንያን መነኮባት በኢትዮጵያዊነታቸው ሠርተው ለመኖር ሲጥሩ የነበራቸውን ይዞታ ተቀምተዋል። በየጊዜው ዘረፋ ሊካሄድባቸው ይታያል። ይህንንም ችግር ትክክለኛ ፍትሕ በጥቶ ሊያበወግደው የሚችል ባለመገኘቱ የክርስቶስን ፍርድ የሚጠብቅ ሁኔታ። እንደሚታወቀው ቀድሞም ሆነ ዛሬ ለኢትዮጵያና ለኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን እውነተኛው ቤዛ ክርስቶስ ብቻ ነው።

በመሆኑም በማይቋረጥ ጸሎት እንደ አቡነ ጴጥሮስ ይግባኝ ለክርስቶስ እያሉ ተባብሮ ለመጮህ መሰሎቼ ለሆኑት አባቶቼና ለመላው ሕዝብ ክርስቲያን ጥሪዬን አስተላልፋለሁ።

ወስብሐት ለእግዚአብሔር አሜን።

የሰማዕቱ የብፁዕ አቡነ ጴጥሮስ አጭር ታሪክ
ፕሮፌሰር ሰሸን ሩቢንሰን እንዳቀረቡት

ይህ ታሪክ በፀረ ቅኝ አገዛዝና ፀረ ጭቆና ትግል ሐምሌ 22 ቀን 1928 ዓ.ም የኢትዮጵያ ዋና ከተማ በሆነችው አዲስ አበባ ውስጥ በግፍ የተሰጠ የአንድ ኢትዮጵያዊ ሊቀ ጳጳስ ታሪክ ነው። አቡነ ጴጥሮስ ይባላሉ። ከአዲስ አበባ ሰሜን አቅጣጫ ወደ ዓባይ ሲጓዙ መንገድ ላይ በምትገኘው ፍቼ ከተማ ውስጥ በ1884 ዓ.ም ተወለዱ። ስመ ጥምቀታቸው ኃይስ ማርያም ነበር። የተለየ የጽሕፈት ስም የተሰጣቸውና አቡነ ጴጥሮስ የተባሉት እንደ ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓት ለመዐርገ ጽሕፈት ሲበቁ ነው። በወጣትነት ዘመናቸው በተወለዱበት ፍቼ ከተማና በቤተ ክርስቲያን ዘንድ ታታሪና ትሑት በመሆናቸው ዕውቅናን አተረፉ። የአብነት ትምህርት ለመማር የመረጡት ገና በልጅነታቸው ነው። በ24 ዓመታቸው ሥርዓተ ምንክለኛን ፈፀሙ። በፍቼና በወላይታ አካባቢዎች በነበሩት ገጻማት ዘንድም ስመ ጥር መምህር ሆኑ። ለዚህም ነበር በ1910 ዓ.ም በወላይታ አካባቢ ለምትገኘው የደብረ መንክራት ገጽም ለደብረ ጽዮን ማርያም መምህርና ቀዳሽ ሆነው የተሾሙት። እስከ 1916 ዓ.ም በዚህች ገጽም አገለገሉ። ከዚያም ከአዲስ አበባ ወደ ደቡብ ሲጓዙ ዝዋይ ደሴት ላይ ለምትገኘው ስእመቤታችን ገጽም መምህር ሆነው እንዲያገለግሉ ተመደቡ። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንደተናገረው «... እንደ እግዚአብሔር ምርጦች ... ምሕረትን፣ ርኅራኄን፣ ቸርነትንና ትሕትናን...» የተላበሱ ስለነበሩ በዝዋይ ደሴቶችና በአካባቢው ነዋሪዎች ዘንድ ተናፋቂ መምህር ሆኑ። /ቆላ. 3+12/ ትምህርታቸውና ለብክታቸው በሚለግሰው አከብሮት የተነሣ በደቀመዛሙርቶቻቸው ዘንድ ብቻ ሳይሆን በአጠቃላይ በአካባቢው ሕዝብ ክርስቲያን ዘንድ ፍቅርና ከብርን አተረፉ።

በ1921 ዓ.ም ዐራት ኢትዮጵያውያን አባቶች ተመርጠው በመንበረ ማርቆስ /የእስክንድርያ ቤተ ክርስቲያን/ ፈቃድ ጳጳሳት ተብለው ሲሾሙ ከእነዚህ አንዱ አቡነ ጴጥሮስ ተብለው የተሾሙት መምህር ኃይለ ማርያም ነበሩ።

እንደተሾሙም የመካከለኛውና የምሥራቅ ኢትዮጵያ ጳጳስ ሆነው ተመደቡ። በቆይታቸው ግማሽ የሚሆነውን ጊዜ በደሴ

ከተማና በአካባቢዋ በሚገኙት ገጻማት ቀሪውን ደግሞ በወረኢሉ አካባቢ የሚገኙ ገጻማትን በመጉብኘትና በማለተማር አሳልፈዋል። በእነዚህ ሁለት አካባቢዎች /ደሴና ወረኢሉ/ ይሠሩት የነበረው የቤተክርስቲያን አስተዳደር ሥራ የተቃና ይሆን ዘንድ ከሁለቱም አካባቢዎች አንዳንድ ካህናት በረዳትነት ተመደቡላቸው። ልክ እንደ ዝዋይ ሁሉ በደሴና ወረኢሉም ትምህርታቸው ተወዳጅ ነበር። ለእምነታቸው ቀናኢና የክርስቶስን አርአያነት በትጋት የሚከተሉ ስለነበሩ በመንፈስ ልጆቻቸው ዘንድ ሁሉ የሚናፈቁ ሆኑ። በዚህ ጽሑፍ ውስጥ ለወደፊት እንደምናነበው «ይህ ስለ ክርስቶስ ተስጋቸዋልና ስለርሱ መከራ ደግሞ ልትቀበሉ እንጂ በእርሱ ልታምኑ ብቻ አይደለም» የተባለውን በሕይወታቸው ተግባራዊነት /ፊልጵ. 1+29/

በፋሽስት መለሎኒ ትመራ የነበረችው ኢጣሊያ በ1924 ዓ.ም ሀገራቸውን ኢትዮጵያን ስትወር አቡነ ከንጉሠ ነገሥታቸው ከቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴና ከጦራቸው ጋር ወደ ሰሜን ግንባር ዘመቱ። ቀስለኞችን በማጽናናት ለሰማዕታት ጸሎተ ፍትሐት በማድረስና ወንጌልን በመስበክ ይተጉ ነበር። በሰሜን ግንባር ቆይታቸው የወራሪውን ኃይለ አሸባሪነትና ብልግና በዐይናቸው አዩ። ያ ግፈኛ ጦር ንጹሐንንና ቤት ንብረታቸውን ሳር ቅጠሉን፤ ... ወዘተ በመርዝ ጋዝ ና በሌሎችም በተራቀቁ የጦር መሣሪያዎች ሲያጋይና በስተመጨረሻም የማይጨው ጦርነት ባለድል ሲሆን ተመለከቱ። ከዚህ አስቃቂ ትእይንት በኋላ አርበኞቹ ለማፈገፈግና ወራሪውን ኃይለ በሽምቅ ውጊያ ስልት ለመፋለም ሲወስኑ በፀዕነታቸውም ያንን ዘግናኝ ድርጊት በኃሊናቸው እንደሳሉ ወደ መሐል ሀገር ተመልሰው በደብረ ሊባኖስ ገጽም ተጠለሉ። የገጽሙን መነኩሳትና ካህናትም በጽምና በጽሑት እንዲተጉ አደረጉ። ራሳቸውም በጽምና በጽሑት ተጠምደው እግዚአብሔር የኢትዮጵያን ሕዝብ በምሕረት እንዲታደግ እየተማጠኑ ወደፊት ለሚጠብቃቸው ታላቅ ተጋድሎ መዘጋጀት ጀመሩ። መጽሐፉ «ይህ ናፍቆቴ ተስፋዬም ነውና፤ በአንድ ነገር እንኳ አላፍርም፤ ነገር ግን በሕይወት ብናር ወይም ብሞት ክርስቶስ በግልጥነት ሁሉ እንደወትሮው አሁን ደግሞ በሥጋዬ ይከብራል» /ፊልጵ. 1+20/ እንዳለው ማለት ነው።

በስብከታቸው ሁሉ በፀዕነታቸው የሚከተለውን ጥያቄ ይሰነዝሩ ነበር። «እንዴት ራሷ ክርስቲያን ነች የምትለው ሀገር ጣሊያን ክርስቲያን በሆነችው ኢትዮጵያ ላይ እንዲህ ዓይነት

እጅግ ዘግናኝ የሆነ የሽብር ተግባር ትፈጽምባታለች?» አቡኑ ይህን ጥያቄ የሚሰነዝሩት ከርቦቲያኖችን ሁሉ በእኩል ይመለከቱ በሰነበረ ነው። ለእርሳቸው ሁሉም ከርቦቲያኖች ክርስቶስን በመንግሥተ ሰማይ ለማግኘት በተሰፋ የሚኖሩባቸው የዚህች ዓለም መጽተኛ ወንድማማቾችና እግትማማቾች ነበሩ። በሰዚህ ሊደጋገፉ እንጂ ሊጨካኩ አይገባም። እንዲህ በማሰተማር ነበር የወደፊት ፈታኝ ተጋድሎታቸውን የጀመሩት። ወራሪው ኃይል እየፈፀመው የነበረውን ጭካኔ የተሞላበት ተግባር አጥብቀው ማውገዝቸውን በድፍረት ተያያዙት። በወቅቱ ወራሪው የፋሽስት ኃይል በላማውያን ዜጎችን ያለ ርገራጌ ያበቃይ /ይደፍር/ ይጨፈ ጭፍ። / ነበር። ይህንም የሚያደርገው በወቅቱ በሰው ኃይልና በመንፈስ እየበረቱ የመጡትን አርበኞች አያገዛቸው ነው በሚል ጥርጣሬ ነበር። በወቅቱ ከፍርሃታቸው የተነሣ የወራሪውን ኃይል የበላይነት ተቀብለው በሰሩ ለማደር የጀመሩ ጥቂት የቤተ ክርስቲያኒቱ ካህናት ነበሩ። ወራሪው ጦር በነዚህ ባንዳ ካህናት እማካይነት ወደ ተከበሩት አቡን ጦማር /ደብዳቤ/ ላከ። ይዘቱም «የጣሊያንን ኃይልነት አምኑ ተቀበል፤ ፀረ ጣሊያን ሰብከትህንም አቁመህ ከኛ ተባበር፤ ይህን አሜን ብለህ ከተቀበልህ አዲስ አበባ ውስጥ ምርጥ ቤት ተሰጥቶህ የተንደሳቀቀ ኑሮህን ትገፋለህ» የሚል ነበር። አቡኑ ግን ነገሩን በእግዚአብሔርና በክርስትናቸው ላይ ያምፁ ዘንድ እንደተዘረጋ ወጥመድ ቆጠሩት። መልአክቱን ውድቅ አድርገው እዚያው ደብረ ሊባኖስ ገዳም ውስጥ ይበልጥ በ ጸሎትና በጸም ተገተው ቆዩ። «ከግብፅም ብዙ ገንዘብ ይልቅ ስለ ክርቦቶስ መነቀቁ እጅግ የሚበልጥ ባለጠግነት እንዲሆን አስቧልና ሰጊዜው በኃጢአት ከሚገኝ ደስታ ይልቅ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር መከራ መቀበልን መረጠ» ተብሎ እንደተጻፈለት ነቢይ እርሳቸውም የሕዝባቸው ሙሴ ሆኑ። /ዕብ 1+25-26/

የአርበኝነት ተጋድሎውም እንደሰደድ አሳት በመላው ኢ ትዮጵያ ተዳረበ። በተለያዩ የጦር ግንባሮች አርበኞች አሸነፉ። ብፁዕነታቸውም ሕዝባቸው በእምነቱ እንዲጸና፤ እግዚአብሔርም በግፍ የተረገጠች አትዮጵያን ሳይዘገይ እንደሚገባቸው በትጋት ማስተማራቸውን ቀጠሉ። «ለእናንተም ሰወዳጆቼ አሳችኋለሁ፤ ሥጋን የሚገድሉትን በኋላም አንድ ስንኳ የሚበልጥ ሊያደርጉ የማይችሉትን አትፍሩ። እኔ ግን የምትፈሩትን አሳችኋለሁ፤ ከገደለ በኋላ ወደ ገሃነም ለመጣል ሥልጣን ያለውን ፍሩ። አምን፤ አሳችኋለሁ አርሱን ፍሩ።» በማለት ከርቦቶስ የተናገረውን አም ልተው፤ አስፍተው ያስተምሩ ነበር።/ሉቃ 12+4-5/ በዚህም

ጣሊያን ኢትዮጵያን መውረጅ ውጤት እንደሆነና ሕዝባቸውም የፍርሃት መንፈስ እንዳይገዛው ዘወትር ሳይታክቱ አሰረድተዋል። አዲስ አበባ የነበሩት የፋሽስት መሰሎኒ ወኪሎችም የአ ቡነ ጴጥሮስን ኢትዮጵያውያንን የማደፋፈር ስብከት ለማከላሸት ያልፈነቀሉት ድንጋይ አልነበረም። አቡኑ በሕዝቡ ዘንድ የነበራ ቸው ተቀባይነት ከፍተኛ መሆኑን የተገነዘቡት እነዚያ ባለ ሥልጣናት አቡነ ጴጥሮስን ከማለርና ከመግደል ይልቅ አግባብቶ ለጣሊያን እንዲወግኑ ማድረጉ እንደሚመረጥ ግልጽ ሆኖላቸው ነበር። ይህ በእንዲህ እንዳለ በወርሃ ሐምሌ 1928 ዓ.ም አርበኞች በአዲስ አበባ ላይ ጥቃት ሰነዘሩ። በዚህ ጊዜ አቡኑ የክብር ልብላቸውን ለብወጣት ከቢጫ መሐረም ጋር የሚይዙትን የእጅ መስቀላቸውን እንደያዙ ወደ አዲስ አበባ ሰተት ብለው ገቡ። በይፋ ፀረ ፋሽዝም ሰብከታቸውን በወረራ ተጠፍሮ ለሚተ ከዘው ሕዝባቸው ያሰሙ ጀመር። በዚያን ጊዜ ነበር የፋሽስቱ ወታደሮች አቡኑን በቁጥጥር ስር አውለው በጣሊያን መንግሥት ላይ ፈፀሙት ለተባለው ክህደት ፍርድ ቤት እንዲያቀሩባቸው ትእዛዝ የደረሳቸው። እንደታዘዙትም አደረጉ። ብፁዕነታቸው በእስር ቤት ሆነው ለፍርድ የሚቀርቡበትን ጊዜ እየተጠበቁ እያለ በበርካታ የፋሽዝም ባለሥልጣናትና በባንዳ ቀሳውስት ይለመኑ ነበር። ጣሊያን ያሰፈነችውን የወረራ አገዛዝ ተቀብለውት ቡራኪያቸውን ይቸሩት ዘንድ። ሆኖም ግን እርሳቸው ከአቋማቸው ዝንፍ እንደማይሉ ሊታወቅ የሚከተለው ዛቻ /ማስፈራሪያ/ ደረሳቸው። «የታላቁ መሰሎኒ ጦር እየወሰደው ያለውን ርምጃ ማውገዝህን አቁም፤ የጣሊያንንም የበላይነት ተቀበል፤ አርበኞችን ቀማኞች ናቸው ብለህ አውግዝ፤ ይህን አልፈጽምም ካልህ ሕ ይወትህን ታጣለህ» ተባሉ። ብፁዕነታቸው ግን ምንም ሰቆቃ ቢ ጸናባቸውም ከቀረቡላቸው ግዴታዎች ውስጥ አንዱንም ለመፈፀም ፈቃደኛ ሳይሆኑ ቀሩ። በአስተርጓሚ በኩልም ለሚጠይቃቸው የፋሽስት መንግሥት ሹም የሚከተለውን ተናገሩ። «በነርብ ጋዝና ሌሎች የሽብር ጦር መሣሪያዎች የፈጀሃቸው የሀገሬ ልጆች ያሰሙት ሰቆቃና ለቅሶ መቼም ቢሆን ጎሊኖዬ ለዛቻህ እንዳይንበረከክ ያደርገኛል። የእናንተን አበቃቂ ወንጀል እንዳላየሁኝ ዝም ብል እንዴት አድርጌ ነው ፈጣሪ አምላኪን የማየው? አርሱ ምን እንደሚል ታውቃለህ? ጽድቅን የምታውቁ ሕጌም በልባችሁ ያለ ሕዝብ ሆይ ሰሙኝ፤ የሰውን ተግዳሮት አትፍሩ፤ በሰድባቸውም አትደንግጡ። እንደልብስም

ብላ ይበላቸዋል፤ እንደ በግ ጠጉርም ትል ይበላቸዋል፤ ጽድቅ ግን ከዘላለም ግዳኔ ለትውልድ ሁሉ ይሆናል። በሰጽድቅ የሚለድዱ ብፁዓን ናቸው፤ መንግሥተ ሰማያት የእነርሱ ናትና። ይላል» አሉት። /ኢሳ. 51፥7-8/ ፤ /ማቴ.5፥10/

ከዚህ በኋላ በጥድፈያ የተሰየመው ችሎት በብፁዕ አቡነ ጴጥሮስ ላይ ሞት ፈረደባቸው። የዚህ ዘግናኝ ውሣኔ ወሬው በመላው ሀገሪቱ ተዳረበት አቡኑ ተወዳጅ ነበሩና። ለእግዚአብሔር አውነተኛ ጥሪ ተወዳጅ ኢትዮጵያውያንን ከግፈኞች ለማዳን ተልዕኮ ራሳቸውን የሰጡትን ተወዳጅን ጳጳሳቸውን ለመለናበት በርካታ ኢትዮጵያውያን ወደ አዲስ አበባ ተመጡ። ይህ ሁሉ የሞት ዛቻ ሳይበግራቸው ለሀገርና ለሕዝብ ነጻነትና ክብር ሲሉ የፈጸሙትን የምዕተ ዓመት ጀግናቸውን ሊሰናበቱ ብዙዎች ተጓዙ።

ይህን ሕዝቡ ለጳጳሱ ያለውን ጽኑ ፍቅር የተረዳው ወራሪው ጦር እርሳቸውን ከእስር የማስለቀቅ ሙከራና ሌሎችም ዓመዶች ይካሄዱ ይሆናል የሚል በጋት አደረበት። በሰዚህ የሞት ቅጣት በአስቸኳይ አንዲፈጸም ተወሰነ። አቡኑ ወደ ሞት እደባባይ ተወስዶና የመጨረሻ ንግግራቸውን ይናገሩ ዘንድ ተጠየቁ። መለቀሳቸውን እንሥተው ሕዝባቸውን በዐራቴም አቅጣጫ ከባረኩ በኋላ የሚከተለውን የመጨረሻና ወርቃማ ንግግር ተናገሩ። «የተወደዳችሁ የሀገሪ ልጆች፤ አርበኞችን ቀማኞች ናቸው ብለው ፋሺስቶች ቢያወሩላችሁ አትመኑ። አርበኞች እነማን እንደሆኑ አኔ እነግራችኋለሁ። አርበኞች ፋሺስቶች ከሚነኩት ከብር ነጻ ለመውጣት እጅግ የሚናፍቁ ንጹሐን ናቸው። ቀማኞች ለ በእኔና በእናንተ ፊት ቆመው የምትመለከቷቸው ከሩቅ ሀገር መጥተው በላማዊ ሀገራችንን ኢትዮጵያን በጉልበት የሚያሸብሩት ወታደሮች ናቸው። ስፋሽስት ወታደሮች መቼም እንዳትንበረከኩ የመቋቋም ብርታቱን እግዚአብሔር ለኛ ስኢ ትዮጵያውያን ያድላን። ምድሪቱም የወራሪውን ጦር አገዛዝ አሜን ብላ ብትቀበል የተወገዘች ትሁን» አሉ። ከዚያ በኋላ በተወዳጁ ጳጳስ ላይ የጥይት ሩምታ ዘነበባቸው።

ከርሸናው /ከግድያው/ በኋላ የፋሽስቱ ጦር በአቡነ ጴጥሮስና በሌሎች ኢትዮጵያውያን ላይ የፈጸመውን ግፍ ለመደበቅ ሲል ምንም ዓይነት ጽሑፍ በላ እርሳቸው እንዳይጻፍ ከላ ከለ። ይህ የተወሰነው በሀገር ውስጥም ሆነ በውጭ አቡኑ የነበሩ

ቸው ዝና ጣሊያን አያራመደች የነበረውን ኢትዮጵያን ቅኝ የመግዛት ፓሊሲ ጥላ ያጠላበታል ከሚል ለጋት ነበር። በወቅቱም የጣሊያን ድርጊት በሀገር ውስጥና በውጭ ተቃውሞ እየበረታበት ስለነበረ የአቡነ ጴጥሮስ የሰማዕትነት ዜና ሁኔታውን ያባብለዋል የሚል ሥጋት በፋሽስቶቹ አድሮ ነበር። ምንም እንኳን የጭካኔ ድርጊቱን ለመደበቅ ጥረት ቢደረግም እውነትን በሚናፍቁ ዘንድ የአቡነ ጴጥሮስ ገድል አስከ ዛሬ ድረስ ብሩህ ሆኖ ይኖራል። ከሁሉም የበለጠው የአቡኑ ሰማዕትነት አስተዋጽኦ ግን የፀረ ፋሽዝም ትግሉን የበለጠ ማቀጣጠሉ ነበር። የፋሽስቱ ጦር በሀገሪቱ ዘንድ ተአማኒነት ከማጣቱም ባሻገር በርካታ ኢትዮጵያውያን የፋሽስቶች ጠንካራ ይዞታ የነበረችውን አዲስ አበባን እየለቀቁ አርበኞችን የመቀላቀልና ለነጻነታቸው የመዋደቅ ወኔን ተላበሱ። የአርበኝነት ትግሉም የበለጠ እመርታን አግኝቶ በአጭር ጊዜ ውስጥ ሀገሪቱ ነጻ ለመሆን በቅታለች።

የእኚህን ታላቅ ሰማዕት የመጨረሻ ለዓታት ተወዳጅና በቅርብ ጊዜ ያረፈው ንግግር ሎሬት ጸጋየ ገብረ መድኅን «ጴጥሮስ ያችን ለዓት» በሚል ቲአትሩ ቁልጭ አድርጎ አሳይቷል። በሰማዕትነት ካለፉ ከአሥር ዓመት በኋላ የቆመ የእርሳቸው ሐውልት አዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ይገኛል። ይህም አስከ ሞት ለአውነት መታመንን፤ ለሰው ልጅ ክብር በጽናትና በቆራጥነት መጋደልን፤ በሐላፊ ድሉት ወይም ዛቻ ተሸንፎ ክብርን አለማገደፍንና ከሁሉም በላይ ሁላችንም አንድ ቀን በእግዚአብሔር ፊት ቆመን ስለሠራነው ተግባር መጠየቃችን ስለማይቀር በአምነት መጽናትን ለትውልድ ይናገር ዘንድ ቆሟል። ኢትዮጵያ ለዘላለም ትኑር!!!

ምስጋና

በሀገሪ ሰዊድን የምትገኘው የኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ለተደረገላት ድጋፍ ሁሉ ሰማዕቱ ብፁዕ አቡነ ጴጥሮስ የምዕተ ዓመቱ ሰማዕታት ከሆኑት ውስጥ አንዱ አድርጎ በማሰብ በኩል ባሳዩት ጥረት የሰዊድንን ቤተ ክርስቲያን በተለይም የስትራንጋስ ሀገረ ለብከት ጳጳስ የሆኑትን አባ ዮናስ ጆንሰንን ታመላግናለች።